MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS
Telefonas: LACKAWANNA 5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 27 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Liepos (July) 5, 1929. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875. Vol. XX

Vokietija Gėdulingai Mini Taikos Pasirašymo Sukaktuves

Kasyklų Sprogime žuvo 200 Darbininkų

Pilsudskis Steigs Trilypę Santarvę

VOKIETIJA GĖDULINGAI MINI TAIKOS PASIRAŠYMO SUKAKTUVES.

Birželio 28 dieną visoje Vokietijoje, išskyrus Reino kraštą, kuriame sanjungiečiai užgynė demonstracijas, minėjo dešimts metines taikos pasirašymo sukaktuves. Šia demonstracija padaryta kaip ir protestas minimos sutarties punktui, kuriuo nukaltinama vien Vokietija už Pasaulinio Karo sukėlimą. Tuo tikslu valdžia paskelbė savo piliečiams proklamaciją, pasirašytą prez. von Hindenburgo ir kabineto. Šia proklamacija valdžia denuncijuoja taikos sutartį ir pareiškia, kad už sukėlimą Pasaulinio Karo Vokietija neatsakominga. Ji sakosi karo nesukėlusi. Be to minimoje proklamacijoje Vokietijos valdžia šaukia visus savo gyventojus bei visą tautą vienybėn ir bendran darban, kad Vokietija sustiprinus ir atstačius. Vokiečių laikraščiai tą dieną išėjo su juodomis gėdulos apykraštėmis, o Berlyno laikraštis „Der Tag" Dancigo, Poznanės, Katovicų ir Strasburgo sienas apjuosė retėžiais.

KASYKLŲ SPROGIME ŽUVO 200 DARBININKŲ.

Iš Buenos Aires (Argentinoj) laikraščių sužinoma, kad Chile respublikoj, netoli miestelio Chuquicamate tuloj kasykloj kilo didelis sprogimas. Kiek darbininkų tuo laiku kasykloje dirbo, kiek jų išgelbėta ir sužeista — nežinia, bet pranešimas nusako, kad šioje didelėje nelaimėje žuvusių skaičius sieksiąs iki 200. Nutikus nelaimei prie kasyklos subėgo didelės minios žmonių, kurių tarpe, sakoma, kilę riaušės.

PILSUDSKIS STEIGS TRILYPĘ SANTARVĘ.

Iš Bucharest'o, Rumunijos sostinės, birželio 30 dieną gauta žinių, kad netrukus čia atvyks svečiuoties Lenkijos maršalas Pilsudskis. Tame svečiavimasi numatoma, kad p. Pilsudskio svarbiausiu atsilankymo tikslu busiąs sudaryti pamatą steigimui taip vadinamos trilypės santarvės. Numatoma, kad tokia santarvė busią įsteigta iš šių valstybių: Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos. Be sudarymo stipraus fronto prieš Sovietų Rusiją šios santarvės tikslu busią ir sušvelninti neperšvelniausius pasireiškimus tarpe vidurinės Europos valstybių, ypatingai geresnių santikių tarpe Rumunijos ir Vengrijos. Ar šitas p. Pilsudskio žygis pavyks — tik ateitis parodys.

VENGIA IŠSIMOKĖT KARO SKOLAS.

Kaip žinoma, laike Pasaulinio Karo Francija pusėtinai prasiskolino Amerikai. Sakoma, tų karo skolų busią apie 400 milionių dolerių. Ji įsiskolinusi ne vien pinigais, bet didžiumoje karine medžiaga: kanuolėmis, amunicija, šautuvais, važmos reikmenimis ir tt. Skolų atmokėjimui laikas pribręsta rugpiučio 1 d. šių metų. Apie šį reikalą svarstyta Francijos atstovų bute. Delei to buvo didelių ir karštų ginčų. Buvo didžiama nuomonių, kad skolų išmokėjimą sulaikius. Galop bet gi priėjta to susitarimo, kad kreipties į Washingtoną ir šiuo svarbiu reikalu pasitarti su Amerikos valdžia. Nutarta prašyt, kad Amerika skolų atmokėjimą pratęstų tolimesniam laikui. Ar Amerika šitą Francijos užgaidą išpildyt sutiks — dar nežinia.

SIAUTĖ CIKLONAS.

Birželio 28 d. Indianos valstijos šiaurinę dalį nusiautė taip vadinamas „mažasis ciklonas". Jis perėjo nedideliu žemės plotu, bet nuostolių padarė pusėtinai: sugriovė nemažai namų, išvartė telefono ir telegrafo stulpus, išrovė medžius ir tt. Po ciklono sekė didelis lietus ir griaustinis. Nuostolių, sakoma, padaryta labai daug. Labiausiai nukentėjo miestelis La-Grande ir jo apylinkė.

DIDELIS GAISRAS STOCHOLME.

Birželio 27 d. nakty Stocholme (Švedijos sostinėj) kilo labai didelis gaisras. Ugnis pasireiškė pačiame miesto centre, biznio sekcijoje. Su gaisru ugnagesiams grisiėjo sunkiai kovot ir jų 17 sunkiai sužeista. Nuostolių gaisras padarė apie milioną dolerių. Tai buvęs didžiausias šiame mieste gaisras.

KAIZERIS GALĖS GRĮŽŠT VOKIETIJON.

Vokietijos reichstage vyriausybė buvo įnešusi projektą, kad respublikos apsaugos aktas butų prailgintas. Prieš šį projektą susijungė nacionalistai fašistai ir komunistai ir didžiuma balsų — 263 prieš 166 — pasiulymas atmestas. Respublikos apsaugos aktas baigsis liepos 22 d., š. m. Jo pailginimą atmetus buvęs Vokietijos kaizeris Vilhelmas turės teisės grįžšt atgal į Vokietiją. (Dabar jis yra tremtiniu Holandijoje.)

GRIAUSTINIS UŽMUŠĖ 100 ŽMONIŲ.

Iš Belgrado pranešama, kad šį metą Jugoslavijoj pažymėtinai siaučia perkunas dievaitis. Vien pora pastarųjų savaičių šioje šaly perkunas nutrenkęs net 100 ypatų. Taip gi eina ir dideli lietųs. Kai kur delei didelio lietaus pasireiškė ir tvanai, kurie jau padarė šaliai pusėtinai nuostolių.

KOKIAM REIKALUI MANEVRAI?

Rugpiučio mėnesy, 1929 m., įvyks lenkų, visų ryšių kariuomenės, dideli manevrai, kuriais vadovaus gen. Romeris. Manevrai įvyks tarp Lydos ir Baranovičių.

PIETINIAME AŠIGALĮ RADO ŽEMĘ.

Buvo sakoma, kad šiauriniame ir pietiniame žemės ašigaliuose esą tik ledynai ir nepereinami sniegynai. Bet pasirodo kitaip. Jau tulas laikas atgal amerikietis lakunas kom. Byrd su ekspedicija yra išvykęs tyrti pietinio ašigalo. Be ko kito, kaip pranešama, jis pietiniame ašigaly suradęs ir žemės, kuri iki šiol dar niekam nebuvo žinoma. Šios nežinomos žemės esą apie 20,000 ketvirtainių mylių.

ANGIJA NEPRIIMA TROCKIO.

MacDonaldui sudarius darbininkišką kabinetą Anglijoje Sovietų Rusijos tremtinis Trockis kreipės į Angliją, idant jis ten butų įsileistas apsigyvenimui. Trockio prašymas nepatenkintas. Vargšas Trockis! Jis ne tik savo suorganizuotoje bolševikiškoje Rusijoje negali gyventi, bet ir kitos šalys, išskyrus Turkiją, jo nebenori įsileisti.

RIAUŠĖS ANT KAPYNIŲ UKRAINOJE.

Lvove, Ukrainoje, ant kapynių įvyko didelės riaušės. Birželio 27 d. į kapynes susirinko apie 2,000 žmonių minia minėjimui metinių sukaktuvių susirėmimo tarpe ukrainiečių studentų ir lenkų policijos. Minimame susirėmime nužudyta keletas ukrainiečių studentų. Minint šias liudnas sukaktuves ant žuvusiųjų studentų kapų sudėta gėlių vainikai su lenkų valdžiai nepatinkamais parašais. Pastebėjus tai policija pradėjo gėles spardyt ir draskyt. Šitas policijos žygis iššaukė pasipriešinimą ir kilo riaušės. Pasišaukę daugiau policininkų lenkų apaštalai daugelį žmonių skaudžiai sumušė ir 17 areštavo, įtardami kaipo maištininkus.

PAPRAŠĖ PANAIKINT DIKTATURĄ — GAVO KALĖJIMĄ.

Jau apie pusmetis Jugoslavijoj siaučia diktatura. Ji, žinoma, piliečiams nepakenčiama. Buvęs kroatų atstovas M. Zanich tulame advokatų susirinkime davė sumanymą, kad paprašius Jugoslavijos karaliaus-diktatoriaus Aleksandro, idant jis panaikintų fašistinę diktaturą ir sugrąžintų piliečiams konstitucines teises. Už tai minimas asmuo pakliuvo bėdon — jis nuteistas šešiems mėnesiams kalėjimo.

SURADO „DINGUSIUS" LAKUNUS.

Keturi Ispanijos lakunai birželio 21 d. leidosi skirst per Atlantį. Buvo per radio gauta iš jų žinių, kad jiems kelionė sekasi ir jie jau skrenda per vandenyną. Bet galop visas su jais susinešimas nutruko. Spauda apie jų likimą sukėlė įvairių sensacijų. Buvo jau manyta, kad jų nėra gyvais. Galop gauta žinių, kad jie birželio 29 dieną atrasti gyvais netoli Azores salų, Atlantiko vandenyne. Jie dabar laivu gabenami į Gibraltarą.

10 DARBININKIŲ ŽUVO IR 11 APDEGĖ.

Birželio 28 d. Bratislava mieste, Čekoslovakijoj, gumo fabrike įvyko benzino sprogimas. Telefono ir telegrafo vieloms apdegus nebuvo galima tuojau pašaukt ugnagesių, todel šioje nelaimėje 10 moterų visiškai sudegė, o 12 skaudžiai apdegė.

KOMUNISTAI IŠMETĖ IŠ SAVO PARTIJOS ŽYMŲ VADĄ.

Nesenai buvusioje komunistų partijos konvencijoje „draugas" Lovestone apsivainikavo tuo, kad turėjo sa savim didžiumą ir tapo išrinktas partijos sekretoriu. Tačiau jis buvo tokiu komunistų partijos darbuotoju, kuris nevisai norėjo klausyt padiktavimams iš Maskvos. Už šitą savo nusistatymą jis dabar jau iššvilpė ne tik iš sekretoriaus vietos, bet ir komunistų partijos!

ATIDARYTA ANGLIJOS PARLAMENTAS.

Birželio 25 dieną atidaryta Anglijos parlamentas, kurio pozicinę atstovų dalį sudaro darbiečiai. Pirmoji savaitė užimta naujų parlamento narių prisiekdinimui ir įvairių komisijų rinkimai. Vėliau bus imtasi svarbesnių reikalų gvildenimas. Jų tarpe bene pirmieji bus taikos klausimas, sumažinimas bedarbės Anglijoje, sudarymas geresnių santikių su Amerika ir atsteigimas diplomatinių ryšių su Rusija. Savo kalbą parlamentui karalius Jurgis pasakė liepos 2 d.

PERVIRŠIS S. V. IŽDE.

Suvienytųjų Valstijų iždo sekretorius p. Mellon praneša, kad už šiuos metus valstybių iždė busią apie 160 milionų dolerių perviršiaus.

Iš Lietuvos

(„Tėvynės" Korespondentas)

GERA SAVIESIEMS.

Ministerių kabinetas paskyrė pensiją buvusiam generalinio štabo viršininkui Plechavičiui po 1,000 litų per mėnesį, pradedant mokėti nuo 1929 m. vasario mėn. 15 dienos ikį gyvos galvos.

Plechavičius dar jaunas ir sveikas vyras, todel dauguma nesupranta kokiam reikalui paskirta jam pensija, bet kas prisimena žymesnius 1926 m. gruodžio mėn. 17 d. pučo veikėjus, tam šis klausimas paaiškėja...

Seimo laikais tokių dalykų nebudavo.

SUDEGĖ GRUŽDŽIŲ MIESTELIS.

Š. m. birželio mėn. iš 11 į 12 dieną naktį kilo Gružd̃žiuose didelis gaisras. Sudegė 26 trobėsiai. Sudegė ir keli ukininkai. Sužinoję stengėsi skubiai atvykti Šiaulių miesto gaisrininkai, bet atvykę jau rado visa sudegus.

Nuostoliai siekia apie 300,000 litų.

NESISEKA NAUJIEMS DIENRAŠČIAMS.

Ėjusi 1928 m. pabaigoje „Banga" po 21 num. mirė. Nusiskundė sunkia savo padėtimi ir persiskyrė su šiuo pasauliu.

Taip pat pradėjęs eiti š. m. birželio mėn. 3 d. naujas dienraštis „Diena", po poros mėnesių pavirto savaitraščiu. Dabar iš leidėjų ją nupirko „Naujo žodžio" b-vė, kuri leidžia „Naują žodį" ir satyros žurnalą „Vapsvą".

Pasirodo, kad naujiems dienraščiams Kaune sunku išsilaikyti.

NAUJAS SOCIALDEMOKRATŲ LAIKRAŠTIS KAUNE.

Kauno miesto ir apskrities viršininkui paduota prašymas, kad sutiktų leisti naują savaitraštį Kaune, pavadinimu „Darbo Balsas". Redaktoriumi numatytas J. Augustinavičius. Tokiu pavadinimu 1917 m. Vilniuje ėjo socialdemokratų laikraštis, kurio redaktoriumi buvo doc. inž. St. Kairys.

Šį laikraštį — „Darbo Balsą" nori Kaune leisti socialdemokratai. Jei apskrities viršininkas duos leidimą, laikraštis tuojau pasirodys.

VOKIEČIAI PRADĖJO DOMĖTIS LIETUVIŲ GYVENIMU.

Birželio mėnesio pradžioje atsilankė dvi vokiečių ekskursijos į Lietuvą. Antroji ekskursija atvyko birželio mėn. 13 d. Tai buvo Karaliaučiaus Ukio Instituto studentų ekskursija, kuriai vadovavo D-ras Brenneisen'as. Atvykusius ekskursantus priėmė Lietuvos universiteto studentų teisininkų ir ekonomistu draugija.

Vokiečiai domisi lietuvių gyvenimu ir greita lietuvių pažanga.

DIDELĖ ŽVEJŲ NELAIMĖ BALTIJOS JUROJE.

Palangos žvejus darbo metu ištiko nelaimė. Kilo didelė audra ir jų laivelius nunešė į jurą. Juroje tuo metu buvo apie 20 žvejų laivelių. Policijos laivas „Prezidentas Smetona" leidosi žvejus gelbėti ir pavyko vieną laivelį išgelbėti nuo pražuties. Jame buvo keturi žvejai. Išgelbėtieji žvejai pasakoja, kad pradėjus siausti nepaprastai dideliam ir stipriam vėjui trys luotai tuojau apvirto ir juose buvę žvejai juroje žuvo. Vieną laivelį su pririštu prie jo žvejo lavonu jura išmetė ties Palanga. Vėlesnė spauda praneša, kad dar nerasta 19 luotų ir yra tikrų davinių, jog vienuolika žvejų tikrai pražuvę.

NORI LENKINTI PER BAŽNYČIĄ.

Vyštyčio parapija pasižymi kaipo daug lietuviškesnė už kai kurias kitas parapijas. Ten yra mažiau caro viešpatavimo metu atskridusių lenkiškų ir rusiškų „įnašų"... Bet klebonas pamokslus nors sako lietuviškai, tačiau evangeliją skaito ir lenkiškai. Tuo vietos katalikai lietuviai piktinasi, sakydami, kodel Lenkijoj neskaitoma evangelijos lietuviškai? Vėliau nutarta prašyti kleboną evangelijas lenkiškai neskaityti ir neįžeisdinėti lietuvių. Su tokiu pat prašymu buvo kreiptasi ir į vyskupijos kuriją, bet abejose vietose prašymai liko atmesti.

Štai, kaip dvasiškija remia lietuvius ir lietuvybę.

PAGAL NAUJĄ PEDAGOKIKĄ...

Kauno karo komendantas nubaudė meno mokyklos mokinius: St. Ušinską, L. Strolį, J. Prapuolenį, V. K. Jonyną, A. Gudaitį-Gudavičių, P. Harabildą ir B. Feiferį po 200 litų arba po tris savaites kalėti už tai, kad pastarieji turėjo slaptą susirinkimą, kur buvo tartasi, kaip kovoti su mokytojais.

Ar tai septynių žmonių pasikalbėjimas jau butinai reikia laikyti susirinkimu ir be to už tai bausti mokinius kalėjimu, kurie neturėdami pinigų, bus priversti Kauno s. d. kalėjime „išatostogauti" po tris savaites.

Ar tai negadinimas jaunimo?

LIETUVIAI LATVIJOJE.

Įvairiuose Latvijos miestuose yra daug lietuvių. Lietuvių Latvijoj yra daug daugiau negu latvių Lietuvoje. Latvijoje, Rygoje, lietuviai turi savo gimnaziją, yra keletas lietuviškų laikraščių, keletas lietuvių draugijų.

Yra didelis lietuvių knygynas „Šviesa" Rygoje, iš kur lietuviai gauna knygas pasiskaityti. Latviai lietuvius gerbia. Neniekina, neskriaudžia ir nesielgia su lietuviais taip, kaip elgiasi lenkai. Lietuvių gimnazijos mokytojas A. Raulinaitis patvirtintas ir kitiems mokslo metams lektorium Latvijos universitete lietuvių kalbai skaityti.

LIETUVIŲ FUTBOLININKŲ LAIMĖJIMAS.

Jaunoji Rygos lietuvių futbolo komanda „Vytis" pastojo šiais metais Latvijos futbolo lygon ir šių metų gegužės mėn. 26 dieną žaisdama su sena latvių Pajurio sporto draugijos komanda 3 prieš 1 laimėjo.

Golus įmušė: Velavičius — 1 ir Nevidovskis — 2.

LIETUVIŲ VAKARAS DAUGAVPILY.

Š. m. gegužės mėnesio 25 d. Latvijoje, Daugavpily įvyko lietuvių vakaras. Kartu buvo ir paminėjimas 25 metų spaudos atgavimo sukaktuvių.

P. Gaučys skaitė paskaitą apie spaudos draudimo gadynę ir musų visuomenės kovą del lietuviškų knygų su rusų valdžia.

Po to Kalkunų lietuvių pradžios mokyklos mokiniai suvaidino vieno veiksmo vaizdelį „Už Vilnių". Vėliau sekė gyvas paveikslas „Sibiro Kalėjime", gyvai primenąs spaudos draudimo laikus. Choras, p. Bagelio vedamas, be abejų himnų, padainavo keletą liaudies dainelių. Vėliau šokiai ir žaidimai. Svečiai buvo ypatingai patenkinti vakaru.

Reikia tik džiaugtis tokiu dideliu lietuvių Latvijoj darbštumu lietuviškoje dvasioje.

Lietuviai nesnaudžia ir kitose Latvijos vietose.

Laimingos Kelionės SLA. Ekskursijai!

„Tėvynės" Redakcija ir Administracija, taipgi S. L. A. Centras linki laimingos kelionės į Lietuvą Pirmąjai SLA. Ekskursijai, kuri išplaukia iš New Yorko liepos 7 d. naktį, didlaiviu „Aquitania". Visiems ekskursantams linkime laimingai parvykti į savo senąją Tėvynę, linksmai, maloniai pasisvečiuoti ir vėl laimingai sugrįžti atgal Amerikon.

Pasidarbavus Susivienijimo nariams ir draugams galima skaityti ši Pirmoji SLA. Ekskursija pavykusia. Skaitlingas burys Amerikos lietuvių po SLA. vėliava išvyksta aplankyti savo senąją Tėvynę ir pasitikime, kad jie neapsivils prie SLA. Ekskursijos prisidėdami.

Sekamam „Tėvynės" numery aprašysime plačiau Ekskursijos išplaukimą ir paskelbsime visų ekskursantų vardus. O šiuo tarpu tenka tik palinkėti SLA. Ekskursijai viso geriausio kelionėje, kad visi ekskursantai sveiki ir linksmi butų visu kelionės laiku.

Taip pat linkime pasekmingai tvarkyti ir vadovauti SLA. Ekskursiją jos vadui SLA. Prezidentui p. S. Gegužiui ir Cunard Linijos atstovui ir ekskursijos palydovui ALT. Sandaros Prezidentui p. P. Bukšnaičiui. Linkėtina, kad du Amerikos lietuvių visuomeninių organizacijų Prezidentai Pirmąją SLA. Ekskursiją padarytų tokia, kad visi jos dalyviai galėtų visuomet ją su malonumu prisiminti.

Laimingos ir linksmos kelionės visiems!

Iš Lietuvos Laikraščių

PATYS PRIPAŽĮSTA VILNIAUS SUNYKIMĄ.

Lenkų laikraščiai Vilniuje, lig šiol tylėję apie baisų Vilniaus ukišką nusmukimą, dabar jau ir patys pradeda rašyti apie baisę Vilniaus krašto buklę. Tačiau ir čia lenkams rupi ne žmonių skurdas, bet tik ta aplinkybė, kad į lenkų iždą sunkiai mokesčiai plaukia.

RINKS TAUTODAILĘ.

Čiurlionies galerija siunčia menininką Buračą Balį į provinciją tautodailės rinkti.

Minimas tautodailės rinkėjas yra surinkęs ir išleidęs „Lietuviškų juostų audinių raštą", taip pat surinkęs gana daug ir kitokių musų tautodailės dalykų.

APIPLĖŠĖ BADAUJANTIEMS ŠELPTI IŽDINĘ.

Visi rupinasi šelpti nukentėjusius šiaurinės Lietuvos gyventojus. Bet atsiranda ir niekšų. Kuršėnų valsč. valdybos iždinėj buvo padėta apie 3,000 litų nukentėjusiems išdalinti. Nakties metu pro išlaužtas duris ir sudaužius spintą pagrobti pinigai. Plėšime įtartas valsčiaus sargas.

VIENUR IMA, KITUR NEIMA.

Nusiskundžiama, kad Raduliškio valsčiuje už prašymus sėkloms gauti buvo imama po du litu, tuo tarpu Stačiunų valsčiuje ne tik kad neėmė dviejų litų, bet pats valsčiaus sekretorius važinėjęs po kaimus ir veltui surašinėjęs kam kiek sėklų reikia. Ukininkams nė gaišuoti nereikėjo.

PRAL. OLŠAUSKĄ TEIS RUGPIUČIO MĖN.

Praloto Olšausko byla, kaip teko patirti iš tikrų šaltinių, eis rugpiučio mėnesį ir, kaip numatoma, prie uždarų durų.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

Redakcijos Straipsniai

KOMUNISTŲ SUOKALBIS PRIEŠ SLA.

Pereituose „Tėvynės" numeriuose perspausdinome iš „Naujienų" slaptą lietuvių komunistų partijos Centro Biuro aplinkraštį išsiuntinėtą visoms lietuvių komunistų frakcijoms. Kas moka skaityti ir supranta ką skaito, kiekvienas supras, kad čia yra komunistų partijos konspiratyvis suokalbis pavergti Susivienijimą tos partijos tikslams. Tai yra aiškus pasimojimas užkarti SLA. nariams komunistų partijos diktaturą.

Šitą suokalbį prieš Susivienijimą patvirtino Brooklyno komunistų organas, pareikšdamas, kad tas aplinkraštis yra **„Komunistų Partijos Lietuvių Frakcijos Centro Biuro kuopoms laiškas-cirkulioras, kur tarpe kitko, kalbama apie SLA. reikalus."** Aišku, šito aplinkraščio vertę geriausiai žino Brooklyno komunistų organas, nes jo pastogėje visas konspiratyvis suokalbis prieš SLA. yra ruošiamas. Vadinasi, turime pačios komunistų partijos parašytą ir pripažintą dokumentą, kuris parodo komunistų vadų tikslus ir darbus Susivienijimo pražučiai varomus.

Tiesą pasakius, mums ir daugeliui kitų SLA. veikėjų šitas komunistų vadų suokalbis prieš SLA. nieko nauja nepasako. Kurie sekė ir seka komunistų užmačias Susivienijime, visi žino šituos jų tikslus ir tas visas priemones, kurias komunistai naudojo Susivienijimo užkariavimui. Tačiau yra nemaža tokių SLA. narių, kuriems komunistų partijos ir jos organų užmačios Susivienijime buvo nesuprantamos, nepermatomos. Dabar turi progos persitikrinti visi SLA. nariai ko komunistų partija siekia Susivienijime.

Šitas komunistų partijos aplinkraštis, tačiau, pasako ir daug naujų dalykų ir demaskuoja savo pirmesnius žygius. Čia pirmiausiai pripažįstama, kad tas „Progresyvių Komitetas", kuris jau išleido lapelius pripildytus kriminaliais šmeižtais ant SLA. Seimo, kuopų, Pildomosios Tarybos ir atskirų veikėjų, yra komunistų partijos padaras ir jo Centro Biuro kontroliuojamas. Šituo savo prisipažinimu, kad komunistų Centro Biuras kontroliuoja „Progresyvį Komitetą" ir kad jo adresas yra Brooklyno komunistų organo pastogėj (46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.) kaį kartas patvirtina seniaus „Tėvynės" redakcijos padarytą pareiškimą, kad tie lapeliai yra komunistų partijos padaras ir kad komunistiniai organai biauriai šmeižia SLA. narius, kuomet tą šlykštų darbą primeta SLA. nariams.

Toliaus pasakoma, kad visus šmeižtus ir kriminalius kaltinimus SLA. viršininkų ir kitų veikėjų adresu gamina tas „Progresyvis Komitetas". Tas komitetas paskelbiama SLA. užkariavimo kovos centru ir visais Susivienijimo reikalais įsakoma kreiptis į tą komitetą. Net visus polemikinio turinio raštus SLA. reikalais įsakoma siųsti tam komitetui, kuris juos perdirbs ant savo kurpalio ir sugrąžins autoriams, kad tie perrašę siųstų organui ir tik po to, kai organas tų šmeižtų netalpins, tai pasiųsti komunistiniams organams. Vadinasi, gaminami komunistų centre šmeižtai prieš SLA. viršininkus ir veikėjus ir rengiamasi siųsti SLA. organui. Ir kuomet organas tokių šmeižtų netalpina, tai komunistinė spauda nesavu balsu šaukia, kad neleidžiama SLA. nariams laisvai išsireikšti organe SLA. reikalais. Dabar visiems SLA. nariams bus aišku, kuriuo tikslu komunistinė spauda pilna visokių šmeižtų ir kolionių prieš SLA. viršininkus ir veikėjus. Taipgi dabar visi žinos tą dirbtuvę, kuri tuos visus šmeižtus fabrikuoja ir ragina savo pasekėjus kuodaugiausiai tų šmeižtų fabrikuoti.

Begalo svarbus ir įdomus sekamas pareiškimas: „Negali buti nei kalbos apie S. skaldymą. Draustina tą mintį skleisti". Vadinasi, komunistų partijoj yra ar bent buvo nusistatymas Susivienijimą skaldyti. Jei šitokios minties komunistų vadai neturėtų, tai kam tokis uždraudimas reikėtų išleisti?

Toliaus sužinome, kad įsakoma komunistų partijos pasekėjams rašyti į Susivienijimą tik savo pritarėjus ir organizuoti kuopas iš tokių pritarėjų. Vadinasi, komunistų partijai Susivienijimo didinimas rupi tik tiek, kiek ji savo pritarėjų gali prirašyti į Susivienijimą. Taip pat griežtai įsakoma visiems komunistų partijos nariams rašytis į Susivienijimą, kad daugiau kareivių turėjus Susivienijimo užkariavimui.

Pagaliau sužinome, kad SLA. kuopose veikia slapti komunistų komitetai ir įsakoma tokius komitetus tuojaus suorganizuoti, kur jų dar nėra. Įsakoma išnaudoti visus galimus budus sukėlimui pinigų Susivienijimo užkariavimui, nes esą pinigai yra (ir bus) labai reikalingi; reikalingi dabartiniam veikimui, leidimui lapelių ir bus reikalingi sekančiam SLA. Seimui. „Jei gerai prisirengsime, tai galėsime laimėt" — sako komunistų aplinkraštis. Pereitame SLA. Seime sakosi nelaimėję tik delto, kad nebuvo gerai prisirengę, nes tik keliomis savaitėmis prieš Seimą pradėjo rengtis. Todel dabar komunistų partija rengiasi bent per du metu prieš SLA. Seimą ir tikisi užkariauti Susivienijimą.

Įsakoma frakcijoms pasidarbuoti kuodaugiausiai gavime S. L. A. narių antrašų, nes mat „Progresyvių Komitetas" rengiasi leisti šmeižtų lapelius, tai reikia juos išsiuntinėti SLA. nariams, kad tuo budu juos demoralizavus ir komunistų partijos suokalbio prieš SLA. talkon pritraukus. Ant galo įsakoma visus komunistų vadų „skymus" užlaikyti slaptybėje ir jei kuris komunistas tai „išplepėtų" viešai, tai tokius reikia „sudisciplinuoti."

Tai tokie komunistų vadų planai Susivienijimo užkariavimui. Vadinasi, planingai organizuota kova užvesta visu frontu ir visais punktais, užvesta tuojaus po praeitam SLA. Seimui ir sistematingai varoma. Ir ta kova varoma ne SLA. narių valia, bet komunistų partijos vardu ir pastangomis. Kuomet SLA. nariai, tik kaipo organizacijos nariai organizuojasi į atskiras grupes ir vaduodamiesi organizacijos gerove rengiasi Pildomosios Tarybos rinkimams ir Seimui, tai tokie žygiai dar gali rasti ir pateisinančius motyvus. Bet kuomet politinė partija per savo centrą šitokiu budu veikia pašelpos ir apdraudos organizacijos užkariavimui ir savo kontrolėn paėmimui, tai kiekvienam gali buti aišku, ką tas viskas reiškia, kad tokis politinės partijos pasirįžimas reiškia organizacijai pražutį.

Reikia priminti, kad komunistų organai jau turėjo progos išsitarti šituo savo suokalbiu viešumon jį iškėlus. Jie prisipažino prie jo ir svarbiausiu jų pasiteisinimu yra šlykštus iškoliojimas „Naujienų" redaktoriaus už iškėlimą šito jų suokalbio viešumon ir už padarymą tinkamų išvadų šitais komunistų žygiais. Be abejonės jie tokiu pačiu budu griebsis kolioti ir „Tėvynės" redakciją už pakartojimą to jų suokalbio „Tėvynėje". Bet mes laikome savo pareiga painformuoti SLA. narius šitais komunistų žygiais, kad visi SLA. nariai žinotų prie ko rengiasi Susivienijimo priešai. Pavojingi priešai, kurie turi progos „gręžti iš vidaus" Susivienijimo organizaciją.

Sekamuose „Tėvynės" numeriuose pakalbėsime komunistų organų išvadomis del šio jų suokalbio prieš SLA. Tuo tarpu norime dar kartą atkreipti visų SLA. narių domę į komunistų partijos centro žygius Susivienijimo užkariavimui. Čia jau eina Susivienijimo likimo klausimas, o ne SLA. viršininkų ar atskirų veikėjų apgynimo reikalas. Čia stovi prieš S. L. A. narius klausimas: ar leisti komunistų partijai pavergti Susivienijimą ir užkarti SLA. nariams komunistų diktaturą, ar kovoti prieš tokias politinės partijos užmačias? Kuriems SLA. veikėjams ir nariams yra brangi SLA. organizacija, kurie nori, kad Susivienijimas ir ateity pasiliktų laisvas nuo politinių partijų diktaturos, beabejonės visi stos Susivienijimo savistovumo išlaikymo sargybon ir visomis išgalėmis kovos prieš šitą lietuvių komunistų pasirįžimą pavergti Susivienijimą savo partijos tikslams. Susivienijimas buvo, yra ir turi pasilikti nepartine Amerikos lietuvių apdraudos, pašelpos, labdarybės ir kulturos organizacija. Tokie Susivienijimo pamatiniai tikslai, tokio nusistatymo laikosi ir milžiniška didžiuma SLA. narių. Ir kuomet ta didžiuma SLA. narių aiškiai žinos komunistinių konspiratorių tikslus linkui Susivienijimo, tai jokio pavojaus Susivienijimui negalį buti nei iš komunistų partijos, nei iš jokios kitos politinės partijos pusės. Susivienijimas suorganizuotas ir auklėtas ne politinių partijų tikslams, o vien SLA. narių naudai ir tokiu jis turi visados pasilikti.

Įvairios Pastabos

TRUKO KOMUNISTŲ BURBULAS.

Nelaimingai truko komunistų pučiamas burbulas, kad tik jie vieni galės sušelpti nederliaus ištiktus šiaurės Lietuvos gyventojus, o visi kiti surinktas aukas „sukiš Lietuvos fašistams". Kadangi jie net SLA. Pildomąją Tarybą ir Centrą šmeižė už paskelbimą SLA. narių ir kuopų žiniai, kad SLA. Centras priima ir persiunčia aukas į Lietuvą augščiau minėtam tikslui ir pagaliau ragino net S. L. A. kuopas savo Centrui nepasitikėti ir aukas siųsti komunistų partijos komitetui, todel laikome savo pareiga paaiškinti SLA. nariams kas atsitiko su komunistų renkamomis aukomis patekusių nelaimėn Lietuvos žmonių sušelpimui.

Brooklyno komunistų organe to komunistų komiteto nariai: V. Bovinas — pirm., R. Mizara — sekr ir J. Klučinas — ižd., praneša, kad „Po 2 mėnesių nuo pasirodymo šito pranešimo spaudoje Komitetas Šelpimui Lietuvos Baduolių bus likviduotas ir visi jo žinioj esantieji pinigai, kurių aukotojai neatsiliepę ir neduos nurodymų, kas su jais daryti, bus padalinti pusiau ir atiduoti: pusė Priešfašistiniam Komitetui ir pusė gynimui Gastonijos darbininkų." Komitetas sakosi turįs surinkęs virš $3,000 ir aukotojus ragina: „Mes raginame visus lietuvius darbininkus paskirti savo skatikus Priešfašistiniam Komitetui ir Tarptautiniam Darbininkų Apsigynimui." O kurie aukotojai šito komunistų komiteto patvarkymo ir atsišaukimo nematys arba šiaip nenorės del kelių centų rašinėti, tai komitetas iš anksto jų aukas, duotas Lietuvos žmonėms sušelpti, paskiria augščiau minėtiems komunistų partijos tikslams.

Štai jums ir Lietuvos baduolių šelpimas! Komunistai šitaip sauvaliauja su aukomis, kurias surinko Lietuvos žmonėms šelpti, vien delto, kad sužinojo iš Lietuvos Atstovybės Vašingtone ir iš Generalio Konsulato New Yorke, taipgi esą gavę iš Lietuvos „visą eilę laiškų — darbininkiškų organizacijų ir pavienių patikimų asmenų", kad jų nuskirta atstovė p-lė E. N. Jeskevičiutė vykti į Lietuvą negalės savistoviai šelpimo darbo vesti ir turės koperuoti su Centraliniu Komitetu ar kitais panašiais komitetais. Todel jie nutarę tuos pinigus sunaudoti savo reikalams Amerikoje ir todel ragina aukotojus, kad jie sudėtus savo pinigus Lietuvos žmonių šelpimui paskirtų į komunistų kontroliuojamus fondus. Ypatingai jiems norisi kuodaugiausiai laimėti „Priešfašistiniam Komitetui", kuris savo išmokėjimus pridengia miglotu pasakymu: tiek ir tiek pasiųsta Lietuvon.

Laikas jau parodyti komunistams aukų rinkėjams, kad jie negali šitaip sauvaliauti su tukstančiais dolerių sudėtų žmonių aukų net tokiam svarbiam ir aiškiam tikslui, kaip nelaimės ištiktų šiaurės Lietuvos gyventojų sušelpimui. Išmintingiausiai padarys tie aukotojai, kurie įsakys komunistų komitetui jų aukas perduoti SLA. Centrui, kad jos butų persiųstos tam tikslui, kuriam buvo skirtos — nelaimingų Lietuvos žmonių sušelpimui. Ypatingai SLA. kuopos ir nariai, kurie savo aukas siuntė komunistų komitetui, privalo šitai padaryti.

—o—

NEPAMATUOTI UŽMETIMAI SLA. KUOPOMS.

Tulas „Tėvas" „Vienybėje" aprašo įvykusį katalikų moterų išvažiavimą, kurio šalimais įvyko ir dviejų SLA. kuopų išvažiavimas birželio 16 d., Forest Hill Parke. Šį išvažiavimą rengė SLA. 250 kp. iš Maspetho ir 83 kp. iš Brooklyno. Tarpe kitko tame aprašyme daromas užmetimas SLA. kuopų rengtam išvažiavimui, kad kokie ten „bolševikų keli senberniai" jaunimą demoralizuojančius ir tvirkinančius jaunas mergaites žaislus sumanė ir tokiu budu žaidė.

Suprantama, niekas negali pagirti nepadorių žaislų, jei tokie buvo žaidžiami. Tačiau jaunimo žaislų negalima primesti SLA. kuopų išvažiavimui. Jokie išvažiavimų rengėjai negali įsakyti jaunimui ar kam kitam kaip jie turi žaisti. Susidarę jaunimo bureliai gali žaisti kaip tik jiems patinka. Nepadorius žaislus gali sustabdyti tik parko prižiūrėtojai. Todel rišimas SLA. kuopų išvažiavimo su atskirų grupių žaidimu yra nepamatuotas užmetimas. Rengėjus galima kaltinti tik už tokius žaislus išvažiavime, kurie butų įdėti į oficialį išvažiavimo programą.

—o—

DAR VIENAS KOMUNISTINIS ŠMEIŽTAS.

Komunistų organai visokiais budais niekina ir šmeižia SLA. Generalį Organizatorių p. A. A. Žuką nuo pat pradžios, kaip tik jis pradėjo tas atsakomingas pareigas eiti. Vėliausiai štai kokį šmeižtą Brooklyno komunistų organas drebia į p. Žuką:

„Daugelį kuopų suskaldė, daugybę narių supykdė; daugelį lietuvių darbininkų atstumė nuo organizacijos savo ‚perorganizavimais' ir burnojimais ant pažangiųjų."

Tai niekuo nepamatuotas šmeižtas! Kur nors viena tokia kuopa, kurią p. Žukas suskaldė? Kur nors vienas žodelis „burnojimų ant pažangiųjų"? Kur tie nariai supykdyti, darbininkai atstumti nuo organizacijos? Jei komunistų organas nori, kad jam tikėtų net patys ištikimiausi jo pasekėjai, tai leidžiant tokius apkaltinimus į margą svietą reikia juos faktais paremti. Dabar kiekvienas paskaitys tik paprastu komunistiniu šmeižtu šituos kaltinimus. Ištikro tik paprastu šmeižtu ir yra šitokie užmetimai p. Žukui, nes jis niekur nei vienoje kuopoje jokių tardymų nadarė, jokių skundų ir narių ginčų netyrinėjo. Jis vien konstruktyvės agitacijos tikslais lanko SLA. kuopas ir iki šiol nei vienos kuopos veikėjai nekaltino p. Žuko, kad jis kur nors butų „burnojęs pažangiuosius" ar supykdęs SLA. narius. Tenka prikabinti dar vienas melagių medalis komunistiniams šmeižikams.

—o—

NAUDINGI PATARIMAI PLAUKIKAMS.

New Yorko miesto Sveikatos Komisionierius Dr. Shirley W. Wynne teikia naudingus patarimus plaukikams ir aplamai besimaudantiems žmonėms. Tarpe kito jis pareiškia:

„Atviram ore maudytis ir plaukioti yra sveika. Tai atgaivinantis žaislas, kuris suteikia progos ramiam atsikvėpimui nuo kasdieninių darbų. Plaukimas ir nėrimas į vandenį yra puikus prasimankštinimui budas, kuris priverčia visus kuno muskulus veikti.

„Tačiau kiekviena vasara yra liudininku daugelio tragedijų, kurios atsitinka maudynėse. Kiekvieno pirmadienio rytą laikraščiai praneša liudnus atsitikimus, kur daug žmonių prigeria besimaudydami savaitės pabaigos liuoslaikiu. Šis kraštas kas met netenka 8,000 savo piliečių, kurie beveik visi yra vaikinai ir jauni vyrai, ir kurie žysta maudynių tragedijose. Pereitais metais tik vieno New Yorko 308 piliečiai prigėrė besimaudydami vasaros mėnesiais. Didžiausias prigėrusių skaičius buvo liepos mėnesy.

„Milžiniškoj didžiumoj atsitikimų priežastimi prigėrimo buvo neatsargumas ir perdidelis pasitikėjimas savo išgalėmis. Rodos keistas apsireiškimas, kad dažniausiai prigėrimo aukomis yra tie, kurie moka gerai plaukti. Mat jie yra perdaug augštos nuomonės apie savo išgales ir todel prie kiekvienos progos nori pasirodyti su savo didvyriškumu. Jie nuplaukia pertoli nuo krašto ir štai netikėtai gauna mėšlungį, arba perdaug sustingsta jų sąnariai, arba išsisema jėgos ir galas karžygiškumui.

„Todel patartina plaukime prisilaikyti atsargumo ir nuosaikumo kaip ir kituose gyvenimo dalykuose prisilaikome. Kiekvienas besimaudantis ir ypatingai plaukikai butinai privalo prisilaikyti sekamų saugumo taisyklių:

„Neplaukit toli nuo krašto vienas.

„Nebukite vandeny perilgai.

„Neikite į vandenį tuojaus po geram prisivalgymui.

„Neikite į vandenį niekuomet, jei turite palinkimą prie netikėto apalpimo arba turite nuomarį.

„Neikite niekuomet į vandenį, jei turite inkstų ar širdies ligas arba augštą kraujo spaudimą.

„Nebandykite ieškoti jurų dugno.

„Nesimainykite vietomis mažoje valty kuomet esate ant gilaus vandenio.

„Nepraleiskite šio maudymosi sezono neišmokę plaukti."

BEREIKALINGAS PYKTIS.

Komunistų organai labai supyko ir jiems paprastu budu iškoliojo „Tėvynės" redaktorių už tai, kad buvo „Tėvynėje" pakartota iš kitų laikraščių aprašymas APLA. seimo. Tas nelabasis Vitaitis ir šiokis ir tokis, kuris esą „spausdinąs šmeižtus prieš darbininkišką pašelpinę organizaciją."

Tačiau tie rėksniai nenori parodyti tų „šmeižtų" ir tik koliojasi Vitaičio adresu. Iš viso galima buvo pastebėti tik vienas netikslumas tame „Naujienų" korespondento aprašyme, kurio dalį perspausdinome ir „Tėvynėje". Tuo netikslumu yra paskelbimas, kad senoji ir naujoji centro valdybos turėjusios sprendžiamąjį balsą APLA. seime. Peržiurėjus minimo seimo protokolą šito nesimato ir su sprendžiamu balsu užregistruota tik senoji valdyba. Šiaip visas aprašymas artimai sutinka su protokolu, nors iš protokolo negalima spręsti ir sužinoti seimo dvasios ir visų kalbų jame pasakytų. Todel kur čia tas „baisus šmeižimas darbininkiškos organizacijos"? Matyt komunistų vadams nesmagu žiurėti į jų pačių darbų veidrodį.

STUD. GUDELIS IR BULOTA LENKIJOJ?

„N. E." praneša, kad radio mėgėjai pranešę, jog stud. Bulota ir Gudelis esą perėję Lenkijos teritorijon ir tebesislapstą miškuose. Taip esą pranešęs Varšavos radio.

LIETUVIŲ ŠELPIMAS VILNIUJE.

Vilniaus lietuvų labdarybės akcija nukentėjusiems nuo nederliaus šelpti vyksta smarkiai. Tuo tarpu daugiausiai šelpiami nukentėjusių sodžių besimokantieji vaikai. Ukininkus šelpia lietuvių ukio draugija.

Šį skyrių veda
DR. A. J. KARALIUS,
3147 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

KODEL GERTI PIENO?

Pienas Yra Maistas ir Gėrimas.

Pienas yra netik skanus gėrimas, bet musų svarbiausias maistas.

Ne visokios ryšies maistas padaro kaulus, dantis, smegenis ir muskulus. Pienas neturi sau lygaus maisto, nes jis teikia kiek nors visų reikalingų augimui ir sveikatai medžiagų ir duoda energijos darbui, pasidovinimui ir šilumos. Pienas ypatingai svarbus maistas jaunystėj.

Pienas yra svarbiausias maistas motinoms, kurios yra neščios arba peni kudikius. Kaip ilgai vaikas auga, jam butinai reikalinga duoti pieno. Paprastam vaikui pakanka pantė ir pusė pieno dienoje. Neščios moterys, kudikiai sulaukę pirmų metų ir senesni kudikiai reikalauja kvortą pieno dienoje.

Pieno Produktai Ypatingai Svarbus Maistas.

Pieno produktai, kaip tai nugraibytas pienas, pasukos ir suris turi „protein", bet neturi sviestinio riebumo ir kai kurių pieno vitaminų.

Sviestas lengvai virinamas ir turi daugybę augimui reikalingų vitaminų. Vaikai, kurie geria pieno ir valgo pakankamai žalių daržovių gali apsieiti be sviesto, bet jeigu jiems duota nugraibyto pieno, tai turi valgyti ir sviesto.

Vitaminai Piene.

Žmogaus kunas reikalauja nekurių svarbių medžiagų, pavadintų „vitaminai". Kuomet valgy nesiranda visų arba nors kokių „vitaminų", tuomet kokia nors liga gali kuną užpulti. Bet pirm negu liga pilnai išsivysto, vaikas sustoja normališkai augti ir tampa taip susilpnintas, jog negali ligos atsikratyti.

Pienas, smetona ir sviestas turi vitamina „a". Kiaušinio trynys, kepenys, lapuotos daržovės ir „cod-liver" aliejus irgi turi tą vitaminą.

Kitas vitaminas pristato dantims ir kaulams reikalingos medžiagos. Kad nors pieno riebumas turi kiek nors šio vitamino, bet neužtektinai aprupinti kudikio reikalavimą.

Randame kitus vitaminus (B ir C) motinos piene ir sviežiame karvės piene. Ypatingai apelsinos, citrinos ir žalios daržovės turi šitą vitaminą.

Kiekvienas kudikis, jeigu krutimi nepenimas, turi kasdien gauti apelsinos arba tomatės sunkos. Žiemą reikia kudikiams duoti „cod-liver" aliejaus.

Musų maiste yra medžiaga pavadinta „protein", kuri reikalinga augimui. Pienas gali teikti tiek „protein", kiek kunas reikalauja. Kudikis gauna jam visą reikalingą „protein" piene ir augęs žmogus turi gauti reikalingą dalį „protein" kokioj nors pieno formoj.

Ne visi „proteins" tur tą pačią vertę. Kiaušiniai, mėsa ir žuvis turi tuos pačius „proteins", kokius turi pienas. Grudai ir daržovės sau vienos neteikia reikalingą dalį „protein".

Pienas teikia netik geriausią, bet pigiausią kunui reikalingą medžiagą. Kvorta pieno pristato tiek „protein", kiek duotų septynios uncijos geros mėsos arba keturi dideli kiaušiniai.

Pieno „protein" visiems yra reikalingas. Kasmet auganti kudikiai turi sverti daugiau; jie reikalauja naujo kraujo, kaulų ir muskulų sulig savo metų.

Pienas yra vaikams reikalingiausias, bet netur buti vienintėlis maistas jiems pergyvenus pirmus kudikystės metus.

Su pienu reikalinga vartoti kitokis maistas. Kai kurie vitaminai susilpninti arba išnaikinti verdant. Vaisių sunka kudikystėj ir vėliaus vaisiai ir daržovės kaip salotos, salieros, morkos arba kopustai turi buti duoti kudikiams žali beveik kasdien. Mėsa, žuvis ir kiaušiniai įvairina valgį ir priduoda daugiaus „protein" mineralų ir vitaminų.

Be maisto augimui kudikiai reikalauja ypatingo maisto energijai, kas reiškia daugiaus duonos, grudų ir bulvių, ir kiek nors cukraus ir riebumų. Krekmoluotas maistas negali pastatyti inžiną tik pristato garą. Reikia pirkti tik geriausio pieno, nereikia taupyti perkant pieną, ar tai šviežią pieną ar pieno pudrą.

Šviežias pienas yra saugus tik kuomet švarumas užlaikytas jo produkcijoj ir transportacijoj. Turi paeiti iš sveikų gyvulių, tuoj atšaldytas, švariai užlaikytas, uždengtas ir atsargiai prižiurėtas žmonių, kurie patys yra sveiki ir neserga. Miestuose ir miesteliuose yra daug geriaus vartoti pasturizuotą pieną, negu šviežią pieną. Šviežias pienas yra atsakomas tik kuomet yra certifikuotas. Turi buti nupirktas iš geros pieninyčios.

FLIS.

JAUNIMO KELIAI

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE JAUNUOLIŲ SKYRIUS

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko.
KUDIRKA.

JUOZAS VINČA,

Sunkiojo Svorio Kumštininkas, Liet. ir Pabaltijos Valstybių Čampionas.

Čia matome jauno, energingo ir sekmingai pasižymėjusio kumštininko Juozo Vinčos atvaizdą. Šis jaunuolis yra dar nesenai atvykęs iš Lietuvos, bet tuo trumpu laiku jau suspėjo susidaryt apie save tinkamo įspudžio ir reikiamos ateičiai karieros. Juozas Vinča jau turėjo šioje „kumštininkų" žemėje ketverias kumštynes ir trijose išėjo pilniausiu pergalėtoju. Juozas Vinča yra stiprus ir savo užsiėmimą pamylęs kumštininkas. Jis turi jau nemažai ir prityrimo, kaip „amerikonišku" stylium kumščiuoties. Tai jis labai gerai įrodė paskutinėse kumštynėse birželio 22 dieną Brooklyn'e. Savo priešininkus Vinča visuomet paklojo pirmame runde. Apie Juozą jau gerokai kalba ir amerikiečių spauda. Jisai dabar jau vadinamas „Lithuanian Firpo", tai yra prilyginimas argentiniečiui kumštininkui Firpai, kuris savo laiku net ir tuomet esamam čampionui Jack Dempsiui gerokai kinkas sudrebino. Reikia tikėti, kad Vinča Amerikoje pasieks tų augštumų, kuriose dabar musų viengentis Jack Šarkis pluduriuoja. Mes Vinčai to širdingiausiai linkime!

Paryžiuje

Rašo SLA. Narė, Plaukiojimo Čampionė, Panelė Albina Osipavičiutė.

„Tai šitas Paryžius!" — atvykus į Paryžių veik kiekvienas amerikietis išsitarė. Į šį „pasaulinių žaislų centrą" mes atvykom kaip 10 val. ryte, liepos 24 d., 1928 m. Suprantamas dalykas, buvome išalkę, tai užsukom į Poccardi restoraną užsikąst. Tai buvo gražus, didelis ir begaliniai skanius valgius teikiantis restoranas.

Skaniai pasivalgę, sugrįžome į Begere viešbutį, kuriame buvom apsistoję.

Sekamą rytą pabudom dešimtą valandą. Apsitaisę ir kiek užkandę, vykome į La Taurelle tvenkinį pasilavint plaukiojimo. Suprantama, kelionė buvo labai smagi, bet nepaisant visa to, pirmoje vietoje stovėjo lavinimasis. La Tauralle tvenkinys yra tai buvęs Olimpiados įtaisas ir yra žinomas kaipo vienas gražiausių visame pasauly.

Vėl pietavome Poccardi restorane. Popietį gi praleidus pasipirkėinėjimui reikalingų dalykėlių. Čia reikia atsimint, kad kiekvienos amerikietės mergaitės ambicija buvo nusipirkt paryžišką suknelę parsivežimui į Ameriką; todel tuo ir buvo labai susirupinta.

Vakare pasisamdėm „taksi" ir pasirįžom pamatyt „Linksmąjį Paryžių". Ir pamatėm. Apvažiavom sekamas vietas: Arch of Triumph, upę Seine, garsiuosius Bois'o naktinius kliubus, St. Claud, Kleopatros Adatą matėm, Francijos prezidento rumus ir keletą kitų įžymesnių vietų.

Į viešbutį grįžom gana anksti, nes mųs pa eigos to reikalavo: mes privalėjom anksti gult.

Liepos 26 d. visi pabudom anksti ir tuojau leidomės pasipirkt šiokių-tokių reikmenėlių. Šitai turėjo but atlikta skubiai, nes jau buvo paruoštas mums busas pasivažinėjimui ir pasižiurėjimui po įžymesnes Paryžiaus vietas bei garsųjį Veraslį.

Išvykę busu aplankėm garsiąją Notre Dame Katedrą ir Sopulingosios Širdies Bažnyčią, kurios ištiesų yra gražios ir daro begaliniai didelio įspudžio. Be minimų vietų aplankėm dar Napoleono karstą, ir po to vykom į Versalį.

Čia apžiurinėjom garsųjį Versalio sodą su milžiniškais-gražiais fontanais, buvome Liudviko VI-tojo Palociuje, kur visų įdomiausia buvo taip vadinama Veidrodžių Salė ir vieta, kur su Amerikos prezidentu velioniu Wilsonu prišaky pasirašyta pasaulinė taika.

Sugrįžę į viešbutį jau rengėmės kelionėn, nes sekamą dieną turėjome vykt atgal į Amsterdamą.

Meškų Liga.

Mokytojas: — Seniau ir Europoje buvo daug meškų, bet civilizacija jas išnaikino. Na, kas tai yra civilizacija?

Vienas iš mokinių: — Tai tur but, pone mokytojau, tokia liga, nuo kurios stimpa net meškos

Mums Reikia Scenos Veikalėlių

Musų jaunimas, kaip ir suaugusieji lietuviai, yra linkęs prie scenos. Aprašymuose ir pačiame gyvenime tenka pastebėti, kad musų jaunuoliai scenoje veikia nė kiek nemažiau už suaugusius lietuvius. Tik dėja, kad, kiek tenka pastebėt, šiuo tarpu musų literaturoje stokuoja tinkamų jaunimui scenos veikalėlių. Jų labai dažnai pasigendama, kuomet prisieina kas nors vaidint.

Taip esant, jaunimas neatsiekia savo tikslo. Juk reikia žinot, kad jauno žmogaus siela dar nėra tiek priaugus ir išsitobulinus, kad sugromuliojus tokius gyvenimo reginius, kurie lengvai suprantami suaugusiam žmogui. Scena — gyvenimo vaizdas. Scena jaunuolius daug ko gali pamokint. Bet, kaip sakiau, nesant tinkamų jaunuoliams scenos veikalų — jaunimas dažnai apsirinka ir nustoja noro ateity ką nors geresnio veikt.

Man rodos, butų gerai, kad Amerikos ar Lietuvos jaunieji rašytojai pasistengtų šį trukumą užpildyt. Ypatingai butų pageidaujama, kad scenai veikalai butų paruošti iš Amerikos lietuvių gyvenimo, ypač jaunimo. Gera taip gi butų tinkamai į sceną įpint lietuvių pasakas. Lietuvių pasakos gražios ir iš jų galima but gražių scenos vaizdelių nupiešt.

Tokiems veikalams, mano nuomone, rastųsi leidėjų, o jei jų jau ir nesirastų, tai nors per laikraštį tokius rašinėlius perleidus jau daug naudos atneštų. Jaunuoliai ir iš laikraščiuose tilpusių veikalų galėtų pasinaudot.

Čia reikia pasakyt, kad stokuoja taip gi ir monologų, dialogų, trialogų bei kitų scenai pageidaujamų lengvų veikalėlių.

Visu tuo musų jaunimas reiktų kaip nors patenkint.

Butų malonu, kad šitas mano prisiminimas musų rašytojus paragintų ir netrukus gautume bent keletą jaunuoliams tinkamų scenai veikalėlių.

Jaunuolis K. J.

LIAUDIES DAINA.

Išvažiavo tėvelis
Į didžią kelionėlę
Ir paliko dukrytėlę
Mažą neužaugusią.

Parvažiuoja tėvelis
Iš didžios kelionėlės,
Sutink savo dukrytėlę
Vieškelužiu einančią.

O kur eini, dukrele,
Dukrele lėtunėle,
O kur eini, dukrytėle,
Dukrele našlaitėle?

O aš einu, tėveli,
Kol prieisiu kalnelį,
Kol prieisiu kalnužėlį,
Motinėlės kapelį.

SLA. JAUNUOLIŲ DARBUOTĖ

CHICAGO, ILL.

Jaunuolių Veikimas.

Įsikurus SLA. 6-tam Apskričiui, veikimas vis tobulėjo ir vystėsi prie rimto gyvenimo. Mums ateiviams daug pasakoti nėra reikalo apie svarbą SLA. Visi žinome, ką reiškia bendras susigrupavimas del savo labo.

Bet kiek kitaip yra su musų jaunimu.

Jaunuolių organizavimu 6-tas Apskritys pradėjo domėtis nuo pat savo įsikurimo. Ir ačiu tai darbuotei Chicagoje jau yra keletą jaunuolių kuopų ir skyrių. Jaunimo veikimas tuoj išeina prekyn ir juo visi domisi. Jaunuolių kuopos surengė vieną-kitą vakarą — visi sekmingi ir su pelnu. Pradžia puiki ir džiuginanti.

Basebolo Jauktai.

Musų Chicagoje jau yra trys SLA. jaunuolių basebolo jauktai. SLA. 260 kuopos jaun. skyriaus jauktas — Marquette Maroons gyvuoja antri metai. Jis yra pasižymėjęs geru lošimu. Šiais metais susiorganizavo 344-tos ir 226-tos kuopų jaunimo basebolo jauktai. Paskutinieji du dar yra jauni, bet ir juose matoma gera prospektyva ateity. Prie minėtų jauktų grupuojasi gabųs ir pasižymėję lošėjai. Jaunimo tarpe yra nuomonė, kad už metų laiko bus galima sujungti visus jauktus į vieną lygą, kas sporto lauke kaip lošėjams taip ir organizacijai daug reiškia.

Sporto Fondas.

Musų jaunimui pavyzdingai besidarbuojant, SLA. 6-tas Apskritys mąstė, kad be finansų sunku yra plėsti kad ir puikiausį darbą. Fondas jau įkurtas ir pinigų pradžiai sudėta virš 50 dol. Mat kas nori gyventi, tai tas turi prie aplinkybių prisitaikinti. Nėra abejonės, kad busimas SLA. Seimas apie tokį fondą turės rimtai pasvarstyti.

Remkime Jaunuolius.

Visiem aišku, kad jaunimą palaikyti musų lietuvių dvasioje ir kad jie visuomet ir visur jaustųsi lietuviais, ir kad jie žinotų kur yra musų gimtinė tėvynė Lietuva, tai mes, broliai, turime eit su jais išvien, dalyvaut jų parengimuose ir paremt tą, ko jie pageidauja. O tuo syk jaunimas supras, jog mes juos mylime ir jie bus geri čia gimę lietuviai.

SLA. 6-tas Apskritys leidžia serijas ir jau visos kuopos jas gavo del paplatinimo. Visas pelnas eis į Sporto Fondą, iš kurio remiami visi sporto finansiniai reikalai. Kuopų valdybos ir veikėjai rimtai susidomėkime šiuo prakilniu tikslu. Parduokime savo serijų kvotas, o tas nėra sunku. Nerasime nario, kuris atsisakytų pirkt vieną kitą tikietą. Tik pabandykime visiems ir visur pasiulyti, o pasekmių bus. Musų vaikinai tikietus jau sparčiai platina. Nepasilikime ir mes. Čia turime progą mes paremti ne mažu pasišventimu, kuris atneš nemažo džiaugsmo visiems darbuotojams ir sykiu jaunimui.

Serijų Laimėjimas Įvyks Rugpiučio 11 d., š. m., SLA. 6 Apskričio Išvažiavime, Beverley Hills.

Reikia priminti, jog šiame išvažiavime dalyvaus turbut visi trys basebolo jauktai, o gal bus pakviestas ir iš Grand Rapids 60 kp. jauktas. Tai turėsime savo Olimpiadą iš geriausių lošėjų ir jaunų vyrų.

Prie to, jeigu Apskričio valdyba suspės įvykinti suvažiavimo tarimą, tai bus duotos keturios dovanos; pirma, trophy dovana — geriausiam jauktui, kaipo grupės dovana; antra, tai kiekvienam jauktui po vieną ir atskiras jauktas tą garbės dovaną skirs geriausiam savo lošėjui jaukte.

Paduodamas tik paviršutinumas musų viso užbriežto darbo. Dar kartą prašau visų SLA. kuopų valdybų, veikėjų ir narių nuoširdžiai paremt šį sumanymą.

K. J. Semaška, Apskr. Sekr.

GRAND RAPIDS, MICH.

Iš Bendro SLA. 60 Kp. Susirinkimo.

Birželio 18 d. įvyko SLA. 60 kp. susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 100 narių ir jų tarpe buvo keletas tuzinų jaunuolių. Šiame susirinkime dalyvavo ir SLA. Centro organizatorius, p. A. Žukas. Susirinkimas buvo šauktas tuo tikslu, kad išdiskusavus jaunuolių ir kitus klausimus. Pasirodo, kad vis dar yra suaugusiųjų narių, kurie nepatenkinti jaunimu ir visai delei mažų dalykų, kurių čia ir minėt neapsimoka, nes apie tai jau kiek seniau buvo rašyta. Bet visviena, kaip pasirodo, tie jaunuoliai nėra taip jau baisiai prasižengę, kaip juos nekurie nariai mato.

Centro Organizatorius, permatęs reikalą, pasakė keletą žodžių kaslink jaunuolių. Jis kvietė visus taikiai gyvent ir jaunuolių nevaržyt, idant jaunuoliams davus progos daugiau sporte dalyvaut, nes jie tame yra gabųs.

Reikia pastebėti, kad nors p. Žukas trum pai kalbėjo, bet jo kiekvienas žodis atnešė daug naudos musų organizacijai. Ištiesų, malonu matyt žmogų kalbant apie tuos dalykus, apie kuriuos jis pilnai nusimano ir juos supranta. Pageidautina, kad p. Žukas ir dažniau pas mus atsilankytų ir paaiškintų dalykus taip, kaip jie ištiesų yra; tuomet, tikinu, pas mus jokių nesusipratimų nebutų.

Jaunimas kreipės į suaugusiųjų kuopą, kad ši pagelbėtų jaunimui įsirengt nuosavą besbolės žaidimui lauką. Po trumpų diskusijų, įnešimas paremtas ir tam tikslui jau surinkta aukų $16.75. Aukojo sekamai: po $1.00 — A. Žukas, L. Abromaitis, P. Kauktas, Petraškai, Kučinskas, Bračiulis, E. Žukaitis; po 50c. — D. Kazlauskas, M. Stačiuliauskas, V. Zigas, Skystimas, G. Daukšiutė, Binkevičius, A. Ažukauskiutė, S. Navickiutė, M. Deltuviutė, J. Mikolaitis, St. Kučimaitis, D. Greičaitis, M. Virbickiutė, Jakučionienė, F. Navickas, Baltrušaitis, Jankauskas, K. Mačionis. Smulkių aukų taip gi buvo. Viso aukų surinkta $16.75.

Už aukas visiems tariama širdingas ačiu. Kurie šiuo syk neaukojo, tai pasižadėjo kitu syk paaukot. Smagu matyt, kad jaunuolius taip širdingai remiama. **SLA. 60 Kp. Jaunuolis.**

ĮVAIRUMĖLIAI.

Linksmybės Medis. Arabijoje auga vienas labai keistas augalas, kurio žiedų sėklos verčia žmogų skaniai juoktis. To augalo sėlas arabai džiovina, sutrina į miltelius ir vartoja, kaipo uostomąjį tabaką. Pauostęs to „tabako", žmogus pradeda juoktis iki ašarų, šokinėja, lyg didžiausio džiaugsmo kupinas, po to užmiega ir atbunda tik po kelių valandų. Arabai tą augalą vadina „linksmybės medžiu."

Ekskursantams Lietuvon Žinotina

AMERIKIEČIAI IR MAŽOJI LIETUVA.

Du Tukstančiai Metų į Mus Žiuri.

Nesenai Hartford Times ir Boston American prisiminė naujas galimybes Amerikos keleiviams, kuriems jau pakyrėjo Paryžiaus ir Riviera, kad pradėtų lankyti naujasias Pabaltijos respublikas, ir tarpe kitko prisimena, kad Lietuva, turėdama 2000 metų istoriją ir tradicijas, nėra žinoma Amerikoj.

Tas pačių amerikiečių susiinteresavimas musų žavingaja tėvyne sujudino ir vieną kitą musų įstaigą, deja, tik tam kartui. Štai jau ekskursijų ir atostogų laikas prasidėjo, bet dar neteko matyti informacijų apie Lietuvą ne tik Amerikos spaudoj, bet ir pačiuose lietuvių laikraščiuose. Važiuoja musų pačių šimtai ekskursantų, bet jų programoj nematyti platesnio užsimojimo, kaip tik pagyventi Kaune ir pas gimines kaime. (SLA. ekskursija turi patiekus gana platų programą. Red.) Štai pasiskelbė Jugoslavų ekskursija šią vasarą lankysianti Lietuvą, bet svetimtautis palydovas vargu daug galės ką parodyti.

Tuo tarpu dar prieš Krikščionybės erą jau buvo rašoma ir lankoma tos Lietuvos vietos, apie kurias mes patys daugumoje nieko nebežinome, ir į ką noriu čia atkreipti kad ir pačių lietuvių dėmėsį. Tai yra pasakingasis Baltijos pakraštys, — Gintarų Sala, Šiaurės Sahara, Neringa, Baltieji Kalnai ir dar kitaip vadinamos vietos, kurios prasideda nuo Karaliaučiaus ir baigiasi prie pat Klaipėdos.

Istorikas Voigt savo Geshichte Preussens (Prusijos istorija) paduoda labai daug istorinės medžiagos iš senovės istorikų Plinijaus ir Herodoto, kurie mini tą kraštą, jo gyventojus ir gintarą, kurio pirkti laivais atplaukdavo Fenikijonai, Grekai, Kartageniečiai ir Romėnai. Taigi prieš du tukstančiu metų tų laikų pasaulis, Viduržemio pajuriai, geriau pažinojo musų pajurių brolius, kaip mes patys juos pažįstame šiandien, net gi po to, kai dalis tos stebuklingos žemės prisijungė prie savo vyresnės sesers — Didžiosios Lietuvos.

Apie Karaliaučių yra viena seniausių istorinių senprusių vietų — pusiausalis dabar vadinamas Sambija (Samland), kur yra iškasti palaikai vienos didžiausių senovės aukviečių. Sulig senovės istorikų ir kronikierių padavimų, spėjama, kad tenai buvo didžiausieji švientieji gojai ir visų vakarų svarbiausioji žinyčia su pačia vyriausiojo kunigo Kryvių-Kryvaičio rezidencija, vadinamaja garsiaja **Ramove.** Kad ta versija turi pamato, spėjama ir iš to, kad senovės istorikai mini, jog tas didysis kunigas buvęs kaž kas panašaus šiaurės papai.

Kaimas, kurs ir šiandien tebėra greta tos senovės šventvietės, vadinamas Rominten, reiškia Romintė, o vienoje kryžuočių kronikoj tas kaimas dar tebevadinamas Roumovia. Sako, kad net kai kur visas tas kraštas buvęs vadintas Romovia. Tuose miškuose senovės Prusai pradžioje dvylikos šimtmečio užmušė pirmąjį krikščionių misionierių Vaitiekų, kurs be leidimo įžengė į šventuosius Perkuno gojus. Bet, ta Mažosios Lietuvos dalis tebėra po Vokietija, tad sunkiau ji dabar lankyti ir studiuoti. Todel aš plačiau apsistosiu ties ta dalim, kuri 1923 m. sausio 19 d. aktu prisijungė prie Lietuvos.

Žemė Pirmiau Pakįlo Kaip Žmonės.

Nuo maždaug 12 šimtmečio gražiąją Gintarų žemę užpludo šarvais apsikaustę ir kryžiu bei kardu nešini viso pasaulio valkatos, pasivadinę Kryžiaus broliais, ir per du šimtu metų kraujuje ir ugny paskandino visą kraštą, kurio tik mažutė dalelė šiandienis Klaipėdos kraštas po 700 metų dar prisikėlė ir šiandien sunkiai kovoja del savo tautinės ir kulturinės nepriklausomybės. Tą nepriklausomą kraštą sudaro Klaipėdos, Šilutės ir Pagėgių apskričiai ir Kuršių Užmaris arba Neringos sala. Visas Klaipėdos kraštas yra viena ilga juosta, išsidriekusi Nemuno upės pakraščiu, pradedant ties Jurbarku ir Smaleninkais, einant ligi Nemuno įtakos į Kuršo Mares, tada pamariais ligi Klaipėdos vingio, ir tada Baltijos pamariais ligi pačios Palangos. Šiaurės pusėj tas kraštas rubežiuojasi su Tauragės ir Kretingos apskričiais.

Iš pasakingų vietų pačiame Klaipėdos krašte pažymėtinos: **Juros girios,** kurios seniau tęsėsi upės Juros pakraščiais nuo Tauragės ligi Jurbarko; **Rambino** Kalnas prie Nemuno ties Tilže ir Ragaine, su garsiais senovės kapais ir aukuro vietovėmis; **Rusnė,** miestelis prie Nemuno deltos, kur Nemunas išsišakoja į rankoves, plaukdamas lygumomis į Mares, — Rusnė randasi ant salos ir yra iš vardo ir padavimų viena svarbiausių senovės šventovių, kur, sakoma, šventoji ugnis rusėjo, ir kur vėliau buvo Romovė perkelta; **Kriokialankis,** arba pasakingas ežeras, kurs sulig padavimų nusileido ir užliejo gražias pievas kampe tarpe Nemuno deltos ir Kuršo marių; **Šventragis** (Šventės Ragas, Ventės Ragas), nedidelis pusiausalis, įsikišęs į Kuršo Mares, maždaug ties Šilute, greta Saugų miestelio. (Padavimai sako, kad tenai senovėj buvo šalavijos sostinė. Žvejai pasakoja ir dabar Marių dugne gražią dieną matą akmenis ir stulpų galus, išsikalusius iš jurių dugno, kur buvo Šventaragio pilis). Apie Šventaragį paminėsiu kitoj vietoj. Ties Kretingale prie Minijos upės kranto yra gražus augštas piliakalnis, kaž kodel vadinamas **Gedimino** kalnu, kur yra palaidota keletas sukilėlių laike lietuvių sukilimo prieš rusus 1863 metais. Pačioj Klaipėdoj yra seniausia lietuvių **pilis,** dabar jau tik likučiai, daug sykių istorijos bėgy perdirbta, ir tik prieš keletą metų bekasant surasta giliai žemėj storiausias ąžuolo sienas, statytas dar prieš kryžuočiams ateinant, tai yra toli pirm 700 metų. Kitų žymesnių vietų pačiame Klaipėdos krašte nežinoma, nors ir kiekviena kalvelė bei pakalnė turi savo padavimus.

Ukiškai visas Klaipėdos kraštas skaitomas pavyzdingu, nes turį labai daug kelių-plentų (šašiejų), kelis gelžkelius, jurų ir marių kelius, Vyliaus kanalą arba perkasą, jungiantį Mares su Minija ties Šilute. Miesteliai ir viensėdžiai yra labai švarus, muro nameliai, gražus biznio namai, puikiai dirbami laukai, moderniškai prižiurimi miškeliai. Tarp Šilutės ir Rusnės yra labai įdomi Bismarko kolonija, pastatyta buvusiose durpynėse ir skęstančioj žemėj, kuri ačiu milžiniškam prusų darbštumui tapo paversta į tikrą rojaus daržą. Hermanas Zudermanas, lygiai kaip Upton Sinclair savo „Raistuose" kad aprašo Stock Yardų lietuvių vargus, taip pat aprašo prusų lietuvių vargus kultivuojant tuos Bismarko kolonijos raistynus. Tik Nemunas labai dažnai pavasariais tą kraštą užsemia, nunešdamas kolonistų ilgų metų triusą su visais nameliais ir dažnai su pačiais gyvuliais ir gyventojais. Tokį vieną baisų tvaną teko matyti 1924 metų ankstybą pavasarį.

Vargu kita žemės dalis yra tiek pergyvenusi, kaip tas kraštas. Kryžiuočių keliais atvėjais gyventojai iššudyti, marų ir pavietrių išnaikinti, kraštas buvo ilgus šimtmečius užžėlęs tirštais miškais, kur plačiaragiai briedžiai begyveno, ir pabalėse slapstėsi gyvi išlikę prusai. Tokia patapo ir garsioji Neringos Sala, apie kurią teks daug plačiau papsakoti.

Neringos Sala, kuri prasideda ties Karaliaučiu ir pasibaigia prie pat Klaipėdos, turi daugiausia atsiminimų ir padavimų, negu kuris kitas Klaipėdos krašto kampelis. Ta sala dabar yra tikriau sakant pusiausalis, tik neatmenamoj senovėj ties Raryte turėjo pertaką, tai yra Nemunas tada neturėjo tekėti išilgai Kuršo Marių pro Klaipėdą, bet išeidavo tiesiai į Baltijos Jurą. Kitoj pusėj tos pertakos netol Karaliaučiaus buvo, spėjama, pilis, vadinama Krantas, kur dabar yra vokiečių resortas Krantz; šioj pusėj pertakos buvo pilis, vokiečių kronikose vadinama Neustadt, dabar tik plytų liekanos belikę. Sako tos pilys buvo pastatytos dar žiliausioj senovėj apsaugoti, kad per Neringos salą neįsiveržtų į Sambiją, o gal į Romoviją šiaurės normanai, o paskiau tos pilys tarnavo, lygiai kaip ir Klaipėdos pilis, apsaugojimui, kad Kardininkų arba Livonijos Ordeno ritieriai neateitų į pagelbą Kryžiuočiams. Ta sala yra 100 kilomentų arba senoviškų viorstų ilgio ir vieno arba dviejų kilometrų pločio. Ji buvo keliu visokiems keleiviams iš Šiaurės į Pietus, ir kaip paskui pamatysime, buvo tirštai apgyventa seniausios prusų-kuršių giminės.

Ilgi pavergimo ir išnaikinimo metai taip pat ir Neringos Salą apželdino tirštais pušynais, kurie apklojo storu sluogsniu senovės kaimų ir kapynių vietas... Tik aštuonioliktame šimtmety rusams užpludus Klaipėdos kraštą, miškai tame krašte ir Neringos saloj tapo nudeginti ir išnaikinti, ir nuo tada pakilo smiltys, ir nešdamos baltus kalnus pradėjo artintis per Kuršių Mares į saužemį. Pakįla žemė.

Neringa Tapo Šiaurės Sahara.

Apie tą žemės stebuklą ir noriu daugiausia papasakoti. Rusai tą pusiausalį dar vadino Dalgiu, kadangi jos visa išvaizda yra panaši į dalgį. Sutartim su Vokietija po Klaipėdos krašto prisijungimo ta sala tapo padalinta pusiau: apie 50 kilometrų nuo Karaliaučiaus einant priklauso Vokietijai, apie 54 kilometrus nuo Klaipėdos einant priklauso Lietuvai. Siena yra 4 kilometrų atstume į pietus nuo Nidos. Vokiečių pusėj pasiliko salos miesteliai Krantz, Rarytė ir, naujas, Neustadt; Lietuvos pusėj teko Nida, Ureila, Pervelka, Juodkrantė ir Smiltinė, ties Klaipėda.

Vokietijai teko žymį istorinė ir naturalė vieta Rasytė, kur dabar yra visų paukščių kelias, kada jie pavasarį ir rudenį lekia iš šiltų ir į šiltus kraštus, ir gražųs žaliuojanti kloniai bei dalis smiltinių kopkalnių. Užtad Lietuvai teko gražiausioji smilčių kalnų dalis, ir daug žavingų miškelių su vasarvietėmis, bei dauguma seniausių istorinių vietų.

Ta sala randasi tarpe Baltijos jurų ir Kuršo marių. Palipęs ant augščiausio smilčių kalno užmatai per kelias dešimts kilometrų žavingą ilgą žemės juostą, ištiestą tarpe mėlynuojančių

(Tąsa ant 6 pusl.)

S. L. A. REIKALAI

S. L. A. REIKALU NUOTRUPOS

Rašo Pr. Bajoras.

Ištisą žiemą ir pavasarį musų organizacijoje ėjo toks didelis veikimas ir tiek daug aprašymų iš SLA. kuopų darbuotės organe tilpdavo, kad nė man nebuvo vietos „SLA. Reikalų Nuotrupas" rašinėti.

Gaila, kad daugeliu gražių musų organizacijoje pasireiškimų negalėjau savo nuomonės pareikšti, bet, sakau, smagu pažymėti, kad taip intensyviai musų bendradarbių dirbta. Garbė jiems!

Einant vasarinėms „atostogoms", randanties daugiau vietos SLA. reikalų skyriuje ir vėl turėsiu progos, bent retkarčiais, šį-tą musų organizacijos veikime pastebėti.

✤ ✤ ✤

SLA. Jaunuolių Vajus.

Pirmu kartu skelbtas SLA. Jaunuolių Vajus, reikia sakyti, pavyko. Pesižiurėkim praeitam „Tėvynės" numery tilpusią atskaitą. Ten randame, kad tik bėgy trijų mėnesių ėjusio SLA. Jaunuolių Konkurso jaunųjų lietuvių prie SLA. prirašyta 263. (Praeitame bertainy, ne konkurso laiku, tokių pat jaunų narių gauta tik 52.) Einant Jaunuolių Konkursui ir senųjų narių kur kas daugiau prirašyta, negu paprastuoju laiku. Praeito bertainio apyskaitoje randame, kad per tris šių metų pirmuosius mėnesius prie SLA. suaugusiųjų narių gauta 645, kuomet praeitų metų paskutiniame bertainy, ne konkurso laiku, gauta tik 360. Vadinasi, ne konkurso laiku bėgy trijų mėnesių naujų narių — suaugusių ir jaunuolių — prirašyta 412, gi laike konkurso — 908. Reiškia, tik už tris mėnesius konkursas davė 496 naujus narius.

Bet tai dar ne viskas. Šie trys pirmieji mėnesiai, tai dar tik pradžia konkursinio darbo. Trys pastarieji konkurso mėnesiai bus kur kas vaisingesni: per pastaruosius tris konkurso mėnesius bus gauta kur kas daugiau jaunuolių ir suaugusiųjų narių.

Be naujų narių, reikia sakyti, laike konkurso musų organizacijai ir moraliai daug laimėta: išjudinta daug lietuviško kraujo link musų Susivienijimo ir vienur-kitur geras žodelis-kitas už musų organizaciją pasakyta. Žodžiu sakant, dabar pasėta pusėtinai vaisingos sėklos, kurios vaisiais tik vėliau galėsime naudoties.

Už visą moralį ir medžiaginį musų organizacijai laimėjimą didelė dėka priklauso kaip pačiam Centrui, taip ir musų gabiems-sumaniems darbuotojams-organizatoriams. Centras paragino, o musų organizacijos darbuotojai-organizatoriai Centro pageidavimą širdingai pildė.

Gerai vyrai ir darbščiosios SLA. moterys! Jųs dirbote gražų fraternalizmo darbą! Jųs pagelbėjote daugeliui jaunų ir suaugusių lietuvių įstoti į vertingą ir pasitikėtiną organizaciją! Jusų darbus įvertins visi tie, kuriems musų organizacija ateity tinkamai atsilygins.

Taip tik ir reikia, vyručiai ir moterėlės!

✤ ✤ ✤

SLA. Pirmoji Ekskursija.

Liepos 8 dieną išvyksta Lietuvon SLA. Pirmoji Ekskursija. Nors delei surengimo šios ekskursijos nesusidarė ganėtinai didelio upo (daug pakenkė anksčiau rengtosios ekskursijos ir „nerimailos" iš bolševikų lizdų), tačiau šiame musų organizacijos istoriniame parengime, vis gi, susidaro arti 100 rinktinių lietuvių burelis. Kaipo pradžia, kaipo naujanybė musų Susivienijime, šita ekskursija reikia skaityti pavykusia. Jei kas mano, kad nepavyko, tai lai teikiasi įrodyt bent vieną pavienę organizaciją, kuri pirmu kart ir tokiose sunkiose aplinkybėse šaunesnę ekskursiją butų galėjus surengti?!

O tai dar tik pradžia. Tik pirmasis baras. Ateity, nereikia abejoti, galėsime surengti milžiniškas SLA. ekskursijas į Lietuvą. Ateity galėsime daug jaunimo nuvežt į Lietuvą savo tėvų gimtinėmis pasigėrėti. Ateity visko bus galima padaryti!

Išvykstantiems Lietuvon su musų ekskursija linkėtina visų laimių. Broliai ir seserys! Jųs vykstate į tą šalį, kur gimėte-augote, kur savo jaunas dieneles leidote! Vykstate savo gimtinės aplankyti! Laimė lai jums šviečia, ir ištiesų, jųs busite laimingi savo tėviškės laukus išvydę. Žinau, ne vienas nutrauksit gailią ašarėlę savo senuosius tėvukus išvydę, jų gyvais neradę, visur lietuviškai kalbant išgirdę... Malonu jums bus savo gimtinės tyru oru pakvėpuot, naujos energijos tėviškėje įsigyt, naujų įspudžių pasisemt. Juk jųs Lietuvą palikot svetimųjų pančiais surakintą. Dabar jųs Lietuvą rasite kituose rubuose...

Broliai ir seserys, pabuvoję senojoje tėvynėje ir sugrįžę į naująją — nepašykštėkit ir mus nors dalele teisingų įspudžių apdovanot.

Laimingos jums kelionės tėvynėn ir atgal!

✤ ✤ ✤

Musų Jaunimas.

Amerikos lietuvių jaunimo veikimas Susivienijime vis gyvesniu ir gyvesniu faktorium tampa. Man jaučiasi, kad jau kur kas didesnė SLA. kuopų dalis šiuo svarbiu dienos klausimu nemažai kalbėjo, pusėtinai veikė. Todel jau ir nenuostabu, kad turime ištisą eilę pilnamečių jaunuolių kuopų, skyrių, lietuvių kalbos mokyklėlių, įvairių sporto jauktų, bepradedančio musų eilėse lietuvybei darbuoties jaunimo.

Bet reikia pasakyt ir tai, kad pas mus yra nemaža ir taip vadinamų „snaudalių". Pas mus dar yra tokių kuopų, kurios jaunimo kuopelę sutvert turi geriausias progas, bet apie tai dar „nesuspėjo" pagalvot.

Jau laikas ir toms kuopoms pabust!

Atsiminkite, kad musų gyvenime reiškiasi nauja era. Musų jaunimas jau priaugęs ir reikia jį statyt kilniuosius lietuvybės darbus dirbt. Ieškokime tad jo! Traukime jį į savo šiltą pastogę! Mokinkime jį organizacinio gyvenimo! Įjungkime jį į tuos darbus, kuriuos mes patys jau nebesijaučiame galį dirbti.

Kuopos, kurios turit ganėtinai suaugusių jaunuolių, — berniukų ir mergaičių — suorganizuokit juos į atskirą kuopą. Kuopos, kurios turit savo tarpe ganėtinai nepilnamečių berniukų ir mergaičių, kodel nepabandot jiems suorganizuot jaunuolių skyrių ir, jį vadovaujant, pratint organizacijos darbų mokinties?

Tiesa, nepersenai tulas SLA. narys argumentavo sekamai: „Kodel tas SLA. Centras taip jau užsigeidė jaunuolius iš suaugusiųjų kuopų išskirt? Nejaugi Centras nežino, kad kuomet jaunuoliai priklauso suaugusiųjų kuopoje, tai jie mus, senius, užvaduoja nunešdami į kuopos susirinkimą savo ir musų mokesčius."

Nesinorėtų šio piliečio argumento perdaug šiepti, bet vis gi jis yra labai juokingas: tėvas užsiaugino sunų ar dukterį tik tam, kad jo mokesčius į S. L. A. kuopos susirinkimą nuneštų!

Kuomet sunus ar duktė savo senuosius tėvukus užvaduoja, tai labai gražus dalykas. Bet gaila, kad tie tėvai nežino, jog šitokiu sunelio ar dukrelės patarnavimu organizacija nustoja dviejų darbuotojų: tėvas jau nebelanko SLA. kuopos susirinkimų, o sunus ar duktė nebegali veikti, nes jaunieji su seniais veikime nesudera.

Tai rodos svarbiausias ir rimčiausias argumentas, kodel Centras pageidauja, kad jaunuolius išskyrus iš senųjų kuopų.

✤ ✤ ✤

Mums Jaunųjų Jau Nebepavyt.

Įsitėmykim broliai, kad mes su jaunimu jau ne visai sutampam. Mes į gyvenimą žiurim pro senuosius, aprukusius „akuliorius", jaunimas gi tą patį gyvenimą nauju, mikliu maštabu saikuoja. Žinokite, kad kas mums, seniams, išrodo labai gerai, tas jaunuoliams gali visai nepatikt. Jaunas kraujas, jauna energija kitaip veikia bendrame gyvenime, tas pats jaunas kraujas ir ta pati energija savaip žiuri ir į organizacinį gyvenimą.

Jaunimui butinai reikia atskirų kuopų. Tik jose jaunimas galės tinkamai ir pasitenkinančiai veikt.

Kai kur bet gi net ir pilnamečių jaunuolių kuopos senais nariais kontroliuojamos ir savaip disciplinuojamos.

Perdaug jaunimą „kontroliuot" ir gi nevisai gera. Reikia žinoti, kad musų jaunimas jau nebe vaikai, nebe kudikiai. Jie jau ir suaugusių protu moka protaut ir savas į gyvenimą pažiuras dėstyt.

Leiskime tad jaunimui veikt savaip. Jis nepaklys. Musų organizacijoj jaunimui keliai nurodyti. Susivienijime jaunimas vaduosis musų įstatymais ir juos naujoviškai gyvenime interpretuos.

Atlikime tad savo pareigas: kur galima suorganizuot SLA. pilnamečių jaunuolių kuopas, jas suorganizuokim. Kur galima suorganizuot nepilnamečių jaunuolių skyrius — padarykim taip pat. Tai padarę, parodykim jiems pradžią, paugdykim juos kiek ir lai jie sau vieni dirba.

Mes jaunimo žinginės jau nebepavysim. Lai jie savaip gyveniman žygiuoja!

✤ ✤ ✤

Kuopos Gerai Darbuojas.

Žiurstelėkim į SLA. Kalendorių. Ten rasime, kad šią vasarą musų kuopos turi išsitas eiles įvairiausių parengimų. Išvadų šiuo reikalu nereikia daryt. Jos savaimi suprantamos. Tik trimis žodžiais prisieina pasakyt: **musų kuopos dirba!**

Gražus tai reiškinys.

Kuopos bei jų valdybos už tai užsitarnauja nuoširdaus pagyrimo. Taip gi linkėtina joms ir ateity bent tokiu maštabu dirbt.

Beje, ir reikia dirbt. Kuopos privalo augyt savo iždus. Kitą metą, mat, vėl musų didžiulė pramoga — Seimas. Reiks tad siųst delegatus, reiks jiems apmokėt kelionės lėšas, išlaidas. Parengimais kaip tik ir galima šiam reikalui pinigų užsidirbt.

Kuri kuopa šįmet turės daug ir pasekmingų parengimų, ta kuopa kitą metą neaimanuos, kad neturi už ką delegatų į Seimą siųst.

✤ ✤ ✤

Aukos Lietuvos Baduoliams.

Šiaurinę Lietuvą ištiko nelaimė — badas. Amerikos lietuviai šia užjurio brolių nelaime labai susidomėjo. Amerikiečiai šiuo reikalu renka aukas ir siunčia badaujantiems.

Šiame reikale neatsiliko ir musų kuopos. Netik neatsiliko, bet jos buvo pirmutinės. Pasklydus gandui apie badą šiaurinėje Lietuvoje, veik visų musų kuopų susirinkimuose ši liudna žinia nuskambėjo. Todel daug kuopų jau aukojo. Dar daug kuopų aukos. Daug kuopų taip gi šiam reikalui išrinko komitetus ir aukas rinks vietiniuose lietuviuose.

Nesenai organe jau tilpo aukų atskaita. Veik tik SLA. kuopos ir visai trumpu laiku šiam reikalui virš 500 dolerių suaukojo ir per Centrą aukas į Lietuvą siuntė. Bet tai tik per Centrą. O kiek aukų musų kuopos nusiuntė per kitas organizacijas? Kiek aukų siuntė tiesiog į Lietuvą?

Tai begaliniai kilnu!

Tuo įrodome, kad mes atjaučiam nelaime ištiktus brolius. Tuo įrodom, kad esam tikri fraternalizmo idealistai.

Tiesa, kaip daugely musų gražių darbų, taip ir šitame randasi peckelių, kurie mus už tai niekina. Jie niekina mus už tai, kad mes savo badaujantiems broliams pagelbos ranką ištiesiam. Bet tai nedakepėlių žmogelių laukiniškas šukavimas! Jie mat norėjo aukų sau pasirinkt. Berinkdami aukas Lietuvos baduoliams jomis sušelpė ne Lietuvos baduolius, bet Priešfašistinio Komiteto tuščiapilvius rėksnius.

Jų nereikia klausyt. Lai jie rėkia, o mes kilnų darbą dirbkim.

SLA. APSKRIČIŲ DARBUOTĖ

ATSIŠAUKIMAS Į SLA. IV-to APSKRIČIO (CONNECTICUT VALSTIJOS) KUOPAS IR PAVIENIUS NARIUS.

Šiuo esate kviečiami prie didelio darbo, kad sukėlus kuosmarkiausią agitaciją tarpe lietuvių ir kad suorganizavus rengiamam SLA. IV Apskričio išvažiavimui nors 20,000 žmonių minią, idant tuo padarius šį išvažiavimą kuoiškilmingiausia ir kuoskaitlingiausia SLA. IV-to Apskričio ir visų lietuvių šventė.

Išvažiavimas įvyks liepos 28 dieną, 1929 metų, **Linden Parke, Union** City, Conn. Atminkite, kad SLA. IV-tas Apskritys nuo išvažiavimo likusį pelną skiria geriems darbams. Čia priminsiu paskesnes aukas: Apskritys aukojo $100.00 Lietuvos valstybiniam universitetui, $1,000.00 nupirkimui ambulanso Lietuvos kariuomenei, $500.00 Lietuvos Raudonajam Kryžiui ir Lietuvos Šauliams; $50.00 į Našlių ir Našlaičių Fondą, $50.00 į Moksleivių Fondą, $50.00 Mariampolės Realei Gimnazijai, $50.00 Vilniaus nuvargusiems našlaičiams, $150.00 Našlių ir Našlaičių Fondui, $150.00 Moksleivių Fondui, $34.64 Našlių ir Našlaičių Fondui, $25.00 New Britain Jaunuolių Mokyklai, $50.00 Našlių ir Našlaičių Fondui, $20.00 S. L. A. 124 kuopos Jaunuoliams.

Taigi, gerbiamieji SLA. nariai ir narės, žinokime, kad ant musų pečių uždėta didelė našta ir todel pareiga kiekvieno dirbti ir agituoti apylinkės lietuvius atvykti į šį puikų išvažiavimą, kad liktų nuo jo pelno nors kokia tukstantinė ir kad tuo budu butų galima sušelpti Lietuvos ir Amerikos žmones, laukiančius musų paramos, kaip tai: našlaičiai, moksleiviai, Raudonasis Kryžius, šauliai, mokytojai, badaujanti, o labiausiai reikia paremti kovą už atvadavimą musų sostinės Vilniaus iš po lenkiškų junkerių letenos.

Šis išvažiavimas bus puikesnis už visus buvusius, nes bus įvairus visokiais pamarginimais; ypač programas labai turiningas: dainuos keturi chorai, gros benas, kumščiuosis dvi merginos už čampionystę Connecticut valstijoj, kalbės Lietuvos atstovas B. Balutis ir geriausi iš visos Amerikos kalbėtojai ir net iš Lietuvos pribuvę svečiai. Risis du drutuoliai, Hartford jaunuoliai žais visokius žaislus, New Britain jaunuoliai šoks tautiškus šokius, Waterburio merginos ir moterys sportininkės trauks virvę su kiekviena kolonija ir yra pasirįžusios net vyrus įveikti. Iš visų žymiausias programe punktas bus tai malonu girdėti SLA. 124-tos kuopos Jaunuolių Chorą dainuojant. Bus daug ir kitų pamarginimų.

Taigi visi broliai ir sesutės prie darbo su agitacija, kad šis išvažiavimas butų kuodidžiausias!

Išvažiavimui parinkta gražiausia vieta visoj Naujoj Anglijoj. Visiems yra gerai žinomas Union City kaipo pats centras Connecticut Valstijos ant upės kranto stovintis. Važiuot reikia į Waterbury, Conn. Pavažiavus kelias minutes, ant upės kranto randasi Linden parkas, kuriame šis išvažiavimas rengiamas. Puiki vieta, dideliais medžiais apaugus, puikųs suolai įtaisyta, dvi didelės ir dražios šokiams salės, kur galima bus šokti daugiau kaip 200 porų. Kai įeini į daržą, tai jautiesi kai Lietuvoje ant Nemuno kranto.

Taigi šiuo kviečiami visi išanksto rengties į šį išvažiavimą, nes užtikrinu, kad tokio puikaus išvažiavimo dar niekas nėra surengęs; net ir SLA. IV-tas Apskritys ligi šiol tokio išvažiavimo, su tokiu gausiu programu, dar neturėjo.

Rengėjų Draugas.

WILKES BARRE, PA.

SLA. Septinto Apskričio Išvažiavimas.

SLA. Septinto Apskričio rengiamas išvažiavimas atsibus liepos 18 d., Sans Souci darže. Dovanos bus ant vietos. Laimėjimo dovana laikrodėlis, kas laimės vyras ar moteris, bus vardu „Bulova". Edvard Morris firma, 70 So. Main St., pristatys sidabrinių prie stalo reikmenų setą, kur bus SLA. VII. Apskričio vardas užrašyta. Kas laimės tas dovanas, tas galės visuomet atsiminti, kad yra dovanos nuo SLA. VII Apskričio. Taip gi prekė yra augšta ir garantiją gausite.

Šitas bus tai vienas didžiausių SLA. Septinto Apskričio išvažiavimų. Dovanos bus tokios, kokių dar niekad nebuvo duodama. Jos yra parinktos ir visiems tinkamos.

Kas šiandien nenori žinot viso pasaulio žinių? Tam tikslui yra leidžiamas laimėjimui radio „Mohawk" su visais įtaisymais; visa ko reiks, tai tik sujungti su elektra ir klausyk sveikas, kas ir kur dedasi.

Nepamirškite, kad šitas milžiniškas išvažiavimas jau veik čia pat. Liepos 18 dieną atžymėkite ant kalendoriaus ir tą dieną butinai bukite SLA. Septinto Apskričio išvažiavime Sans Souci darže.

Aš busiu, Petras bus, Onytė skaistaveidė taip gi rengiasi buti. Žodžiu, šiame išvažiavime visi lietuviai bus. Čia nebus paisyta, ar tulas butų katalikas, komunistas, socialistas ar tautininkas — jie visi musų milžiniškame išvažiavime dalyvaus, nes jie visi yra musų didžiulės organizacijos nariais ir visi širdingai kviečiami savo organizacijos didžiuliame išvažiavime pasiviešėti, laimėti brangias dovanas ir smagaus kalio turėti.

Varde SLA. VII Apskričio

Jonas J. Nienius,
Pirmininkas.

SLA. Centro Organizatoriaus Darbuotės Maršrutas

Žemiau skelbiamas SLA. Centro Organizatoriaus darbuotės maršrutas parodo kuriomis dienomis kuriose kolonijose p. A. Žukas lankysis. Visų žemiau išvardintų kolonijų veikėjai yra prašomi pagelbėti kuo tik galima SLA. Centro Organizatoriaus darbuotei, taipgi privalo reikalauti jo pagalbos ir jo darbuotei išanksto dirvą prirengti. Kur galima prašomi veikėjai surengti viešas prakalbas Susivienijimo agitacijai, kur prakalbų negalima surengti, ten sušaukti SLA. veikėjų ir visų darbščiųjų narių pasitarimo susirinkimus. Butų labai naudinga, jei kiekvienos kolonijos veikėjai pasistengtų sušaukti jaunimo susirinkimus, kuriuose p. Žukas galėtų anglų kalba pakalbėti, jei butų reikalo, o jei ne, tai lietuviškai su jaunimu pasikalbėjus, pasitarus butų galima jaunimo kuopos arba jaunimo skyriai prie gyvuojančių kuopų sutverti. Maršrutas yra sekamas:

Liepos 6, 7 ir 8 dd., 21, 200 ir 352 kps., Detroit, Mich.

Liepos 10 d., 193 kp., Toledo, Ohio.

Liepos 14 d., 304 kp., Buffallo, N. Y.

Liepos 16 d., 270 kp., Niagara Falls, N. Y.

Liepos 18 d., 276 kp., Oakfield, N. Y.

Liepos 20 d., 69 kp., Rochester, N. Y.

Liepos 22 d., 239 kp., Syracuse, N. Y.

Liepos 24 d., 179 kuopa, Utica, N. Y.

Liepos 25 d., 215 kp., Poolville, N. Y.

Liepos 26 d., 233 kp., Herkimer, N. Y.

Liepos 27 d., 272 kp., Amsterdam, N. Y.

Liepos 28 d., 205 kp., Schenectady, N. Y.

Liepos 30 d., 315 kp., Hudson, N. Y.

Rugpiučio 6 d., 216 kp., Erie, Pa.

Rugp. 11 d., 198 ir 354 kps., Akron, Ohio.

Rugp. 13 d., 186 kp., Alliance, Ohio.

Rugp. 14 d., 307 kp., St. Clairsville, Ohio.

Rugp. 16 d., 157 kp., Youngstown, Ohio.

Rugp. 18 d., 65 kp., Powhattan Point, Ohio.

Rugp. 20 d., 238 kp., Belle Valley, Ohio.

Rugp. 21 d., 145 kp., Byesville, Ohio.

Rugp. 23 d., 22 kp., Steubenville, Ohio.

Rugp. 24 d., 49 kp., Midland, Pa.

Rugp. 25 d., 247 kp., Aliquippa, Pa.

Rugp. 26 d., 169 kp., Ambridge, Pa.

Rugp. 27 d., 286 kp., McKees Rocks, Pa.

Rugp. 28 d., 151 kp., Homestead, Pa.

Rugp. 29 d., 172 kp., Duquesne, Pa.

Rugp. 30 d., 152 kp., Braddock, Pa.

Rugp. 31 d., 266 kp., Castle Shannon, Pa.

Rugsėjo 1 d., 128 ir 323 kps., Carnegie, Pa.

Rugs. 2 d., 265 kp., Cuddy arba Treveskyn, Pa.

Rugs. 3 d., 42 kp., Wilmerding, Pa.

Rugs. 4 d., 170 kp. Tarentum arba Russelton, Pa.

Rugs. 5 d., 277 kp., Leechburg, Pa.

Rugs. 6 d., 165 kp., Vandergrift, Pa.

Rugs. 7 ir 8 dd., 40, 86 ir 95 kps., Pittsburgh, Pa.

Rugs. 10 d., 192 kp., New Kensington, Pa.

Rugs. 11 d., 56 kp., Jeanette, Pa.

Rugs. 12 d., 99 kp., Herminie. Pa.

Rugs. 13 d., 271 kp., Elizabeth, Pa.

Rugs. 14 d., 197 kp., Monessen, Pa.

SLA. Centro Organizatorius bandys aplankyt kiekvieną kiek didesnę lietuvių koloniją ir su pagelba vietos veikėjų stengsis sutverti SLA. kuopą kiekvienoje lietuvių kolonijoje, kurioje Susivienijimo kuopos dar nėra. Todel tokių kolonijų veikėjai arba SLA. veikėjai, kurie žino tokias kolonijas kur butų galima sutverti SLA. kuopą malonės su sirašinėti su SLA. Centro Organiztoriumi. Skubiausis susirašinėjimo budas, tai siunčiant laiškus sekamai: A. A. Žukas, P. O. General Delivery, parašant to miesto vardą, į kurį laiškas siunčiamas. Be to, reikia laiškas išsiųsti bent keliomis dienomis prieš organizatoriaus atsilankymą į tą miestą, į kurį laiškas siunčiamas.

SLA. Kalendorius

APSKRIČIŲ BEI KUOPŲ PARENGIMAI

—:o:—

SLA. TREČIO APSKRIČIO piknikas įvyks liepos 14 d., Sully's Grove Parke. Pradžia 12 val. dieną. Piknike bus ristynės — Bancevičius iš Chicagos risis su Pittsburgho drutuoliu Aleliunu. Bus daug ir įvairių žaismių, už kurias bus teikta dovanos. Kalbės SLA. Sekretorė p-lė P. Jurgeliutė. Piknike dalyvaus daug lietuvių ir iš kitų miestų. Lai nepasilieka nė vieno lietuvio ar lietuvaitės, kurie šiame piknike nebutų.

—o—

SLA. DEŠIMTO APSKRIČIO didelis piknikas su programu bus liepos 21 dieną, Jackobs Island, į šiaurę nuo Kenoshos miesto, apie mylia ir pusė prie Highway 15 kelio. Bus gairės rodančios, kur važiuoti ar pėstiems iš gatvekarių išlipus eiti. Pradžia 10 val. ryte.

—o—

SLA. KETVIRTO APSKRIČIO (Conn. Valstijos) išvažiavimas bus nedėlioje, liepos 28 d., Linden Parke, Union City, Conn. Bus milžiniškas programas. Tokio didelio išvažiavimo šioje apylinkėje dar niekad nebuvo. Pradžia 10 val. ryte.

—o—

DETROIT, MICH., SLA. 352 kp. ekskursija į Tashmoo Parką įvyks liepos 7 d. Laivas išplauks lygiai 9-tą val. ryte. Šios ekskursijos pusė pelno bus skiriama nesenai susiorganizavusiai čiagimių jaunuolių SLA. kuopai. Ekskursijoje dalyvaus ir SLA. Centro Organizatorius, p. A. Žukas.

—o—

WORCESTER, MASS., SLA. 318 kp. ekskursija į „Nantasket Byčių" bus liepos 14 d. Autobusai išeis 7 val. ryte nuo „Aušrelės" salės, 33 Millbury St. Bilietas ypatai nuvažiuot ir atgal $2.50. Bilietus jau dabar galima gauti pas valdybos narius Joną Dvareckį, Kazį Budinavičių, Jurgį Mozuraitį ir Joną Krasinską.

—o—

HUNTINGTON, L. I. N. Y., S. L. A. 340 kp. piknikas bus liepos 14 d. Vieta tarp 17 ir 18 Sts. Reikia važiuot Jericho Turnpike, arba 25A. keliu iki geležinkelio stoties ir davažiavus medinę mokyklą sukt po kairei, kur rasite pikniko vietą. Pradžia 10 val ryte.

—o—

WORCESTER, MASS., SLA. 57 kp. ekskursija į „Nantasket Byčių" bus nedėlioje, liepos 21 d. Busai išeis 7:30 val. ryte nuo Lietuvių Svetainės, 29 Endicott St. Bilietų kaina $2.50 ypatai į abu galu.

—:o:—

SLA. narių ir bendrai vietinių lietuvių prašome į šiuos musų organizacijos parengimus atsilankyti.

IŠ S. L. A. KUOPŲ DARBUOTĖS

PITTSBURGH, PA.

Pranešimas SLA. 195 Kp. Nariams.

Gerb. Nariai:

Šiuo pranešu, kad sekantis musų kuopos susirinkimas bus liepos 7 d., arba viena savaite anksčiau negu paprastai. Priežastis: SLA. Trečio Apskričio išvažiavimas įvyks 14 dieną liepos, tai, žinomas dalykas, mes visi turėsime jame dalyvauti ir todel nusistatytu laiku susirinkimo turėti negalėsime. Įsitėmykit, tad, susirinkimas bus liepos 7 d. Šiame susirinkime visų narių pareiga butinai dalyvauti: reikia visiems nariams užsimokėt mėnesines duokles ir kadangi šis susirinkimas bus tai pusmetinis susirinkimas — jame bus išduoti valdybos ir įvairių komisijų raportai, kuriuos kiekvienas narys privalo išklausyt. Prie to, reiks parupint SLA. Trečio Apskričio išvažiavimui darbininkus iš musų kuopos, kurie šiame susirinkime bus renkami. Dar labai svarbu tai, kad kiekvienas narys turi paimt knygutę bilietų del laimėjimo dovanos-laikrodėlio, kuris bus leidžiama musų kuopos naudai.

Gerb., kurie šiame susirinkime be tam tikros-svarbios priežasties nebusit, papulsit po bausme sulig konstitucijos ir kp. praeito susirinkimo nutarimo. Todel šitai garsiname organe ir bus taip gi kiekvienam nariui prisiųstas kvietimas atvirute, kad negalėtumėt teisinties susirinkimo permainymo dienos nežinoję ar tam panašiai. Visi bukite susirinkime liepos 7 d.

Jurgis Kella,
SLA. 195 Kp. Pirm.

HUNTINGTON, L. I. N. Y.

SLA. 340 Kp. Piknikas.

Musų miestas randasi veik pačiame šios ilgosios (Long Island) salos vidury. Nors Long Island saloje yra daug gražių vietų, bet ši apylinkė ar tik nebus už vis gražiausia ir smagiausia. Tai rodos, gana gerai gali liudyti ir šis pasireiškimas, kad čia apsigyvenę daug ir gerai pasiturinčių turčių. Iš čia paranku pasiekt New Yorko didmiestį ir taip gi čia labai sveikas klimatas. Todel ši apylinkė kiekvieną žavi ir todel sutraukia pasiturinčius žmones apsigyventi bei tyru oru pakvėpuoti.

Man rodos, kad „Tėvynėje" bene pirmu kart praskambės, kad čia gyvena ne visai mažas lietuvių burelis. Taip gi, pasidėkojant organizatoriui p. Ignui Kavaliauskui ir SLA. 83 kp. nariui, Vincui Pečkeliui, pradžioje vasario, š. m., čia sutverta SLA. 340 kuopa. Naujų narių gauta 8 ir trims seniems iš kitų kuopų persikėlus, sudaryta kuopa. Dabar kuopoje yra jau 13 naujų narių ir keturi persikėlę iš kitų kuopų; vadinasi, viso kuopoje jau turime 17 gerų narių. Nors čia lietuvių kolonija neperdidelė, bet reikia tikėtis, kad netolimoj ateity ji galės kaip nariais, taip ir finansais pusėtinai išbujoti. Reikia šitai jaunutei kuopai to širdingai ir palinkėt.

Šiuo noriu pranešti, kad SLA. 340 kp. rengia didelį pikniką, kuris įvyks nedėlioj, liepos 14 d., š. m. Piknikas bus labai dailioje vietoje, kuri visiems patiks. Bus muzikantai, kurie griežš visokius šokius. Turėsime taip gi ir programą, kaip tai: virvės traukimas, lenktynės ir tt. Kelias į minimą vietą neklaidingas. Reikia važiuoti Jericho Turnpike, arba keliu 25A iki Huntingtono geležinkelio stoties. Čia reikia pasukt po kairei, kur davažiavus medinę mokyklą rasite žmogų, kuris nurodys pikniko vietą. Pikniko pradžia 10 val. ryte.

Širdingai kviečiame visus apylinkės lietuvius, o ypatingai SLA. kuopų narius, šiame musų šauniame parengime dalyvauti. Visi ir visos turėsite smagaus laiko.

Huntingtono Pilietis.

YOUGSTOWN, OHIO.

SLA. 157 Kp. Darbuotė.

SLA. 157 kp. buvo surengus vaikų skyriui teatrą. (Ši kuopa dar nėra suorganizavus jaunuolių atskiros kuopos, todel jaunuoliai veikia po didžiųjų kuopos globa.) Gegužės 19 d. statyta scenon veikalas „Bauba" ir keletas kitų dalykėlių. „Baubą" vaidino šie vaidylos: Jonukas — V. Kuprasevičiukas, Stasiukas — V. Lukoševičiukas, Onytė — E. Lukoševičiutė, Petrukas — J. Rudzinskutis, Vincukas — A. Jurkuniukas, Elytė — O. Suboniutė, Zosė — O. Rudzinskaitė, Bauba — J. Jurkuniukas, Tėvas — J. Lekavičius.

Antrame veikale „Namai-Pragarai" lošė šie jaunuoliai: Mikas — V. Žalis, Magdutė — E. Lukoševičiutė.

Trečias veikalas buvo „Čigonė". Lošė dvi moterys: Čigonė — A. Subonienė ir Rozalija — O. Sabaliauskienė.

Po lošimo buvo ir kitokių pamarginimų. Trys jaunuoliai tinkamai sudeklamavo triologą „Lietuvių Daina". Deklamavo: Pirmas Vaikas — V. Lukoševičiukas, Antras Vaikas — A. Pečiuliukas ir Mergaitė — E. Lukoševičiutė.

„Kalinio Dainą" dainavo P. Bukanas; jam akompanavo O. Sabaliauskaitė.

Klesišką šokį pašoko p-lė E. Lukoševičiutė.

Reikia pasakyti, kad pirmame veikale jaunuoliai vaidino labai gerai ir visi mokėjo savo roles. Taip gi labai gerą įspudį padarė ir triologo deklamatoriai. Jaunuoliai visi buvo dar jauni — nuo 11 iki 15 metų amžiaus. Vaikus sumokino ir scenai prirengė ponia A. Kalendienė.

Butų labai malonu, kad vasaros sezonui praėjus, ponia Kalendienė su savo jaunuolių grupe mums vėl ką nors gražaus parengtų.

Ir antro veikalo „Namai-Pragarai" roles jaunuoliai gerai atliko. Kaslink p-lės E. Lukoševičiutės reikia pasakyt, kad ji yra ne tik gera dainininkė, bet ji yra gera ir lošėja; Magdutės rolę ji labai gyvai lošė.

„Čigonė" ir gi gerai sulošta. Publika turėjo ganėtinai juokų.

Žodžiu sakant, programas buvo atliktas gerai ir publikai labai patiko.

M. Subonis.

KULPMONT, PA.

SLA. 241 Kp. Piknikas Gerai Pavyko.

Birželio 16 d., Breman's Farmoje įvyko SLA. 241 kp. piknikas. Žmonių buvo daug, ypatingai programo laike. Programas buvo įvairus. J. D. Taunis su jaunuoliais išpildė keleta žaislų, iš ko žmonės turėjo daug juoko. Laimėjusiems žais luose buvo duota dovanos. Dovanas gavo: Savukinukas, Ivanauskutis ir Vydruskas.

Po tam A. Ališauskas „riktuoja" jauktą virvę traukti. Sustato Kulpmont ir Mt. Carmel dručiausius vyrus lietuvius. Virvės traukime laimi Kulpmoniečiai. Didelės ovacijos. Kulpmoniečiai entuziastiškai žingsniuoja prie prizo.

Kiek aprimus J. D. T. pranešа, kad p-lė K. Dulytė, gabiausia anglies apylinkės akrobatė, jau čia. Užtraukiama virvė ir padaroma didelis ratas. Pasirodo artistė teatraliam kostiume. Publika ploja. Artistė nusiėmus apsiautalą pradėjo rodyti visokius „triksus". Žmonės tik žiuri ir stebisi, kaip mikliai ir sugabiai artistė viską atlieka.

Pagaliaus J. D. T. ir vėl šaukia jaunuolius greituolius bėgikus ant kalno ir pareiškia, kad laimėjęs lenktynėse gaus gyvą paršą, kurį gerb. kp. narys ukininkas Jonas Šimonis padovanojo. Lenktynes laimėjo Stasys Aleksa, SLA. 241 kuopos pirm., St. Aleksos sunus, High School studentas.

Trečias komisijos narys J. Malinauskas su savo puikiuoju Nash automobiliu keletą sykių vyko į miestą ir atgal pristatinėdamas ko piknikui truko, ir už visa tai nieko nerokavo.

Nors čia bedarbė ir tuli žmonės jau nuo senai nedirba, bet dirbant išvien sutartinai ir solidariškai, pasekmės buvo neblogos, kp. turės apie $70.00 gryno pelno. Tai pirmas čia taip gerai finansiškai nusisekęs kuopos piknikas.

SLA. 241 Kp. Narys.

COLLINWOOD, OHIO.

Kaip Suorganizuota SLA. 362 Kuopa.

Šiame miestely jau nuo senų laikų lietuviai gyvena. Pastaruoju laiku čia randasi apie 300 lietuvių, kurie yra visokių pažiurų. Pirma organizacija šiame mieste tai LDLD. kuopa; ji gana gražiai gyvuoja. Jau nuo 1928 metų pradėta organizuot lietuviška parapija.

Man čia gyvenant dažnai tekdavo girdėtį išsireiškimus, kad butų gera turėti pašelpinė draugija ar SLA. kuopa. Todel praeitų metų pabaigoje kreipiausi į SLA. Centrą, prašydamas leidimo suorganizuoti čia SLA. kuopą. Gavau leidimą ir tuojau ėmiausi darbo. Sausio 6 d., 1929 m., sutvėrėm SLA. 362 kuopą.

Išpradžių viskas ėjo gana gerai, bet vėliau kiek pablogėjo: SLA. 136 kp. veikėjai užprotestavo kalbinti į musų kuopą tuos narius, kurie anai kuopai priklauso, nors jie musų mieste gyvena. Reikėjo imties darbo naujų narių ieškant.

Sumanėm parengti vakarą, o išde buvo tik $5.00. Paėmėm svetainę ir nutarėm pastatyt veikalą „Susiprato". Minimas vakaras įvyko gegužės 19 dieną. Perstatymas pavyko. Artistai savo pareigas atliko kogeriausiai. Ypatingai gerai vaidino M. Dubauskienė, S. Dubauskaitė ir maža mergaitė M. Kirdaikiutė. Gerai savo užduotis atliko ir vyrai. Publika vaidinimu buvo patenkinta ir jau grįžtant iš vakaro teko girdėt daugelį kalbant, kad kuopa šiuo savo perstatymu gerai pasirodė. Reikia tad sakyti, kad kuopa šiuo parengimu paskleidė nemaža propagandos už SLA. ir uždirbo $63.00.

Nuo sausio 6 dienos iki šiandien dar visai trumpas laikas, bet tuo trumpu laiku jau atlikta gana gražus darbas del musų organizacijos. Kuopos organizavime daugiausiai darbavosi A. Dubauskas, S. Čerauka, J. Burbulis ir keletas kitų. Jeigu teks pagyventi, tai, tikiu, sekančiais metais birželio mėnesy bus galima išduoti daug žingeidesnis musų kuopos veikimo raportas. Tuomet gal ir tie priešginos į musų darbą jau kitaip žiurės ir mums už naujos kuopos sutvėrimą priekaištų daugiau nebedarys.

SLA. 362 kp. sekantis susirinkimas bus liepos 5 d., Slavėnų salėje, 15810 Holmes Ave. Visi nariai kviečiami į šį susirinkimą ateiti, užsimokėti mokestis, atsiimti liudymus ir atsivesti naujų narių prie kuopos prisirašyt. Susirinkimo pradžia 7:30 val. vakare.

SLA. 362 Kp. Koresp.

MERIDEN, CONN.

SLA. 8 Kp. Piknikas Pavyko.

SLA. 8 kp. buvo surengus piknika 9 d. birželio. Nors svečių buvo neperdaugiausia, bet pasitaikius gražiai dienai visi buvo geram upe, nesigailėjo žvangučių, todel kaip matyt, kp. atliks gražaus pelno.

Plakatuose buvo garsinta, kad bus šiokių ir tokių žaislų, bet nebuvo. Mat aplinkybės taip susidarė, kad nebuvo galima žaislų turėti, už tai gerbiami svečiai teiksis mums atleisti. Kitą syk jei kas bus garsinta, tai bus ir išpildyta, nes kitaip ir buti negali.

Gražiai padainuota keletas gražių lietuviškų dainelių. O ar žinote, kas jas dainavo? Ugi čia augę lietuviai berniukai, tai yra Laisvės Choro nariai iš Hartford, Conn. Štai jųjų ir vardai: J. Martutaitis, A. Martutaitis, V. Gerataitis, K. Kirshkiunas, P. Grabauskas ir J. Plikunas. (Pastarasis yra viršminėto dainininkų burelio vedėjas.) Ot, kad tokių lietuviukų butų daug šioje Dėdės Samo šaly, tai mums, jau nusenusiems, nereikėtų galvas sukti, kaip lietuvybę šioje šaly išlaikyt!

Taip, berneliai, tai labai gražu! Labai ačiu jums už tai!

Butų viskas ir užsibaigę gražiai, jeigu prieš pabaigą nebutų atsiradę ir „kumštininkų". Bet šie „kumštininkai" ne tos ryšies, kuriuos žmonės gerbia kaipo sportininkus. Čia minimais „kumštininkais" žmonės piktinasi. Už ką tie peštukai pradėjo „kumščiuotis" tikrai neteko sužinoti. Bet tai buvo negražus ir nedoras jų pasielgimas. Aš labai prašyčiau, kad kitą sykį atsilankę į šiam panašius išvažiavimus, užsilaikytumėt kaip pridera. Juk gerai žinote, kad galite patys pakliuti ir daug nekaltų žmonių į nesmagumą įvelti. Pas mus jau yra taip atsitikę su lenkais, kurie porą kartų susipešė ir dabar miestas nepavelija jiems pikninkus nedėldieniais rengti. Aš labai prašyčiau newbritainiečių, kurie anuos „kumštininkus" pažįstate, kad malonėtų jiems paaiškinti kiek toks elgėsis rengėjams ir lietuviams nesmagumo teikia. Gal ateity jie pasistengs tokių nekulturingų darbų vengti.

V. K. K.

BRIDGEPORT, CONN.

Pastaba Įstatų Komisijai.

SLA. 51 kp. savo susirinkime, laikytame birželio 4 dieną, nutarė, kad kp. valdyba parašytų į SLA. organą „Tėvynę" užklausimą Pildomosios Tarybos ir kartu Konstitucijos Komisijos (Įstatų Komisijos. **Red.**) reikale gaminimo naujos musų organizacijai konstitucijos.

Praeitame SLA. Seime naujos konstitucijos priėmimas atidėta iki sekančiam Seimui vien delto, kad naujos konstitucijos projektas buvo spaudinamas „Tėvynėje" vien anglų kalboje ir tai ne visas. (Visas. **Red.**) Lietuvių kalboje minėtas konstitucijos projektas suvis nebuvo spausdintas „Tėvynėje". (Buvo spausdinta dalis. **Red.**)

Prabėgus vieniems metams laiko nuo praeito Seimo, jau beliko tik vieni metai iki sekančio Seimo. Žinant, kad konstitucija yra tai musų organizacijos pamatas, ant kurio SLA. kuopos ir visi nariai turėtume remtis ir ją pildyt kuomet liks užtvirtinta sekančiame Seime, imamės paragint prie darbo. Tai gi, ar nebutų laikas pradėt konstitucijos projektą lietuvių kalboje spausdint „Tėvynėje" **dabar,** taip, kad kiekvienas narys bei kuopa galėtų pilnai suprast ir, jei pasirodytų reikalas, daryt reikalingas pastabas?

Tie vieni metai laiko netruks prabėgt. Netrukus jau turėsim pradėt rengties prie Seimo ir ten užgyrt naują konstituciją, kuri SLA. nariams iki šiam laikui suvis nėra žinoma. Kuomet sakome, kad iki sekamo Seimo beliko tik vieni metai, tuomet turime atminti, kad konstitucijos gaminimui laiko beliko vos tik apie devyni mėnesiai, o gal ir mažiau. Todel gerb. Įstatų Komisija pradėkite darbą anksčiau, kad galėtume jį užbaigti laiku. O jeigu taip atidėliosime kaip iki šiol atidėliojome, tai tas galės įrodyt, kad mes mažai rupinamės savo organizacijos gerove.

Po praeito Seimo „Tėvynėje" buvo pažymėta, kad naujos konstitucijos projektas bus pradėtas spausdint tuoj po užsibaigimo Seimo, vienok iki šiam laikui mes naujos konstitucijos projekto laukiam ir nebegalime sulaukti. Todel šiuo gerb. Įstatų Komisijos narius paraginame susidomėti šiuo svarbiu reikalu ir jį laiku pradėti. Žinokite, kad šitas reikalas yra svarbus ir jis apeina kiekvieną SLA. protaujantį narį.

SLA. 51 Kp. Valdyba:
Pirmininkas **A. J. Viznis,**
Fin. Rašt. **J. J. Mockaitis,**
Iždinin. **P. Tamašiunienė.**

BURNSIDE, ILL.

Iš SLA. 63 Kuopos Darbuotės.

Vargiai musų apylinkėje randasi kita tokia kuopa, kuri taip sparčiai augtų. Veik kiekviename susirinkime musų organizatorius, p. P. Pivoriunas, prirašo po keturis bei daugiau naujų narių. Kiti nariai stebis iš tokio organizatoriaus veikimo. Tiesa, yra kuo ir stebėties, nes tokioj mažoj lietuvių kolonijoj tiek daug naujų narių gauna. Už tokį nenuilstantį musų kuopos organizatoriaus veikimą visi nariai yra jam labai dėkingi.

Susirinkime, atsibuvusiame 4 d. birželio, kuopa nutarė atmesti senelio J. Šerno pašelpos gavimo klausimą. Tą klausimą kuopa net per kelis susirinkimus svarstė, ir tik tuomet priėjo prie užbaigos, kuomet kuopos valdyba galutinai ištyrė, kad minėto senelio padėtis nėra tokia apverktina, kokia ji buvo perstatyta.

Tame pačiame susirinkime buvo pakeltas klausimas kaslink narių, kurie varo slaptą agitaciją už skaldymą 63 kuopos. Po ilgų diskusijų ir apkalbėjimų, nieko konkrečio nenutarta. Tiesa, kiekvienas narys išsireiškė pasipiktinimą prieš tuos narius, kurie kuria neapykantą ir bando skaldyti bujojančią kuopą.

Jau senai kuopa yra nutarus rengti išvažiavimą ir tam tikslui buvo išrinkus komisiją, tik dėja, kad ta komisija nieko neveikė. Taip esant, nariai griebėsi už darbo ir viską prirengė išvažiavimui. Iš sykio tas išvažiavimas buvo nutarta turėti 16 d. birželio, bet paaiškėjus, kad tą pačią dieną yra rengiama daug kitų išvažiavimų, kurie gali pakenkti musų kuopos išvažiavimui, tai musų kuopos išvažiavimas tapo perkeltas į 23 d. birželio, Raibužio uky.

GRAND RAPIDS, MICH.

Aukos Vilniaus Našlaičiams.

Per M. Bernotienę Vilniaus našlaičiams aukų gauta sekamai: SLA. 60 kp. jaunuolių skyrius — $5.00. Taip gi jaunuoliai rinko aukas savo susirinkime ir jas aukojo sekamai: F. Žukaitis ir J. Aleksiunas po $1.00; J. Svirgis — 50c.; smulkių aukų 80c.; viso surinkta $3.30; pridėjus $5.00 iš jaunuolių skyriaus iždo — $8.30.

Prie jaunuolių su aukomis prisidėjo sekančios ypatos: Dielininkienė $3.00, M. Kučinskas ir M. Bernotienė po $2.00, G. Greičaitis — $1.00. Viso surinkta $16.30.

M. Bernotienė.

P. S. — $16.30 priimta ir persiųsta Vilniaus našlaičiams per Dr. D. Alseiką.

P. Jurgeliutė, SLA. Sekr.

PADĖKA UŽ AUKĄ.

Aplaikiau auką ($10.00) iš SLA. 135 kuopos, už ką aukojusiems kuopos nariams tariu savo nuoširdų ačiu už sušelpimą manęs esančio nelaimingoje padėty.

J. Katkauskas,
SLA. 14 Kp. Narys,
Cleveland, Ohio

SLA. Kp. Viršininkų Kaucijos

Prie pirmiaus paskelbto surašo dar sekančios kuopos užstatė kaucijas už savo viršininkus. Minėtos kaucijos įėjo į galią nuo 1 kovo, 1929 m. ir bus galėje iki 1 kovo, 1930 m.

Kp.	Miestas	Suma
14	Cleveland, Ohio	1,000
28	Port Carbon, Pa.	200
30	Scranton, Pa.	800
57	Worcester, Mass.	1,700
67	Luzerne, Pa.	200
77	Rockford, Ill.	1,000
100	Racine, Wis.	300
108	Canton, Ill.	200
109	Chicago, Ill.	200
110	Plains, Pa.	400
115	Wilkes Barre, Pa.	800
136	Cleveland, Ohio	200
156	Benton, Ill.	300
161	Christopher, Ill.	200
164	Frackville, Pa.	300
185	Indiana Harbor, Ind.	400
191	W. Frankfort, Ill.	900
223	Westville, Ill.	800
242	Gary, Ind.	200
303	Shenandoah, Pa.	400
308	Zeigler, Ill.	400
328	Milwaukee, Wis.	200
335	Chicago, Ill.	500
343	Indiana Harbor, Ind.	200
361	Wilkes Barre, Pa.	200

P. Jurgeliutė,
SLA. Sekr.

PAGERBIAMAS SLA. VEIKĖJAS.

Per Lietuvos Pasiuntinybę Vašingtone atsiųsta SLA. Kontrolės Komisijos nariui, **p. Jonui Griniui** iš Philadelphia, Pa., gražiai atspausdintas ant geros popieros sekamo turinio pasveikinimas ir pagerbimas:

„P. Griniui Jonui.

Augštai Gerbiamas Pone!

Mariampolės miesto ir apylinkės visuomenė, minėdama 1929 metais gegužės m. 7 ir 9 dieną Mariampolėje 25 metų spaudos atgavimo sukaktuves, sveikina Tamstą, kaipo neužmirštamą musų apylinkėj spaudos draudimo laikų darbuotoją, jos platintoją ir linki Tamstai dar daug metų dirbti tėvynei naudingus darbus.

25 metų spaudos atgavimo sukaktuvėms minėti Mariampolės Komitetas: (Pasirašo)

M. Endziulaitis, A. Prusas, kun. Vl. Mašionis, K. Stiklius, A. Staugaitis, J. Krušinskas, A. Dubinskas, M. Joselevičius."

Smagu žymėti SLA. organe šitokie darbai SLA. veikėjų, kuriuos nepamiršta pagerbti ir Lietuvos veikėjai už prakilnų pasidarbavimą tautos ir tėvynės labui. „Tėvynės" redakcija taip pat linki gerb. Jonui Griniui laimingai gyventi ilgiausius metus ir taip energingai dirbti SLA. organizacijos ir visų Amerikos lietuvių labui, kaip jis dirbo lietuvių spaudos uždraudimo laikais lietuvių tautos budinimo ir švietimo darbus.

NEKROLOGAS

AKRON, OHIO.

A. a. Aleksa Vienis, SLA. 354 Kp. Narys.

A. a. Aleksa Vienis su šiuo pasauliu skyrėsi birželio 12 dieną. Velionis buvo rimtas ir ramus žmogus. Didelę savo gyvenimo dalį pašventė besidarbuodamas lietuvių draugijose. Priklausydamas prie SLA. 354 kp. buvo iždininku ir savo pareigas tinkamai ėjo.

Dideliame nuliudime velionis paliko savo moterį, 10 metų dukrelę ir brolį Juozą, kuris gyvena Columbus, Ohio.

Velioniui SLA. 354 kp. nupirko gražių gėlių vainiką.

Brangus darbuotojau, ilsėkis ramiai šios šalies šaltoje žemelėje.

SLA. 354 Kp. Koresp.

AUKOS ŠERNO PAMINKLUI.

Balandžio Mėnesy.

Balandžio mėnesy pastatymui ant rašytojo L. Šerno kapo paminklui aukojo:

Iš Chicagos:

Per Dr. Petrą Z. Zalatorių aukojo C. Jankauskas $5.

Aukos surinktos per p. K. Katkevičienę ir p. J. Baranauskienę: Dr. S. Biežis $10, Peter Mankus $3.

Po $2: Jonas Buchiunas, Simonas Balickas, M. A. Meldažis, Ben. J. Kazanauskas, J. Yadikis, Justin Mackevičius, M. Yusas ir M. Vauskunas.

Po $1: Kazys Jozapaitis, J. Dobravalskis, Maroza, J. Krotkus, L. Jakubka, P. Buchunas, J. Miletz.

J. Spiklys $1.13, J. Žilvitis 50c.

Iš Cleveland, Ohio.

Per „Naujienas", Dirvos" red. K. S. Karpavičius $3.

Iš Shelton, Conn.

A. Viltrakis $1.

Iš Venice, Calif.

Ona Ramanauskienė $5.

Iš Pittston, Pa.

SLA. 7 kp. $5.

Iš Toledo, O.

SLA. 193 kuopa $9.90.

Iš Worcester, Mass.

SLA. 318 kuopa $10.

Iš Hartford, Conn.

SLA. 124 kuopa $5, J. Januškevičia $1, K. Anyčas, J. Leonaitis, Babinskas, P. Ledavičia po 25c.

J. Mileris, B. Vedeikis, J. Ivanauskas, J. Gudaitis, M. Mikalonis, P. Slifka po 50c. Smulkių aukų surinkta $2.50.

Iš Detroit, Mich.

SLA. 352 kuopos aukos surinktos per veikėjus. Rinkėjai Stasys Girštautas surinko $17, F. Matuzas — $19, K. Šnuolis $8, Marta Strazdienė $15 ir Antanas Strazdas $19.25. Aukojo SLA. 352 kuopa $5, St. Gerstautas $5, Kazys Vismantas $5, J. Jonikaitis $3, F. Motuzas, Jonas Laukionis, Jonas Krugzda, J. Damošiunas, Juozas Sabalauskas, K. Šnuolis, Kazys Butis, P. Kaušius, J. Derveitis po $2.

Stasys Mitkus, A. Veiselis, Valteris Darmbs, J. Jurginas, V. Barkauskas, J. Klemerauskas, P. Šiupis, K. Taurazas, B. Krugzda, K. Stanper, P. Ulinskas, J. Overaitis, P. Račkauskas, J. Kripaitis, K. Juskienė, V. Overaitis, P. Sadula, V. Sharlores, S. J. June, F. Yuzenovo, J. Strazdas, J. Smalstys, M. Cibulskis, S. Girstautas, V. Gumbris, A. Bernotas, Marta Strazdas, J. Ambrose, J. Kučinskas, P. Kučinskas, M. Kulesus, V. R. Radiukynas, J. Besasparis, Magdė Jurkienė, J. Overaitis, P. T. Miltas, J. Kirvelis, A. Strazdas po $1.

P. Andrijauskas, N. Vaitekunas, M. Mazuras, A. Gailiusis, A. Peters po 50c. A. Vėgela 35c. V. J. Chulada, J. J. Bimba, Mirga Motuzas, K. Gaurauskis, Ed. Saputis, J. Dailydė po 25c. Viso iš Detroit gauta aukų $78.35.

Balandžio mėnesy viso aukų įplaukė $167.38. Kovo pabaigoj buvo $1,483.63. Pridėjus balandžio mėn. aukas išde pasidarė $1,661.01.

Varde komiteto visiems aukotojams tariu nuoširdų ačiu už aukas. Ypač dėkingi esame detroitiečiams už jų tokį pasidarbavimą. Reikia paminėti, kad p. K. Šnuolis rinko aukas sirgdamas. Tai parodo, kad detroitiečiai gerai pažįsta Šerno darbuotę ir augštai įvertina kilnius jo darbus — kėlimą lietuvių apšvietos. Jei visų miestų veikėjai butų tiek pasidarbavę, tai paminklas ant Šerno kapo tikrai butų buvęs pastatytas iki gegužės 30 d. Bet delei stokos lėšų darbas prie paminklo statymo susitrukdė. Dalis paminklo jau yra atvežta į kapynes ir padėta prie Šerno kapo, bet tolimesnis darbas liko sustabdytas delei lėšų stokos. Kontraktorius ikišiol viską darė savo lėšomis, bet ir jam sunku yra laukti, nes trukumas yra dar didelis. Pats kontraktorius, nors ir ne lietuvis, tačiaus labai daug prisidėjo prie paminklo pastatymo, **neimdamas iš** paminklo rašytojui Šernui jokio sau uždarbo. Tad kviečiame visus lietuvius kuoskubiausia prisidėti su aukomis prie šio taip svarbaus darbo, kad vėl nesusitrukdytų, delei lėšų stokos, atidengimas paminklo ant kapo šio musų didžiojo kulturininko ir rašytojo Šerno — Juozo Adomaičio.

(Tąsa ant 7 pusl.)

Kiekvienam sveikam lietuviui ir lietuvaitei yra atdaros durys į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

REIKALAVIMAI

Reikalingas kriaučius, kuris norėtų turėti nuolatinį darbą prie prosinimo ir taisymo senų drabužių. Malonėkite atsišaukti greitai. Mokestis nuo 25 dol. iki 30 dol. savaitėje.

M. ARMINAS,
2720 So. Washington Ave.,
SAGINAW, MICH.

Ekskursantams Lietuvon Žinotina

(Tąsa nuo 3 pusl.)

vandenų, į kuriuos atsispindi stebuklingai gražųs, lyg sniegas balti kopkalniai ir lyg rutų vainikėliai garbanuoti kalninių pušaičių miškeliai. Neberaikalo poetai apdainuoja tą salą, prilygindami ją dievingai mergaitei, miegančiai tarpe dviejų milžiniškų veidrodžių — jurų ir marių, kurios augšta krutinė yra baltieji kopkalniai, o rutų vainikėlis — tie garbinuotieji juodžaliai miškeliai. Bet ar manote lietuviai poetai tą salą apdainavo? O, ne, jie kol kas tebeapdainuoja Kauno smukles ir landynes. Tą žavingą žemę apdainavo ir su lietuvaite sulygino vokiečiai ir prusai, Nesselmanas, Reza ir kt... Gal musų archiologai rinko urnas, kaulus ir ašarų puodelius iš tenai palaidotų musų protėvių kapų ir musų istorikai bei folkloristai surinko padavimus, pasakas, dainas ir raudas to tragingai-didingo kam pelio? O, ne, tai padarė prof. Bezzenbergeris, Humboldas, Kotzebue (Kašuba), Voigtas, Nesselmanas, ir tokie kryžuočių kronikieriai, kaip Vulfstanas...

Neringa kitą kartą buvo vadinama dievaitės Laimos sala, kurios vyriausiu kryve buvo Karvaitis, žmogus didelio dorumo ir išminties, kurs tačiau neturėjo vaikų. Dievaitė Laima, atsigerindama Karvaičiui už gintaro aukas ir gerumą žmonėms, dovanojo dukrelę, kurią tėvai pavadino Neringa. Bet dukrelė pradėjo nepaprastai augti, taip kad trijų metų amžiaus buvo jau tokia, kaip gera „sweet sixteen". Nebeišmanydamas pats Karvaitis pasišaukė visus salos išminčius į tarybą, kurie išaiškino, kad ta mergaitė yra ypatinga dievaitės Laimos dovana, kuri dar labai daug paaugs ir bus didelė palaima salos gyventojams. Taip ir įvyko. Neringa augo ir su ja augo tėvų ir visos salos gyventojų laimė. Tėvai pastatė naujus namus, 4 kartus augštesnius, kaip pirma turėjo, kad duktė galėtų išsitekti.

Neringa dar jaunutė budama išgelbėjo daugybę žvejų iš jurų, parnešdama iš gelmės į sausumą su visais laiveliais. Mirdamas tėvas paliko Neringai valdyti salą, bet prašė susirasti sau tinkamą jaunikį. Ėjo iš viso svieto jaunikiai, bet Neringa pastatė sąlygą, kad ji tekės už to, kurs išmes akmenį skersai Kuršo marių. Niekas kitas to nepajėgė, tik vienas jaunikaitis, sunus Šventaragio, kurio pilis randasi kaip tik skersai Marių — priešais Karvaičių rezidencijos. Tuomet Neringa pati supylė smilčių ir akmenų tiltą skersai marių į Šventaragį, tačiau benešant paskutinį skreitą, priekaištis nutruko ir smiltys pabiro į mares, kur dar ir dabar ana pus Nidos randasi tolokai Marėse nukeliavęs ant mažučio pusiausaliuko mažas smilčių kalnelis. Tas kelias skersai marių ir dabar yra žymus, kaip koksai ilgas slenkstis, kurį vokiečiai iš pykčio ar pavydo vadina kiaulės nugara.

Tačiau Neringa ištekėjo už Šventaragio sunaus ir ilgus metus abu laimingai valdė abi valstybėles, gindami nuo užpuolikų ramius savo piliečius.

Po ilgų ir laimingų metų Naringa ir Šventragis mirė ir pradėjo pildytis senai užmirštas vieno žiniaus pranašavimas, kurs dar pačiam Karvaičiui buvo pasakęs, kad po Neringos mirties ateis iš tolimų šalių geležimi kaustyti žmonės ir sunaikins abi valstybes, ir tada pakils iš jurų smiltys ir užpils visą salą, ir dievaitė Laimai ilgiems metams ją apleis... Kryžiuočiai savo gausumu nugalėjo pilis gynusius milžinus, žmones išvedė į vergiją ir miestus išdegino. Tada pakilo smarkųs vakarų vėjai, kurie per dvyliką metų putė, kol išmesti iš gelmių smilčių kalnai apklojo baltais kap-kalniais visą Neringos žemę... Tokia yra pasaka, kurią dar nelabai senai pasakodavo salos gyventojai kuršiai-žvejai. Turistai ir pasaulio keliautojai dabar Neringą vadina Šiaurės Sahara...

Ką Baltijos Bangos Klega ir Smiltys Suokia?

Garsusis vokiečių mokslininkas Humboldt'as, lankydamas tą pasakingą salą, yra pasakęs, kad nei Neapolio grožybės negali susilyginti su Neringos gamtos žavingumu. Keleivis, apėjęs visą pasaulį ir patyręs visus šio svieto džiaugsmus ir kartybes, tik tenai akyvaizdoje dangaus, vandenų ir tyliai šnekančios baltos žemės supras tikrąją grožę, palaimą ir vienumos šventumą. Užlipęs ant kopkalnio, matai ir girdi, kaip šniokščia, klega ir lipa į krantą Baltijos jura, kaip be pradžios ir galo driekiasi iš šiaurės į pietus balta, žaliuojančiomis girliandomis pasipuošusi, tikra dievų ir pasakų žemė.

Palei Baltijos jurą tęsiasi visu pakraščiu ilgiausias smilčių volas, apie 20 pėdų augštumo, per kurį iš jurų lipa kopia smulkutės, vandeny per amžių amžius išmaudytos, baltos smiltelės. Už to smilčių volo, tęsiasi ilga juosta žalių tankių krumelių, kuriuose šnabždėte šnabžda stirnos ir zuikiai. Per patį salos vidurį nuo vieno galo iki kito galo tęsiasi gražus žvyruotas keliukas, kai kada buvęs istoriškas susisiekimo kelias tarpe Klaipėdos ir Karaliaučiaus, dabar tik labai retai gyvos kojos paliečiamas. Už keliuko į rytus, prasideda vadinamasis priekalnis, arba plateau, kurį vėjai ardydami dažnai daug senų vietų atidengia. Tame priekalny dar ir dabar galima rasti pilkas vietas smiltyse, kur užlipus kojos pradeda smegti. Tai senovėj buvę kiaurosios smilties bedugnės, kur kaip kronikieriai aprašo, yra nuskendę daug gyvulių ir keleivių su visais ratais ir arkliais.

Už tos priekalnės kįla tie tikrieji „baltieji kalnai", nuolaidųs iš vakarų ir labai staigiai lužtanti rytų šone, prie pat Kuršo marių kranto. Tie smilčių skardžiai labai dažnai nugriuva į mares, kiekvienu sykiu užpildami marių plotą, ir spausdami marių vandenį atgal į Klaipėdos pakraščius. 1922 metais vienas toks skardis nugriuvo į mares netol Juodkrantės, tai toks buvo trenksmas, kad Klaipėdoje už 20 kilometrų buvo girdėti, o marės taip susiubavo, kad daug žvejų valčių apsivertė.

Tie kopkalniai nėra labai augšti. Vidutinis augštumas 60—90 metrų, bet turi tokio klaidinančio įspudžio, kad žiurėdamas nuo aštrios lyg stogo viršunės į čia pat po kojomis mėlynuojančias mares, jautiesi iš debesų žiurįs. Į tuos kalnus verta nueiti vienų vienam ir berupestingoj nuotaikoj pasiklausyt tikrosios tyrų gamtos kalbos. Čia veik visuomet yra vėjas ir amžinai žygiuoja smiltys. Pasižiurėk, kaip kalnų gubros ruksta. Manai, kad milžiniški sniego pusnynai. Atsisukęs pasižiurėk į savo siratėjančias, smiltyse įmintas pėdas, pamatysi, kaip darbščiai tos smulkutės smiltelės jas lygina ir vėl užglosto, kad gyvas pėdsakas neardytų tyrų paveikslo. Truputį šiurpu, truputį nyku, bet krutinė kupina nesuprantamo jausmo, ir pats stebiesi, kad tame Dievo ir žmonių užmirštame stebuklų pasauly nesijauti vienas. Nors imtum ir kalbėtum į tą mirtiną tylą, tą neapmatomą mėlynę ir baltybę. Bet atydžiai pasiklausyk, — keliaujančios smiltys suokia tylią, monotoninę giesmę. Sako, kad Saharoj tokie pat garsai girdimi, kada smiltys, tamsumui besiartinant, sujunda riedieti tyrų šlaitais.

Saulėtą dieną, kada karšta ir ramu, pasižiurėk, kaip rytų šone, kur kalnas atsiremia į mares, visas šonas lyg veidrodis švinta. Žiurėk, kaip marės, o jei dar yra marėse laivelių, tai ir tie atsimuša kalnų šonuose, ir jeigu kas pamariu pakalnėj eina, tai ir keleivių siluetai lyg veidrody matosi kalno šone, kai žiuri iš viršaus. Rytmečiais, kada saulei patekėjus debesėliai padangėmis šliaužo, tai ant salos dažnai pasirodo garsioji **Fata Morgana,** arba tyrų miražai, kurie taip žinomi Arabijos ir Afrikos tyruose. Keleivis netikėtai pamatys kalnus augštyn apsivertusius, medžius danguj beaugant, ar padebesy laivą beplaukiant. Debesiuotą dieną kopose šliaužioja žavingi šešėliai, dažydami kopkalnius tai gelsvaipilkai, tai violetiniai, tai švininiu šydu pridengdami. Tyras turi savo kalbą ir gyvena savo paslaptingu, mus dažnai stebinančiu, bet amžinai teisingu gyvenimu. Tai yra kodel pasaulis tą šalį pavidino Šiaurės Sahara.

Kaip Žmonės Tenai Gyvena.

Liudvikas Gediminas Rėza, vienintėlis iš tos salos kilęs mokslo vyras pereitame šimtmety griaudžiai apdainavo savo vargo tėvynę. Jo eiles **„Užpiltas Kaimas"** skaitant net širdį suima, kur jis aprašo savo gimtojo kaimo žuvimą po smilčių kalnu. Rėza buvo sunus vieno Neringos salos žvejo, gyvenusio Karvaičių kaime, gal but tame pačiame, kur žiloj senovėj gimė Neringa, — jį tėvai išleido ilgiems metams į Vokietiją mokintis, bet kada grįžo, tai gimtinis kaimas buvo nugriautas ir nukeltas į kitą vietą, pavadintą Naujaisiais Karvaičiais. Dabar taip senųjų, taip naujųjų Karvaičių vietoje tik smilčių gubrai kniukso, ir tik vardas vienas beliko. Dar yra keli užpilti kaimai, kurių vardų čia nebeatsimenu.

Vėjas nunešdamas smiltis dažnai apnuogina buvusių gyvenamų vietovių ženklus. Žymiausia vieta yra atkalnė apie porą kilometrų į pietus už Nidos, prie pat Vokietijos sienos, tai vėjų nudengta senkapių vieta, kur ir dabar dar randama labai daug urnų ir visokių pagražinimų, spėjama dar iš akmens amžiaus. Prof. Bezzenbergeris, buvęs Karaliaučiaus ukiver. rektorius, yra tame krašte daręs daug archeologiškų kasinėjimų, ir yra apie tos salos susidarymo teoriją ir jos apgyvenimą parašęs didoką knygą. Marėse ties krantais yra žvejai iššvejoję gintaro amuletų, tai yra mažyčių iš gintaro padarytų dievukų, kuriuos, matyt, musų protėviai nešiodavo, kaip dabar dar kai kurie nešioja iš medžio ir stiklo rožančius.

Vietomis vėjas atidengia kai kada užpiltą mišką. Čia ir eina įvairių pasakų kaip buvę atsitikimų, kada einantis žmogus įkrinta į stuobrio tuštumą. Mat per ilgus amžius tie medžiai bebudami smėly, sutręšo ir paliko tik tuščios vietos arba siauri, keliolikos sieksnių gilumo šuliniai. Bet dabar ir tai paliko pasaka. Niekur tokių šulinių nebeatsidengia.

Bet nereikia manyti, kad visa Sahara tokia. Čia yra taip gi vietų, kur vasarai gyventi ir pasilsėti, sunku kur pasauly tokių rasti. Geografiškai, Lietuvos Sahara dalinasi: pradedant nuo Klaipėdos veik ligi pat Juodkrantės visa sala yra tankiai užsėta ir užauginta mažų tankių pušynėlių, pakalnėse augštesnių, o kalvose mažų išsišakojusių, pargabentų iš Švedijos kalnų pušaičių — linnea montana. Tai yra gerų 20 kilometrų tarpas. Už Juodkrantės už kokių dviejų kilometrų prasideda apie 25 kilometrus ilgumo gubras kopkalnių, vadinamų Negyvosios Kopos. Pačios kopos tikrai čia baugios ir galbut dykiausios visoje Saharoj, bet pakalnėse čia auga nedideli lapuoti ir skujuoti krumeliai. Per kokius 5 kilometrus prieš Nidą ir apie porą kilometrų už Nidos vėl yra tirštas didelis miškas, už kurio ligi pat Vokietijos sienos ir Vokietijos pusėje tęsiasi patys gražiausieji Baltieji arba Parnidos kalnai, tai tie yra balčiausi ir beveik be jokios gyvybės.

Kur gyvena žmonės? Visi kaimeliai ir vasarnamiai prisimetę Kuršo Marių pakrašty. Jų yra sekamai: Priešais Klaipėdą yra dvi vasarvietės — **Kopgalis** ir **Smiltynė,** arba vokiškai Suderspitze ir Sandkrug, su daug vasarnamių, privačių gyvenamų vilų, restoranais ir svetainėmis, taip pat su maudyklėmis ir gražiais pušynėliais. Už dviejų dešimčių kilometrų nuo Klaipėdos, galima plaukti laivais, arba važiuoti išilgai salos keliu, — yra **Juodkrantė,** arba vokiškai Schwartzort. Tai yra pati bene geriausioji jurų maudynių vieta, — miestelis su geru tukstančiu gyventojų, su daug tikrai europiškų svetainių, viešbutėlių, vasarnamių, jurų maudynėmis ir šiltomis jurų vandens maudynėmis. Juodkrantė randasi apsupta dideliausio parko, kur ant gana augštų kalnukų auga labai didelės pušys ir eglės. Čia yra sena Prusų lietuvių vieta, kur jie iš viso krašto susirenka švento Jono iškilmių švęsti. Čia dar yra prudas ir vieta, kur visai dar nesenai išversta senoviška liepa, po kuria Prusai dar 18 šimtmety susirinkdavo seniesiems dievams ugnis padeginti. **Nida** yra dar geri 30 kilometrų už Juodkrantės, arba geri 50 klm. nuo Klaipėdos. Privažiuoti taip pat laivais, arba salos keleliu. Tai yra kiek mažiau už tukstantį gyventojų nepaprastai poetiškas žvejų kaimelis ar miestelis. Taip pat apsuptas tiršto parko, kurio vidury ant kalno randasi augštas jurų švyturys, o toliau miške yra senas briedžių prudas, vokiškai vadinamas Elchbruch, kur kas vakarą susirenka vandens atsigerti tame miške tebegyvenantieji briedžiai, skaičiuje arti 30.

Tarpe Juodkrantės ir Nidos pačiame pamary gludį prisidengę **Preilos** ir **Pervelkos** kaimeliai. Bet labai suklystų, kas manytų, kad tas užmirštas pasaulis yra nepaliestas civilizacijos. Tokie Preila ir Pervelka, iš tolo dar marėmis tebeplaukiant matai, kaip iš krumelių kalnų paskardy raudonuoja namų stogai. Laivai čia nesustoja ir naujų žmonių labai retai teatsilanko, tačiau užklįsk į kaimelį, rasi porą labai švarių viešbutėlių su tradiciniais užrašais, su maloniu, vokišką pypkę čiulpiančiu šeimininku, su gausiu bufetu visokių gėrimų ir šviežių plekšnių pietumis, kuriuos labai gardžiai iškepa šeimininkė kuršė. Nidoj gali rasti senoviškų lietuviškų namelių su arkliukais ir valugėmis ant stogų, su išraitytomis ir visaip išdažytomis gonkomis. Bet greta rasi kelis patogius viešbučiukus: Šiaurės Linnea, Kuršo Briedis ir kt. Taip jau visi Saharos resortai turi elektros šviesą ir pašto įstaigas, telefoną ir tt. Kopgalis, Smiltynė ir Juoddrantė yra tikri moderniški resortai, su visais pasilinksminimais ir patogumais, ir daug žmonių, bet kas nori nors kartą savo amžy pasitraukti nuo pasaulio, ypač iš Amerikos parvažiavęs, šventoj ramybėj ir stebuklingame tylios gamtos grožy kelias dienas praleisti, turi važiuoti į Nidą, arba dar geriau į Preilą ar Pervelką. Čia tai dangus, saulė, mėnulis, tyrų paukšteliai ir tyliai šlamanti miškeliai bus vienintėliai dienos ir nakties draugai. Kelios dienos čia praleistos atlygins už daug metų pergyventų amerikoniškų miestų bildėsy...

Žemės Kalbą Širdis Supranta.

Šiomis dienomis gavau iš seno Prusų lietuvių veikėjo ir žymaus patrioto p. J. Stiklioriaus laišką, kuriame be kita ko rašo: „Ką tik dabar daug vokiečių, kuriems netinka gyventi po lietuvišku režimu, parduoda savo nuosavybes Klaipėdos krašte ir danginasi Vokietijon. Musų krašto lietuviai tiems ukiams ir namams išpirkti ekonomiškai yra persilpni. Didžiojoj Lietuvoj pinigingų žmonių ir gi nėra gausybės. Tai gi lieka tiktai sudominti šiuo reikalu Amerikos lietuvius, kurių juk vis delto yra gana daug norinčių grįžti tėvynėn, čia įsigyti kokią nuosavybę ir pelningai verstis. Ką tik dabar žinau daug pasiulymų: žemės ukių nuo mažiausių ligi 200 hektarų, viešbučių (Šilutėj, Smaleninkuse), kitokių prekybos ir pramonės įmonių (Sauguose, Višvilėj) ir daug įvairaus didumo ir įvairios vertybės namų Klaipėdos mieste. Namų čia jau galima nusipirkti už 2,000-3,000 dolerių. Esu girdėjęs iš Amerikos lietuvių, kad bijosi Klaipėdos krašte apsigyventi, manydami, kad kraštas vis tik kada nors grįžšiąs Vokietijai. To pavojaus, sudarius dabar su Vokietija visokių sutarčių, bent numatomam laikui nebėra... Tad išpirkdami ir kolonizuodami Klaipėdos kraštą gyvu lietuvišku elementu, padarytume naudingą tautai ir valstybei darbą..."

Šitas laiškas ypatingai mane ir paskatino parašyti ką atsimenu iš to krašto, ką esu tenai laimingomis jaunystės dienomis patyręs. Tai yra kampelis, kurio visa lietuvių tauta 700 metų ilgėjosi, ir kurs pats tiek jau metų ilgėjosi Lietuvos ir lietuvių. Visą pasaulį apeiti, bet į tą kraštą sugrįžti ir tenai visuomet pasilikti rodos kiekvieno lietuvio svajonė butų. Vokiškos ir amerikoniškos kulturos lietuviai tą kraštelį labai greitai padarytų visai Lietuvai pavyzdžiu. Daug kas tenai jau ne tik nuosavybes įsigijo, bet ir amžinai gyventi pasiliko. Čia norėčiau priminti tik Joną Žilių ir Stasį Šimkų, kurie labai pigiai yra nusipirkę po gražią vilą Kopgaly ir patys tenai ant visuomet pasiliko gyventi. Keli turi Klaipėdoj po vienus-kitus namus, arba krašte ukį. Keli iš šiemetinių ekskursantų, teko girdėti, žada juodai dienai nusipirkti ką nors Klaipėdos krašte.

Mano pasiulymas butų, kad visi, kurie važiuoja Lietuvos aplankyti, kad butinai pabuvotų Neringos ir Laimos šaly, kad apkeliautų tą gintaro ir baltųjų kalnų pakraštį nuo galo ligi galo, ir aš tikras, kad visi jį pamylės taip, kaip pamylėjo šias eilutes rašantysis. Iš Klaipėdos į visas puses eina labai daug plentų automobiliais važinėti, keli geležinkeliai ir laivai į juras ir mares bei kanalu į krašto gilumą.

Klaipėdos krašto žmonės yra labai artimo budo Amerikos lietuviams; daug kuo skiriasi nuo Didžiosios Lietuvos sumaterialėjusių lietuvių. Klaipėdos krašte kaip ir Amerikoj lietuviai dar tebelaiko tą gražų lietuvybės sentimentą, kur už darbą ir meilę tėvynei nereikalauja užmokesnio nei augštų valstybės vietų. Tą sentimento bendrumą vieni ir kiti jau suprato laike ekskursijų, kai amerikiečiai į Klaipėdą parvažiuoja. Tad bendrai galėtų gražią ateitį pastatyti.

Tai yra tam kartui visa, ką norėjau apie gražųjį Klaipėdos kraštą pasakyti. Kas norėtų iš to praktiškų išvadų padaryti, kada nuvažiuosite Lietuvon ir busite Klaipėdoj, apsilankykite pas gerb. J. Stikliorių, Liepojaus gatvė 20, Klaipėda, jisai suteiks praktiškų patarimų.

Juozas Pronskus.

Turtai ir Egoizmas Žmonijai Besivystant

(Tąsa iš 25 num.)

Graikai, delei nepakenčiamų sąlygų iš persų pusės, apšaukė per sams karą. Graikams nors pavojinga buvo muštis su persais, vienok su pagalba savo neprigulmingų tautų, persus nugalėjo.

Graikijoje žmonėms besiveisiant, pasidarė sunku surasti uždarbį namie. Todel jie išeidavo iš savo tėvynės į kitas šalis ir ten apsigyvendavo. Dažnai jie stodavo į svetimas kareiviškas tarnystas ir tokiu budu neviename kare graikai su graikais mušėsi.

Lotynų tauta, tai žemdirbiai ir piemenys. Naudodami svarbiausią savo šalies miestą, jie pasivadino rymiečiais. Rymiečiai savo papročiais buvo gana nuožmi tauta. Jie prisilaikė aštrios tvarkos. Tėvas šeimynoje turėjo begalinę valdžią. Vyriausybė visuomet atsiklausdavo tėvų patarimo ir iš tokių tėvų pasidarė senatas. Senatas susidėdavo iš didžturčių tėviškos šeimynos (patricijų). Jie turėjo dideles kaimines, prie jų glaudėsi neturtėliai ieškodami užsiėmimo. Kariuomenė dažnai susidėdavo iš neturtėlių ir paprastų ukininkų. Jie darydavo savo susirinkimus apsvarstymui šalies reikalų. Iš pradžių buvo sunku bylinėtis su patricijais, nes jie su savo plačia gimine vis imdavo viršų. Vienok kareiviai pradėjo iš savo tarpo rinkti vadus ir patricijams reikėjo nusilenkti. Žmonės išsirinkdavo vadus ir konsulius. Tėvai tokių vadų ir konsulių patapdavo senatoriais ir pasitarimuose sėdėjo lygiai su patricijais. Daugumai ukininkų valdžia nerupėjo. Jie geidė svetimų žemių. Todel reikėjo užgriebti naujas šalis. Galingas ir turtingas rymiečių priešas buvo tai Kartagenas. Svarbiausių miestų pirklystė buvo rankose finikų. Laukuose dirbo samdyti ukininkai kaimynai Numidai ir mokėjo duokles. Kartageniečiai turėjo begales turtų ir galėję parsamdyti begalinę kariuomenę. Nors rymiečiai nebuvo linkę kariauti jurose, vienok prisiėjo tapti jurine viešpatyste. Tos abi šalys sunaikino begalinę daugybę turtų ir žmonių. Karas tęsėsi ilgus metus su abejotina pergale. Trukdanties prekybai, kilo didelis neužsiganėdinimas iš užjurinio karo, įvairųs apkaltinimai senato už didelius pelnus iš karo ir tuo Rymo su Kartagena karas baigėsi.

Laikui bėgant, padėtis pasikeitė. Kartagenas tapo sunaikintas. Jo turtai pateko rymiečiams. Rymiečiai užkariavo daugelį šalių ir kiekvienas karas duodavo didelių pelnų: pirkliai užgriebdavo dideles rinkas, naujai užkariautos tautos turėjo mokėti dideles duokles ir buvo begaliniai persekiojamos. Rymiški valdininkai, nenorėdami turėti rupesčio su išrinkimu duoklių, iš užkariautų šalių arba provincijų padarydavo didelius dvarus ir juosius parsamdydavo. Dideli perkmainiai sudarydavo taip vadinamą kompaniją ir už bendrus pinigus atpirkdavo provincijas su teise iš gyventojų rinkti duokles. Jie nusipirkdavo šalį ir vėliaus ją vėl sugrąžindavo. Tokiems perkmainiams reikėjo išrinkti savo pinigus iš miestų ir kaimų. Jie parsamdydavo rinkikus, užvesdavo krautuves. Žmonės, ne tiktai vergai, bet ir mažesni ukininkai surasdavo sau pelno. Pinigus paskolindavo vėl perkmainiams. Už paskolintus pinigus jie gaudavo palukanų arba išduodavo juos kokiam nors užvedimui didelio darbo, iš ko turėdavo nemažas įplaukas ir tokiu budu, pasidarė birža. Tokie perkmainiai pasidarė stiprųs bankieriai. Prie to, jie užsigeidė bile šaly pirklybos, galėjo ją sunaikinti be jokio gailesčio. Norėdamas įtikti kapitalistams, Rymo senatas nusprendė sunaikinti Kartageną. Kartagenas, pildydamas rymiečių reikalavimus, mėgino atsipirkti ir išdavė ne tiktai pinigus, bet ir ginklus. Kartagenas tapo sunaikintas. Turtingų miestų prekyba kliuvo į rankas rymiečių kapitalistų ir tos užsitarnavusios giminės — nobiliai pasidarė nesulyginamai turtingesnės ir galingės, negu pirmiaus buvo.

Nobiliai pasiskirdavo tarpu savęs valdyti provincijas. Jie stengėsi žmonėms įtikti ir dažnai išdalindavo dideles sumas pinigų. Jie jau nebenorėjo patys užsiiminėti prekyba ir pinigus pavesdavo išliuosuotiems vergams. Daugelis žmonių surasdavo pas nobilius užsiėmimą. Jie užsiimdavo tiktai skolinimu. Pelnas visuomet tekdavo ponui. Vienok tokie užsiėmimai visgi buvo svetimi. Žmonės negalėdami išsimokėti didelių palukanų, prasiskolino ir jų žemės buvo atimtos. Netekus žemių, ukininkai išeidavo kiton šalin. Jie tapdavo proletaru, t. y. žmogumi, kurio rytojus nė kuo nėra aprupintas. Tokiam proletarui svetimame krašte niekas daugiau ir nerupėjo, kaip tiktai kariškas užsiėmimas. Jie noriai stodavo karan ir visai neatsižvelgiant ar laimėt ar pralaimėt, nes šalis jiems visviena svetima. Jie kariaudavo vien tiktai už gerus vado pažadus. Begaliniai karai visose šalyse baisiai įkirėjo. Labai daug žmonių geidė ramumo. Rymiškoj imper. kilo kova už augščiausią valdžią. Laimėtoju liko Oktavijus. Pas jį nebuvo kariško talento, bet jam padėjo patsai reikalų susibėgimas. Oktavijus per savo kantrumą ir gabumą, prisiglaudė prie valdžios ir atsiekė diktatoriaus vardo. Oktavijus pasivadino save pirmuoju žmogumi viešpatystėje — principsu, t. y. valdžia išrinkta visos tautos. Oktavijus pasidalino valdžia su nobiliais ir svarbiuose dalykuose atsiklausdavo jų patarimo. Naujai užkariautų šalių valdytoju liko patsai Oktavijus. Jis pasisavino vardą imperatoriaus. Kariuomenė jo klausė kaipo augščiausio šalies vado. Naujas valdytojas taip gi turėjo žmonėms įtikti. Jis, žmonėms reikalaujant, įsteigė pasilinksminimus ir sutvertojas naujos tvarkos priėmė ir naują vardą Augusto. Tasai vardas iškėlė valdytoją kaipo kokią augščiausią esybę ir Roma Augustą priėmė į savo dievų skaitlių. Sutaisyta Augusto tvarka, laikėsi apie 300 metų. Augustui mirus, iš Augusto giminės imperatorius Neronas, sukelė prieš save žmones. Provincijų legijonai išrinko savo vadus ir Nero negalėdamas suvaldyti sumišimų, sau galą pasidarė.

100 metų po Kristaus gimimo paskutiniu Rymo užkariautoju buvo Trajonas. Veržianties visokioms tautoms į imperiją, 200 metų po Trajono, rymiečiai neteko šalies. Senobinė rymiečių tauta pasisklaistė tarp kitų. Jie priprato apsieiti su teisėmis. Tarpe jų radosi mokslinčiai — juristai. Juristai aiškino žmonėms tiesas apie žmogaus naudą. Žmogaus teisė laisvai gyventi ir valdyti turtus, tai prigimtos teisės. Jos paeina ne nuo galios, bet nuo žmogaus vertės ir tokioje tai prasmėje visi žmonės yra lygųs.

V. J. Klastaitis.

LIETUVIAI AMERIKOJE

PROVIDENCE, R. I.
Kilnus Sumanymas.

D. L. K. Gedimino draugijos ir L. P. P. Kliubo sumanymu tapo surengtos prakalbos 9 d. birželio parinkt aukų Lietuvos baduoliams. Kalbėtojais tapo pakviesti A. Ivaškevičius ir M. Venis iš S. Bostono. Gerb. kalbėtojai išaiškino kokį vargą ken čia dabartiniu laiku Lietuvos darbo žmonės. Jie ragino visus be skirtumo aukoti sulig išgalės.

Turiu primint, kad kalbėtojai yra verti garbės: jie ne tik kad neėmė už kalbas ir savo kelionės išlaidas, bet dar ir pats paaukojo.

Po prakalbų nutarė išrinkt komitetą ir rinkėjus pereit per namus ir parinkt kiek galint daugiau aukų, nes į prakalbas žmonių nelabai daug susirinko.

Aukų surinkta $22.10. Dr. Stasys Russas paaiškino, kad pas jį dar randasi virš $40.00 Lietuvos Piliečių Sąjungos; dau guma buvusių jos narių pritarė ir tuos pinigus priskirt Lietuvos baduolių šelpimui.

Girdėjau iš rinkėjų, kad žmonės aukoja gausiai; manoma surinkt nors porą šimtų dolerių.

Valdyba išrinkta iš trijų narių: pirm. Antanas O. Avižinis, rašt. Barnardas Stražnickas, iždininkas Stasys Russas. Aukų rinkėjai: K. Urbonas, B. Juškevičius, E. Bankauskas, J. Adamonis, A. Aliukonis, J. Banevičius, B. Straznickas ir V. Menciunas.

Aukojusių vardai: J. Russas ir A. O. Avižinis po $2.00; St. Russas, V. Menciunas, K. Urbonas, P. Višniauskas, A. Aliukonis, J. Banevičius, K. Kupravičius, V. Normontas, B. Juškevičius, J. Cickevičius, D. Barnatavičius, V. Bankauskas, L. Sekavičius, M. Venis, A. Ivaškevičius, Z. Lukšys, B. Stražnickas — po $1.00; smulkių aukų $1.10. Viso susidaro $22.10.

V. J. Bankauskas.

CHICAGO, ILL.
Viešas Pranešimas.

S. Gaspar & Co. gyvavus penkis metus ir dešimts mėnesių, kurios išdirbinių yra parduota du šimtai penkiasdešimtys tukstančių stukų, daugiausia parduota Chicagoj. Jos vedėjas buvo išradėjas Stanislovas Gasparaitis. S. Gaspar & Co. nuo šio laiko pereina į Išradėjų ir Išdirbinėtojų Sąjungą (Inventors & Mfg. Associates).

Visi rėmėjai ir draugai S. Gaspar & Co. malonėkite ateity visais reikalais kreiptis į Išradėjų ir Išdirbinėtojų Sąjungą (Inventors & Mfg. Associates), kuri yra inkorporuota sumoj $250,000.00, pagal Suvienytų Valstijų Konstitucijos teises ir yra liuosa nuo „Blue Sky Law".

Kadangi musų išradėjai ir praktikuotojai didžiumoj yra neturtingi, tai ir pajų (šėrų) kainos yra nustatytos žemos, tik po dešimts dolerių, kad kiekvienas išradėjas ir praktikuotojas turėtų progą patapti dalininku šios taip naudingos ateity organizacijos.

Ant kiekvieno pareikalavimo prisiusime cirkuliorą ir platesnių informacijų. Pirmutinė laida pajų (šėrų) bus paleista į rinką tik už du tukstančiu dolerių, kurių didžiuma bus sunaudota padirbimui automatiškų mašinų, pagal S. Gasparaičio planą. Antroji laida pajų (šėrų) bus kiek augštesnė sulig padidėjimo produkcijos.

Išradėjų ir išdirbinėtojų Sąjunga (Inventors & Mfg. Associates) stengsis ir daugiau naujų išradimų išdirbinėti ir paleisti į rinką. Pavyzdžiui, Stanislovas Gasparaitis žada pavesti Išradėjų ir Išdirbinėtojų Sąjungai keletą naujų išradimų labai lengvomis išlygomis. Taip gi ir kiti išradėjai savo patentais žada praturtinti išradėjų organizaciją.

Išradėjų organizacija trumpoj ateity žada įsisteigti ir savo laboratoriją, nes organizacijos žinioš randasi ir chemijos srity porą labai svarbių išradimų, kurių pasirodymas rinkoje gal nustebins pasaulį ir dalinai išsipildys žmonių troškimai sumažinimo mirtingumo vaikų, palaikyme ilgesnės jaunystės ir pailginant žmogaus amžių pasiunčiant plaučių ligas užmirštin, kas pasiliks tik istorikų žinioj kaip ir akmenų gadynė. Šitie išradimai yra tikrai išpraktikuoti per vienuoliką metų, bet plačiau apie juos kalbėsime savo laiku.

Išradėjų iš Išdirbinėtojų Sąjungą atstovaus devyni trustistai arba direktoriai, kurie sudaro sekančią valdybą: pirmininkas — Stanislovas Gasparaitis, raštininkas — Antanas Kalvaitis, iždininkas — Jonas Mozuraitis. Bet dar trustistų arba direktorių skaičius yra nepilnas ir bus dapildytas vėliau.

Laikinas ofisas: 736—738 West 18-th St., Chicago, Ill.

Pirm. **S. Garsparaitis,**
Rašt. **Antanas Kalvaitis.**

NEW HAVEN, CONN.
A. a. Andrius Kazlauskas.

Šių metų gegužės 30 d. čia mirė jaunas, vos 34 metų sulaukęs, Andrius Kazlauskas. Tai buvo simpatingas ir geros širdies žmogus. Bet sau asmeniškai buvo negeras ir todel taip anksti nuėjo į kapus.

A. a. Andrius buvo vienturtis pas tėvus sunus. Tėvai laikė saliuną ir sunus nuo mažens turėjo progą gerti. „Papratimas blogesnis už prigimimą" — sako patarlė. Tai šventa teisybė. Musų Andrius taip įprato gerti, kad jau neturėjo jokios valios save sukontroliuot.

Pereitais metais sunkiai susirgo. Vos-ne-vos išgelbėta gyvybė ir žmogus pradėjo sveikti. Daktarų uždrausta svaigalai gert. Kol negėrė buvo sveikas. Bet žmogus, nors protingas sut vėrimas, dažniausiai savo blogų įpročių vaisius tik tuomet pamato, kuomet prispaudžia jį nelaimė. Praėjo nelaimė, žmogus užmiršo kančias ir dažniausiai vėl grįžta prie blogų savo įpratimų. Taip buvo ir čia. Gerokai sustiprėjęs sveikatoj, Andrius vėl pradėjo išsigert. Liga atsinaujino ir šį kartą nei medicinos mokslas nieko negelbėjo.

Apie mirusiuosius blogai nekalbama — sako žmonės. Bet aš prašyčiau ant manęs nepykti už tai. Andriaus gyvenimas, jo padarytos klaidos tegul buna pamoka kiekvienam lietuviui.

New Haveno lietuviai Andrių mylėjo, todel ir laidotuvėse skaitlingai dalyvavo. Kiekvienam spaudė širdį, laidojant žmogų pačiame gyvenimo gražume. Andrius, kaipo buvęs kariškis, palaidotas su kariškom ceremonijom.

Tebune jam lengva Amerikos žemelė.

G. Ž.

NEW YORK, N. Y.
Domei Lietuvių Esperantininkų.

Brangųs viengenčiai esperantininkai, šalininkai tarptautinės kalbos! Šiuo pranešu jums, kad 22-ras metinis Kongresas Asocijos Esperantininkų Šiaurės Amerikos bus šįmet New York'e, dienose 9—14 liepos.

Kongresinis tikietas kainuoja 3 doleriai ir jį galima gauti pas **Miss Mary Scheitlin, 3439 — 75-th St., Jackson Heights, N. Y.** Bet nebutinai jis (tikietas) yra reikalingas, galima dalyvauti vien kaipo svečiui be sprendžiamo balso nekuriuose skyriuose kongreso. Programas kongreso bus labai įvairus ir labai interesingas. Šis kongresas bus laikomas viešbuty Manger. Todel jei kas geistų atsiųst linkėjimą kongresui, tai turi adresuoti taip: **For Congress of the Esperanto Association, Hotel Manger, New York, N. Y.**

Kazys Vidikauskas,
Propagatorius Esperanta.

MANCHESTER, CONN.
Keletas Žodžių Apie Lietuvą.

Manchesterio lietuviai! Laikas butų ir mums gelbėti badaujančią Lietuvą. Visur draugijos ir žmonės aukoja ir yra komitetai susitvėrę rinkimui aukų. Musų draugijos ir gi turėtų aukoti sulig savo išgalės, taip gi sudaryt komitetus rinkimui aukų.

Manchesterio lietuviai, reikale, visuomet atlikdavo labdaringus darbus. Dabar Lietuva ištiesus rankas dejuojančiu balsu šaukiasi prie mųs. Broliai ir sesutės, išgirskim Lietuvos badaujančių žmonių balsą! Musų auka sulaikys nuo mirties ne vieną senelę ar senelį ir nušluostys ašaras mažų kudikėlių.

A. Birieta.

ST. LOUIS, MO.
Lietuvių Statistika.

St. Louis'e, abelnai, lietuvių priskaitoma apie 1,000 asmenų; nevedusių vyrų (iš Lietuvos) apie 50. Išimtinai suirusių šeimynų ir ant „laisnių" gyvenančių yra gana gerokas nuošimtis. Namų savininkai yra 85. Turtingų namų savininkų, kurių nuosavybė siekia iki $4,500 yra apie 10. Automobilius turi 45. Biznierių įvairios rųšies yra apie 20; didžiuma jų užlaiko grosernes. Jaunuolių lankančių „High School" yra 10; baigusių — 6; „Busniss" kursus lankančių — 3; baigusių — 9; profesionalų daktarų — 2.

Iš dar tebegyvuojančių draugijų yra: SLA. kp., SLRK. kp., Šv. Kazimiero dr-tė, Šv. Juozapo dr-tė, Baltos Rožės Kliubas, Moterų ir mergaičių draugija vardu Saldžiausios Širdies Pono Jezuso ir Šv. Juozapo parapija; klebonauja kun. M. Vitkus.

„Anketas" į knygą „Amerikos Lietuviai" išpildė Šv. Kazimiero dr-tės V. Damaševičius. Ši dr-tė sutverta 1 d. sausio, 1902 m. Sutvėrime pasidarbavo A. Milvyda, S. Vencius, P. Bendikas ir kiti. Narių pradžioje buvo 7. Mėnesinės mokama 50c. Ligoje pašelpos savaitėj mokama $6.00. Pomirtinės išmokama $124.00. Dr-tės turtas $2,300. Narių su pabaiga 1928 m. buvo iš ateivių 107, čia gimusių 6; viso 113.

Šv. Juozapo dr-tės anketą išpildė A. Simanavičius. Ši draugystė sutverta 8 d. kovo, 1908 m. Pasidarbavo J. Tamašauskas ir J. V. Klastaitis. Narių pradžioje buvo 55. Mėnesinė mokestis 50c. Pašelpa savaitėje $6.00. Pomirtinės $150. Draugijos turtas $2,019.00. Narių randasi ateivių 59, čia gimusių 14; viso 73.

Baltos Rožės Kliubo anketą išpildė J. Savickas. Kliubas sutvertas 7 d. rugsėjo 1919 m. Visą laiką darbuojasi J. Savickas. Narių pradžioje buvo 18. Mėn. mokestis 50c. Pašelpa savaitėj $6.00. Pomirtinės išmokama $124.00. Turtas $1,126.00. Narių turi viso 23.

SLA. 214 kp. anketą išpildė p-lė A. Zdužinskaitė. Kuopa yra sutverta 1 d. sausio 1918 m. Pasidarbavo J. V. Klastaitis. Pradžioje narių buvo 18. Baigianties 1928 m. kuopoje narių iš ateivių vyrų 31, moterų 28; viso 59. Čia gimusių vyrų 4 ir merginų 4; viso 67. Kuopos išdė $150.

SLRK. kuopos — Saldžiausios Širdies dr-tės ir parapijos, niekas jokių žinių nepridavė, tad sunku ką apie tai ir pasakyti.

Likviduotų draugijų yra:

Širdies Pono Jezuso, sutverta 1894 m. Likvidavimo priežastimi buvo — permenkas skaičius lietuvių.

Dr-tė DLK. Vytauto, sutverta 1908 m. Likviduota 1910 m. Likvidavimo priežastimi buvo nemokėjimas tvarkyties. Dalis likusių narių su visa savo manta perėjo į Šv. Kazimiero dr-tę.

SLA. 115 kuopa sutverta 1905 m. Likviduota laike SLA. reformų. Nors rekordai yra sunykę, vienok iš atminties dar galima spėti, kad 115 kuopos tvėrime pasidarbavo J. K. Vasiliauskas, M. Rašimas ir A. Milvyda. Gi vėlesniame laike darbavosi J. V. Klastaitis, J. Prapuolenis ir A. Milvyda.

Dr-tė Lietuvos Sunų ir Dukterų, įsteigta 26 d. vasario 1911 m. Įsteigėjai: J. V. Klastaitis, Dr. P. M. Kusmo, J. Prapuolenis, J. Norvaiša, O. Norvaišienė, O. Prapuolenienė, J. N. Simanauskas ir kiti. Pradžioje narių buvo 15; išaugo iki 150. Narių sušelpimui yra išmokėta $1,300. Likviduota 1917 m. Likvidavimo priežastimi buvo tai netikumas draugijos valdininkų. Čia apsistojus, kiek trumpumas mano rašto man leis prisiminti plačiaus siekius Lietuvos Sunų ir Dukterų Drjos. Ji buvo nevien tiktai savitarpinėje medžiaginėje paramoje, bet ir kulturos draugija vietos lietuviuose sulošė gana įžymę rolę, rengiant gyvenimą gvildenančias prakalbas, paskaitas bei suvaidinant reikšmingus veikalėlius. Iš likusiųjų dar draugijoje narių tapo sutverta SLA. 214 kp.

SLA. 336 jaunuolių kuopa, sutverta 1 d. bal. 1927 m. Pasidarbavo p-lė A. Zdužinskaitė ir J. V. Klastaitis. Likviduota 1928 m. Jaunuolių kuopos nariams persikėlimo lakštai išduota į SLA. 88-tą ir 214 kp. Viso likviduota 15 narių. Čia žodis-kitas reikia pratarti. 336 jaunuolių kuopos organizavimas ir likvidavimas ilgainiui paliks atminty. Darbo buvo pridėta ir laiko išeikvota besidarbuojant vietos čia augančio lietuviško jaunimo tarpe bei skleidžiant Susivienijimo Lietuvių Amerikoje idėją tarpe jaunimo, kad ateity jie butų kvalifikuotais Susivienijimo nariais ir užimtų musų veikimo vietas. Vienok vietos Susivienijimo kuopos narių tarpe kilo nesupratimas vis tai pasidėkojant propagandai žmonių, kuriems ypatiška ambicija labiau yra įvertinama, negu SLA. labas.

LSS. 44 kp. sutverta bene bus 1905 m. Pasidarbavo J. K. Vasiliauskas, S. Vosylius, A. Milvyda ir M. Rašimas. Besivaidijant nariams, kuopa apmirė. 1912 m. F. J. Bagočiui bevažinėjant su prakalbomis, J. V. Klastaičio iniciatyva, kuopa tapo atgaivinta. Kuopa pasižymėjo kulturoje ir buvo išaugusi iki 30 narių. Barnių narių tarpe buta gana apščiai. Galutinai kuopos raštininkas suspendavo kuopą, nepasiunčiant mėnesinių duoklių į centrą per ištisus metus laiko ir niekas apie tai nesužinojo per metus laiko. Vėliaus likusieji nariai persikrikštino į bolševikus.

Savitarpiniai lavinimosi Dailės Rateliai, kiek jų nesitvėrė, visiems buvo lemta trupas likimas: visi greitai pranyko. Priežastimi negalėjimo egzistuoti, tai partyviški nesutikimai. Daugiausiai triuso yra pridėjas A. Zivaitis. Už tai kreditas gali buti jam už pramokinimą bei susipažindinimą su dainomis, tiktai kad nemokėjo to viso įvertinti.

Gi vėliausios laidos raidės, kaip tai: LDLD., DPP., LMPS., po priedanga kairiojo sparno, nieko aiškaus nėra — kuomet jos prasidėjo ir kuomet užsibaigė. Vienok tų organizacijų kuopos yra kadais St. Louis, Mo. buvę. Visi rekordai tik numerių formoje.

Labai apgailėtina, kad musų kolonijoje visą laiką buta permažai veikėjų, kad galėjus ką veikti. Nors iš gyvenimo aplinkybių pusės St. Louis, Mo. nėra taip jau žema vieta, bet kokiu tai nors budu, arba teisingiaus pasakius, lietuviai nesuspėjo čia apsigyventi. Vienok, čionykščių sutikimas per laikus buvo neblogas. Iš draugijų istorijos rekordais tenka vaduotis daugiausiai atmintim. Nemokytumas visame kame ir jeigu draugijoje raštininkas įstengė toj atsakomingoj vietoj užrašinėti narių mėnesines duokles, tai galima sakyti ir visi rekordai, o knygų peržiurėtojam viskas O. K.

J. V. Klastaitis.

CHICAGO, ILL.

Gerbiami SLA. nariai:—

Suvis naujai pertvarkoma sąrašas Amerikos Lietuvių Daktarų — Gydytojų ir Dentitų (M. D. ir D D. S.). Per šiuos paskutinius porą metų nemaža jaunimo užbaigė mokslą medicinos ir dentisterijos, kiti permainė ofiso vietą, dar kiti yra mirę, bet mums tai nevisai tikrai yra žinoma.

Tad meldžiu gerbiamų SLA. narių prisiųskite žemiau paduotu adresu iš savo vietos kolonijų vardus-pavardes ir aiškų adresą senų, naujų ir mirusių lietuvių daktarų Medikų ir Dentistų (M. D. ir D. D. S.)

D-ras A. L. Graičunas,
Amer. Liet. Dakt. Dr-jos Sekr.,
3310 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

ATSIŠAUKIMAS Į VISUOMENĘ.

Lietuvos Tauta Trokšta Savo Laivyno.

Lietuvos Pasiuntinybė Amerikoj yra gavusi iš Lietuvos Moterų Tautiniam Laivynui Remti Sąjungos atsišaukimą, kuris prašoma paskelbti Amerikos lietuvių laikraščiuose.

Pasiuntinybė, siųsdama šį atsišaukimą laikraščių redakcijoms, nuo savęs gali pažymėti, kad ši Moterų Sąjunga jau yra, sulyg savo išgalės, nemaža pasidarbavusi šiai naudingai laivyno idėjai. Šios organizacijos noru yra sueiti į artimesnę pažintį ir ryšius su Amerikos lietuvių moterų organizacijomis.

Lietuvos Pasiutinybė Amerikai.

Lietuva jau turi savo jurą. Jura ji gali dabar išeiti į platų pasaulį. Jura ji gali laisvai išvežti visa, ko šaly per daug gaminama ir įsivežti visa, kas vietoje negaminama ir kas reikalinga kraštui. Lietuva dabar gali išplėsti savo prekybą jura ir vežiodama prekes, gali daug pelnyti.

Be to, visiems mums yra žinoma, kad musų krašte gyvenantieji žmonės su lietuviais išeiviais Amerikoje ir kituose kraštuose gyvenančiais palaiko ir ateity palaikys glaudžius tarp savęs santikius. Tam reikalui daug padeda laisvas juromis kelias, o kas gi nežino, kiek daug Lietuvai naudos atneša šie santikiai su išvykusiais kitur musų tautiečiais.

Nauda čia didelė visai Lietuvos valstybei, visiems musų karšte gyvenantiems žmonėms. Juk per savo krašto išeivius, lyg kad per kokius tarpininkus, semiame iš svetur ne tik augštos kulturos, dvasios pažangos, meno, dailės, technikos ir kitų sričių progreso vaisių ir jais didiname, plečiame savo tautos kulturos žinyną, bet gautieji iš užjurio doleriai daug padėjo ir materialiniam musų valstybės kurimuisi ir jos tautinio ukio atstatymui.

Bet visų tų uždavinių dabartiniu laiku Lietuva negali atlikti. Jos tautinė vėliava dar nepasirodė tolimoje juroje ir tolimų svetimų valstybių uostai dar nematė musų gražaus plevėsuojančio vyčio. Ten tuo tarpu matomos vien kitų valstybių vėliavos ir ženklai. Lietuvos vėliavos ten dar nėra.

Svetimiems tarpininkaujant, mes nustojame ne tik uždarbo, bet ir daug turto visuose reikaluose su svetimomis valstybėmis.

Imkime pavyzdį iš mažesnių šalių už musų Lietuvą: daug mažesni kraštai kaip Danija ir Olandija turi savo prekybos ir karo apsaugos laivus.

Be abejonės musų mažas nesenai išnaujo pradėjus nepriklausomai gyventi kraštas negalės įsteigti didelio laivyno, nes tam reikalui reikalingi dideli pinigai.

Su laiku musų krašto pramonė ir prekyba kils, kraštas bus turtingesnis ir reikalingi pinigai atsiras. Bet dar svarbiau, kad lietuvių sielose atsirastų pasirįžimas nugalėti visas kliutis ir, turint jurą — platų kelią į pasaulį krašto gerovę pakelti ir Lietuvai senovės didybę grąžinti.

Pamylėkime jurą, branginkime ją, remkime jurų skautus, ruoškimės rimtai toms pareigoms, kuriuos surištos su juros laivynu ir rinkime tam tikslui pinigus.

Centai taps kapitalu, o musų geri jaunuomenės norai taps galingu veiksmu, kuriuo pasieksime savo laivyno.

Lietuvos tauta trokšta savo laivyno!

AUKOS ŠERNO PAMINKLUI.

Gegužės mėnesy.

Gegužės mėnesy pastatymui paminklo ant rašytojo L. Šerno-Juozo Adomaičio kapo aukojo:

Iš Chicagos

Lietuvių Inteligentų Ratelis $50.
Lietuvių Scenos Mylėtojų Ratelis iš Roselando $25.

Adv. J. B. Borden antru kartu $5.
Dr. A. J. Karalius $5.
Bruno Janulis $5.
C. Majauskas $5.
J. Markus, per „Naujienas" $5.
Dr. A. L. Davidonis, L. J. Petrulis, J. Gulbinienė, Ona Maskoliunienė, Bridgeport Furniture Co. ir W. Stankunas po $2. Joseph Blozis, M. Baronienė, W. Pozer, A. Micevičius, J. Pikelis, P. Bugališkienė, Mrs. Kuraitis, Universal Restaurant, J. Lulevičius, Peter Butvill, E. Satkauskienė, J. Janeliunas, V. M. Stulpinas, Auditorium Men's Shop ir Universal Shoe Co. po $1.

Iš Lowell, Mass.

J. Sadauskas, per „Sandarą" $1.

Iš Branch, Mich.

Per „Naujienas" J. B. Bimba $1.

Iš Pittsburgh, Pa.

P. Pivarunas $15.

Iš Bridgeport, Conn.

SLA. 51 kuopa $3, Apšvietos Pašelpinė Draugystė $10, D. L. K. Vytauto Draugystė $5.50, P. K. Gerdauskaitė $1.

Viso gegužės mėnesy Šerno Fondan įplaukė $163.50. Pabaigoj balandžio mėn. išde buvo $1,661.01. Dabar išde randasi viso $1,824.51.

Tariu širdingiausį ačiu visiems aukotojams — draugijoms, kuopoms ir pavieniems asmenims už jų gausias aukas, kad jie įvertina rašyto Šerno darbus ir prisideda prie jo pagerbimo, aukodami pastatymui paminklo ant jo kapo. Bet, mieli broliai, dar daug pinigų truksta, tad yra labai svarbu paskubėti su aukomis, jei norima paminklą paskirtu laiku pastatyti. Jųs nerimavote, kalbėjote, kad Šerno kapas yra apleistas, apžėlęs, visų užmirštas. Tad dabar yra laikas paaukoti tam, kad tas kapas pasipuoštų gražiu paminklu. Ir komitetas nenurims iki negaus Tamstos aukos. Mes meldžiame visų pagelbos.

Stasys K. Grišius, Fin. Sekr.,
6228 S. Sacramento Ave.
Tel. Republic 7180.

Iš Lietuvos Laikraščių

STEIGIAMA PREKYBOS MOKYKLA.

Nuo ateinančio rudens Kaune manoma įsteigti Augštesniąją Prekybos Mokyklą. Mokyklos uždavinys auklėti ir moksliškai bei praktiškai paruošti specialistus prekybai. Steigėjai M. Mikelkevičius, A. Marcinkevičius ir Ilgunas. Švietimo ministeris mokyklos steigimui pritaria.

LIETUVIŲ VAKARAS TILŽĖJE.

Gegužės 4 d. Tilžėje įvyko didelis vakaras, suruoštas „Vokietijos lietuvių susivienijimo" draugijos. Vakaras labai gerai pasisekė, atsilankė daug svečių, buvo gera nuotaika. „Naujasis Tilžės Keleivis" nusiskundžia tik, kad iki šiam laikui lietuviai nepajėgia įsisteigti nuolatinės geros salės vakarams.

DRAUGIJOS —
Ką veiksit rudens metu?
Štai komedija
"DIVORSAS"
naujausia, linksmiausia, lengviausia vaidinti _____ 50c.
„PALANGOS PONAITIS"
nauja, melodrama, lengva vaidinti _____ 50c.
„DIRVA"
laisvų tautinių pažvalgų didelis savaitinis 8 pusl. laikraštis. Pažiurėjimui kopija dovanai. Metams $2.00. Pusei $1.00.
„DIRVA"
6820 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio.

Lietuvių Muzikos Konservatorija
Komp. MIKO PETRAUSKO
319 E St. (kampas W. Broadway) So. Boston, Mass.
Pasimokyt dainuoti, piano, smuikos, kompozicijos, chorų ir orchestrų vedimo ir net bažnytinių apeigų, — niekur geriau nerasi. Komp. M. Petrauskas, baigęs aukštus mokslus: pedagogas ir specialistas Muzikos Mene.

"SANDARA"
SANDARA vienintėlis lietuvių tautinis demokratiniai valstybinio nusistatymo savaitraštis Amerikoje.
SANDARA yra organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, susidedančios iš 100 kuopų, Suvienytose Šiaurės Amerikos Valstijose.
SANDARA eina kas penktadienis, 3331 South Halsted Street, Chicago, Ill., prenumerata metams Amerikoje $2.00, Lietuvoje, Vilniaus krašte, Kanadoje, Brazilijoje, Pietų Amerikoje ir kitur, užsieny $3.00.
SANDARA atlieka įvairius spaudos darbus: nuo vizitinės korčiukės iki storiausios knygos; gražiai, pigiai ir greitai.
SANDARA (Val-Mont Calendar Co.) spausdina įvairios rųšies KALENDORIUS, kaip tai: De-Lux, Wall Pockets, Hangerius, 12 lapų su Lietuvių Tautinėmis ir Istorinėmis šventėmis, pritaikintus įvairioms biznio šakoms.
SANDARA PUBLISHING CO.,
3331 S. Halsted St., Chicago, Ill.

JAUNUOLIŲ MOKYKLOS
RANKVEDĖLIAI
ABC. Skaitymo-Rašymo pradžiamokslis. Sutaisė J. Damijonaitis. Pati pirmutinė knyga mokinant lietuviškai skaityti ir rašyti. Trečia ir vėliausia laida ..... 35c.
VAIKŲ DARŽELIS. Skaitymai antriesiams mokslo metams. Sutaisė J. Damijonaitis. Tai knyga, vartojama po ABC. 75c
GRAMATIKA Lietuvių Kalbos. J. Damijonaičio. Vadovėlis mokykloms pirmutinei gramatikos klasai. Trečias pataisytas leidimas ..... 75c.
SKAITYMAI Lietuvių Kalbos Pamokoms. Sutaisė P. Klimas. Penktas išleidimas. Knyga, vartojama skaitymui po Vaikų Darželio augštesnėms klasoms $1.00
KRAŠTO MOKSLO SKAITYMO RINKINYS. Sutaise J. Damijonaitis. Knyga, vartojama augštesnėse klassose susipažinti su Lietuvos istorija, geografija ir žmonių gyvenimu bei veikėjais. Kaina ..... 75c.
VIENYBĖ
193 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

SLA. 38 KUOPOS BENO KOMISIJOS PRANEŠIMAS.

Kadangi lietuviai bei lietuvių organizacijos susidomėjo naujai susitvėrusiu lietuvių benu ir kadangi net musų laikraščiai ne vienodai minėjo įsikurimą šio lietuvių beno, tai mes matome reikalo ir laikome savo pareiga paaiškinti lietuvių visuomenei kas yra tas benas ir ką jis žada lietuvių judėjimui.

Pirmiausiai benas yra susiorganizavęs po musų didžiulės organizacijos — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vėliava ir globojamas SLA. 38 kuopos. Benas pasiskyrė sau vardą: Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Benas (Lithuanian Alliance of Amerika Band). Kiekvienas muzikantas, beno narys, turi buti SLA. nariu.

SLA. Beno Tikslas.

Pirma — lietuvybė, menas, muzika — vyriausias obalsis.

Antra — sutraukt kuodaugiausia jaunimo, mokančio ar besimokinančio ant bent kokio instrumento groti, taip pat priimti ir norinčius mokytis bent kokį muzikos instrumentą; surinkti visus lietuvius muzikantus į vieną stiprų organizuotą kuną — į Lithuanian Alliance of America Band, kuris bus po globa SLA. organizacijos (daug yra lietuvių muzikantų išsimėčiusių po įvairius svetimtaučių benus).

Trečia — sudaryti du geru orchestru sulig vėliausios mados, kad pilnai patenkinus musų jaunimą besilankantį lietuvių parengimuose ir kad galėtų pilnai patarnauti visokiems lietuvių parengimams.

Ketvirta — supažindinti lietuvių jaunimą su lietuvių kompozicijomis ir abelnai su lietuvių muzika. Stengtis sulaikyt svetimtaučių orchestrus nuo žargoniško lietuvių muzikos iškraipymo lietuvių parengimuose.

Penkta — stengtis prašalint tą netikusį paprotį musų organizacijų nusistatymo samdyt žydus, italus ar kitus muzikantus saviems parengimams. Dažnai pasitaiko suvis nelavinti muzikantai, bet kad ne lietuviai, tai ir geri.

Kodel Benas Susiorganizavo.

Benas susiorganizavo ne tuo tikslu, kad pasinaudoti iš lietuvių organizacijos, padaryt didelius pelnus iš jų parengimų arba aplupt lietuvių organizacijas už patarnavimą jų parengimams. Visai ne! Benas susiorganizavo svarbiausiai tam, kad patarnauti lietuvių visuomenei, lietuvių organizacijoms už galimai žemiausį atlyginimą muzikantams, kad suteikti galimai geriausį užganėdinimą publikai lankančiai lietuvių parengimus. Benas turėjo susiorganizuot delto, kad sustabdyti tą netvarką, kuri žemina lietuvių muzikantų vardą.

Lietuvių muzikantų vardas buvo ir yra žeminamas sekamai: reikia kokiai nors draugijai orchestro piknike ar baliuje groti. Rengėjai žino vieną ar kitą lietuvį muzikantą, kuris lietuviams parupina orchestrus. Rengimo komitetas kreipiasi prie Petro ar Jono žinomo „gero muzikanto" ir praneša jam, kad jiems reikalingas orchestras iš tiek ir tiek muzikantų. Čia „lyderis" pasižada pristatyti „gerą orchetsrą" iš nurodyto skaičiaus muzikantų ir tuojaus pradeda rinkti muzikantus, žinoma kuopigiausius, kad tokiam „lyderiui" kuodaugiausiai peino liktų. Rengėjai garsina, kad gros „lietuviškas orchestras". Ir dar kaip gros! Ateina piknikas ar balius ir štai „lyderis" susamdęs paprasčiausius žydelius ir kitokių tautų muzikantus ir vardu „lietuviško orchestro" tie nesusigroję, be jokių praktikų, paprasti muzikantai patys nežino ką ir kaip groja ir pykina ir rengėjus, ir publika. Visi spiaudosi ant tokio „lietuviško orchestro" ir kiekvienas kartoja: „Kokie ‚rotten' tie lietuviški orchestrai". Nors čia tokiame ant greitųjų sugaudytame be jokių praktikų paprastų muzikantų burely yra tik vienas lietuvis, kuriam buvo pavesta orchestras pristatyti, bet negarbę ir pažeminimą daro visiems lietuviams muzikantams.

Malonu pažymėti, kad šitos skriaudos ir negarbės daromos lietuviams muzikantams negalėjo ilgiau pakęsti musų žymesnieji muzikantai, kaip tai: A. Krapavickas, J. Ambrozaitis, V. Berinius, M. Vaitekunas ir kiti suprasdami organizacijos svarbą, kad tik organizuotomis jėgomis galima pakelti lietuvių muzikantų vardas ir lietuvių muzikai ėmėsi organizuoti lietuvius muzikantus į vieną bendrą ryšį. Tie visi musų muzikantai, kaipo šviesųs žmonės ir geri lietuviai taipgi suprato svarbą ir stiprumą didžiulės organizacijos — musų Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, todel jo vardu ir po SLA. 38 kuopos globa nutarė suorganizuoti vienų lietuvių Beną — **Lithuanian Alliance of America Band.**

Pakvietimas Muzikantams.

Į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Beną jau yra įstoję virš dvidešimties geraį lavintų lietuvių muzikantų. Dabar yra kviečiami visi lietuviai muzikantai: seni, jauni, lavinti ir tik pradžiamoksliai dėtis prie šio naujo Beno. Visi čia sutilpsite, visi busite į tinkamą vietą padėti: jauni su jaunais, seni su senais ir kiekvienas busite savo vietoje. Pradedantieji mokintis muzikos by instrumentą turėsite progos veltui muzikos pasimokyti, priprasti grot bury kitų muzikantų. Kaip minėjome augščiau, kad bus įsteigtos kelios orchestros, tad visi čia sutilpsite su visokiais muzikos instrumentais.

Visus kviečiame atsilankyti kas trečiadienio vakarą į „Vienybės" svetainę, 193 Grand St., Brooklyne, nes šiais vakarais šioje salėje įvyksta Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Beno praktikos, kurios prasideda lygiai 8 val. vakare. Nepamirškite, kiekvieno trečiadienio (seredos) vakarą. Kurie norėtumet gauti daugiau informacijų, o į praktikas atsilankyti butų neparanku, tai visi galite kreiptis prie bent vieno žemiau paskelbtų viršininkų, o gausite pilniausius paaiškinimus. Tais viršininkais yra:

Lyderis — J. Ambrozaitis, 581 Fifth Ave., Brooklyn, N. Y. Telefonas: South 4014.

Lyderis — V. Berinius, 6509 Hull Ave., Mespeth, L. I., N. Y. Telefonas: Juniper 6926.

Manadžeris — A. Krapavickas, 109 Stagg St., Brooklyn, N. Y. Telefonas: Stagg 2056.

Manadžeris — M. Vaitekunas, 6365 Stagg St., Brooklyn, N. Y. Telefonas: Stagg 2996.

Taipgi reikalui esant pasamdyti muziką del piknikų, balių, koncertų, vestuvių ar kokių apvaikščiojimų, laidotuvių ir visų kitų reikalų visi prašomi kreiptis augščiau nurodytais antrašais ar telefonais prie bent kurio viršininko, o visuomet gausite už prieinamą kainą gerą muziką lietuvių ekspertų muzikantų teikimą ir visuomet busite pilnai patenkinti su SLA. Beno ir jo orchestrų suteiktu patarnavimu.

Lai gyvuoja Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, lai gyvuoja SLA. Benai, Orchestraį ir Chorai, kur tik tokie susiorganizavo ar organizuojasi! **Lietuviai už lietuvius** — privalo buti kiek vieno nuoširdaus lietuvio kasdieniniu obalsiu!

SLA. 38 Kuopos Komisija:
J. Marcinkevičius,
V. Peleckas.

SLA. PREZIDENTAS LANKĖSI CENTRE.

Lankėsi Centre SLA. Prezidentas Stasys Gegužis. Svarbiausiu gerb. Prezidento atsilankymo reikalu buvo SLA. Ekskursija, kuri sekamo sekmadienio naktį išplaukia Lietuvon. Prie progos apkalbėta ir kiti organizacijos reikalai.

LIETUVAITĖS BAIGUSIOS AUGŠTESNĮ MOKSLĄ.

Birželio 23 d. p-lė Aldona Kriaučiunaitė, plačiai žinomo ir mylimo dainininko-vaidintojo p. Kazio Kriaučiuno dukrelė, baigė augštesnę mokyklą, Girls High School, Brooklyne. P-lė Aldona yra gabi ir pasižymėjus pianistė ir jau nuo senai veikia Operetės Draugijoje. Nors ji Amerikoje gimus ir augus, tačiau labai gražiai lietuviškai kalba.

P-lė Petronėlė Bagužiutė, žinomos pasižymėjusios lietuvių scenoje dainininkės ir vaidintojos Marytės Bagužiutės sesutė, baigė Maxwell Training School ir gavo mokytojos laipsnį. Tai didelių gabumų ši jauna lietuvaitė, nes šį mokytojos kursą baigė į du metu ir pusę, kuomet paprastai šis mokslas pasiekti ima 3—4 metus.

Tą pačią mokyklą baigė ir p-lė Regina Plaušinytė su mokytojos laipsniu taipgi. Ši jauna lietuvaitė irgi nepaprastų gabumų mergaitė, nes vos 19 metų budama jau turi mokytojos diplomą.

Daug yra gabių ir moksle augštai stovinčių lietuvaičių Amerikoje, tik ne apie visas jas lietuviai žino. Daugelis jų atsitolinę nuo lietuvių gyvenimo ir paskendę ištautėjimo bangose. Linkėtina, kad šios trys gabios lietuvaitės pasiliktų lietuvių gyvenime kulturinius ir visuomeninius darbus dirbti. Linkėtina joms visoms laimingos ateities, kad jos su nauda sau ir visuomenei sunaudotų pasiektą augštesnįjį mokslą.

Reporteris.

SPORTAS

Vinča Smarkiai Treniruojasi.

Po paskutinių kumštynių Juozas Vinča pasilsėjęs vėl pradėjo smarkiai treniruotis mokytojo Coogan priežiuroje. Sakoma, musų Juozas kasdien eina geryn ir nebeužilgo galės kibti prie pačių gabiausių kumštininkų ir parodyti jiems savo stiprų lietuvišką kumštį. Teko nugirsti, kad p. Vinča kalbinamas kumščiuotis su pasižymėjusiu kumštininku De Kuh, kurį Šarkis Bostone nugalėjo. Jei šitas kumštynes p. Vinča pasiimtų ir jas laimėtų, tai jo vardas umai pakiltų kaipo gero kumštininko, nes De Kah yra jau plačiai žinomas kumštynių pasauly.

Sekamos p. Vinčos kumštynės įvyks šeštadieny, liepos 6 d. Su kuo jis kumščiuosis tuo tarpu nežinoma, ar bent neskelbiama. Bet nėra abejonės, kad musų Juozas ir šiuo sykiu pasirodys gerai, kaip ir pirmesnėse savo kumštynėse pasirodydavo.

Sportininkas.

Vokietys Nugalėjo Ispaną.

Birželio 27 d., Yankee Stadium, New Yorke įvyko žymesnių sunkaus svorio kumštininkų rungtynės. Kumščiavosi vokietys kumštininkas Max Schmeling su ispanu Paulino Uscudun. Abu kumštininkai yra plačiai pagarsėję ir abu siekia pasaulinio kumštininkų čampiono karunos. Jie mušėsi 15 raundų ir vokietys ispaną nugalėjo laimėdamas žymiai daugiau punktų. Anglų spauda praneša, kad kumštynės buvusios labai nejdomios ir lėtos. Publika dažnai pradėdavus šaukti: „Muškitės judu bomai".

Laikraščiai kaip paprastai labai daug bubnijo apie vokiečių kumštininką, kaipo antrąjį Dempsey su geležine kumštimi. Tačiau ta vokiečio kumštis pasirodė ne tokia jau galinga, kaip laikraštinės sensacijos ją perstatė. Tiesa, Paulino gerokai sumuštas, bet niekas ir neskaitė ispaną pirmos ryšies kumštininku.

Šitos kumštynės lietuviams yra tik tiek svarbios, kad dabar apie Schmelingą spauda rašo kaipo apie sekantį oponentą prieš Jack Sharkey. Buvo net minėta, kad Sharkio-Schmelingo kumštynės įvyks sekamo rugsėjo 26 d., vieta galutinai nenurodoma. Koks palyginimas yra tarpe musų Sharkio ir vokiečių Schmelingo, tai liudija „The World" korespondento pareiškimas, kad esą nors Schmelingui atsidaro kelias siekti čampiono karunos, bet jis esąs dar labai prastas kumštininkas, kad esančius oponentus nugalėti. Esą, jei Schmelingas nori nugalėti arčiausiai pasaulinio čampiono karunos stovintį Sharkį, tai jis turi buti kelis šimtus nuošimčių geresniu kumštininku, negu jis pasirodė prieš Paulino. Šitokis nedraugiško Sharkiui dienraščio pareiškimas aiškiai pasako koks skirtumas yra tarpe musų Sharkio ir vokiečių kumštininko Schmeling.

Triksas.

Kuopu Susirinkimai

Chicago, Ill. SLA. 129 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks 7 d. liepos, 1:30 val. po pietų Černausko svetainėje, 1900 So. Union Ave.

V. V. Vasys — sekr.

Detroit, Mich. SLA. 21 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks liepos 7 d., 1 val. po pietų, Lietuvių svetainėje, 25 ir Wernors High gatvių.

K. Terzienė — sekr.

Minersville, Pa. SLA. 13 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 7 d. liepos, 2 val. po pietų, Stančiko svetainėje, New Castle St.

P. Šimkevičius — sekr.

New Britain, Conn. SLA. 34 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks liepos 11 d., 8 val. vakare, Lietuvių svetainėje, 354 Park St.

P. P. Pilipauskas — sekr.

Edwardsville, Pa. SLA. 1 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks 14 d. liepos, 2 val. po pietų, Hillside svetainėje.

A. Matulevičius — sekr.

Mt. Carmel, Pa. SLA. 52 kp. susirinkimas įvyks 7 d. liepos, 2 val. po pietų, M. Ambrazevičiaus svetainėje.

J. Paskevičius — sekr.

Greenfield, Mass. SLA. 297 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 14 d., Red Man. svetainėje, ant Bank Row.

S. J. Kazlauskas — sekr.

Wilkes Barre, Pa. SLA. 115 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 7 d. liepos, 2 val. po pietų, svetainėje po num. 318 E. Market St.

J. V. Stanislovaitis — sekr.

South Boston, Mass. SLA. 43 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 d., Lietuvių Salėje, 7:30 val. vakare.

J. Kerdiejus — sekr.

Mahanoy City, Pa. SLA. 211 kuopos susirinkimas įvyks 7 d. liepos, 1 val. po pietų, Knights of Columbus svetainėje.

J. Nevulis — sekr.

Paieškojimai

Bronius ir Vladas Lačkauskai, gyvenę Meraltville, N.J., paeina iš Seirijų. Vienas jų gyvenęs Pennsylvanijoje.

Stanislovas Leščinskis, kilęs iš Alytaus apskr., gyvenęs Scranton, Pa. ir esą ten miręs.

Povilas Pikarbus, iš Denbo, Pa., buvo užmuštas 1929 m. vasario 1 d. Jis dirbo Reliance Coke and Furnace Co., Mine Nr. 1. Spėjama, kad jis buvęs lietuvis. Reikalinga žinių tą faktą patikrinti. Gal kas praneštų ar jis buvo vedęs ar ne, ir koks jo giminių Lietuvoje adresas.

Antanas Šumeta, kilęs iš Trakų apskr., buk tai miręs Kanadoje, bet nežinia kokioje vietoje ir prie kokių draugijų priklausęs.

Antanas ir Povilas Grigaliunai, vienas jų gyvenęs Newark, N. J., ir esąs miręs. Kitas rodos Chicagoje. Nėra žinių iš kur jie yra kilę.

Kazys Rutkauskas, gyvenęs Philadelphia, Pa. ir buk ten miręs. Kiti spėja jis miręs Pittston, Pa.

Pijus Šlekys, seniau gyvenęs Cleveland, O., ir Kentucky valst. 1927 m. buk gyvenęs 1410 So. 49 Ave., Chicago, Ill.

Kazys Tylenis, gyvenęs Scranton, Pa., kilęs iš Ramygalos valščiaus.

Antanas Gramontas, gyvenęs McKees Rock, Pa., kilęs iš Grinkiškio valšč.

Jurgis Svetokas, seniau gyvenęs Pennsylvania valstijoje, ir neva miręs 1909 m. Tikra mirties data ir vieta labai reikalinga.

Vladas Levanas, gyvenęs 712 Mill St., Plymouth, Pa., kasyklų darbininkas, esą miręs. Reikalinga tikrų informacijų.

Domininkas Vinclovas, gyvenęs 512 So. Paca St., Baltimore, Md. Jei miręs, tai kur ir kada.

Antanas Valuntas, Jurgio sunus, kilęs iš Daukminų kaimo, Krinčino valšč., Biržų apskr., Amerikoje apie 20—25 metai. Gyvenęs 51—52 Bach St., Illion ar Ivendion mieste.

Antanas Jankevičius, kilęs iš Paistriečiukų kaimo, Pumpėnų valšč., Panevėžio apskr. Amerikon atvykęs 1910 m. Dabar apie 44 m. amžiaus. Gyvenęs Cleveland, O., o vėliau Pittsburgh, Pa. (3353 Wisconsin St.)

Antanas Dabšys, kilęs iš Papilės, Akmenės valšč., Šiaulių apskr. Amerikon atvykęs 1912 m. Seniau gyvenęs 211 First St., Elizabeth, N. J.

Jonas Šveistrys-Schweistries, kilęs iš Skudų, Klaipėdos krašto. Iki 1928 m. spalių mėn. gyvenęs Greensboro, N. C.

Juozas Šimonis, Petro sunus. Amerikon atvykęs 1904 m. Gyvenęs 418 E. 9-th St., New York City.

Petras Stabingis, kilęs iš Veisėjų valšč., Seinų apskr. Amerikon atvykęs 1910 m. Seniau gyvenęs 2102 Carson St., S. Pittsburgh, Pa.

Jurgis Karvelis, Amerikon atvykęs apie 22 metai.

Juozas Gvazdaitis, Kastanto sunus, kilęs iš Patašiškės kaimo, Pilviškių valšč. Amerikon atvykęs 1914 m., tada buvęs 21 m. amžiaus. Dalyvavęs Amerikos armijos eilėse Pasauliniam Kare. Prieš karą gyvenęs Cleveland, O., po karo gyvenęs 1316 S. Front St., Philadelphia, Pa.

Andrius Tomkus, Andriaus sunus, gimęs Kijave, Rusijoj, 35—40 m. amžiaus, prieš karą gyvenęs Rygoje ir Žiežmarių valšč. Amerikon atvykęs 1914 m. į Brooklyn, N. Y. Vėliau esą gyvenęs Orient, N. Y. Draugavęs su Sovietų piliečiu Šlapeberskiu iš Bostono.

Aleksandras Poškus, gyvenęs Wilkes Barre, Pa. ar apylinkėse ir ten neva miręs. Prašome tikrų žinių apie jį.

Pivoras (Briedys) Stasys, gyvenęs Bostone ir Chicagos apylinkėse, neva miręs.

Ieškomieji arba apie juos ką nors žinantieji maloniai prašomi atsiliepti šiuo adresu:

Consulate General Of Lithuania,
15 Park Row, New York City.

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS
322 Holbrook Avenue,
DETROIT, MICH.
Valandos:
12—3 p. m. ir 6—8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia

Reumatizmas Sausgėle

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo.
CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05. Dukart tvirtesnė 75c.
Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS", augalais gydytis, kaina 50 centų.
JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Prastas Apetitas?

Mr. Alex Taylor, Geiter, Ala., sako: „Nuga-Tone pagelbėjo man puikiai. Kuomet aš pradėjau jas vartoti, aš turėjau skausmus šone, mano apetitas buvo prastas ir negalėdavau naktį gerai pasilsėti. Dabar šone skausmų nebeturiu, mano apetitas geras, mano miegas pasilsinantis ir atšviežinantis, aš jaučiuosi geriau visais atžvilgiais."

Tukstančiai vyrų ir moterų laike paskutinių 35 metų įgijo tas pačias puikias pasekmes. Kai kurie jų buvo silpni, nervuoti, išblyškę. Kiti turėjo skilvio ir viršskinimo trubelius, gazus viduriuose ir žarnose, svaigulį, silpnumą, inkstų ligas. Kai kurie buvo menki ir turėjo trubelių su virškinimu. Nuga-Tone suteikė jiems daugiau jėgos, geresnę sveikatą ir energiją. Jos padaugino jėgą visų kuno organų ir jie pasijuto esą jaunesni. Nuga-Tone turi jums pagelbėt, o jei ne, tai nieko nekainuos. Žiurėkit garantijos ant kiekvieno pakelio. Nusipirkit 1 butelį šiandien.

Dr. J. Landžius
(SEYMOUR)
51 Providence Street,
WORCESTER, MASS.
Val. 9—9 Tel. Park 5873

Tel. Mansfield 4759
Dr. Ed. W. ŽUKAUSKAS
1114 Foster Avenue,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos:
1—2 p. m. ir 6—8 p. m.
Nedėlioms pagal sutartį.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia.

Tel. ofiso 7806-W. Namų 7806-R
DAKTARAS
JOHN S. STANESLOW
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valand.: 2—4 popiet ir 6—8 vak.
Rytais ir Nedėliomis pagal sutartį
799 Bank Street
(Virš Bankos) Waterbury, Conn.

Kuomet „VOTYS", įsipiovimai, žaizdos ir tt. atsitinka MEŠKOS MOSTIS (Groblewski'o) palengvina skausmą ir ištraukia VOTIES ŠERDĮ į dvi ar tris dienas be jokių spaudimų. Kaina 50c.
GROBLEWSKI & CO., Plymouth, Pa.
TRAUKIA ir TRAUKIA ir TRAUKIA — tačiau lengvai.

Tel. Michigan 1711
ĮSIGYKIT NUOSAVUS NAMUS
Saulė, tyras oras, graži apylinkė, gera sveikata, ilgas pagyvenimas, savas namas turėt ir valdyt, geras procentas pelnyt ir laimingai džiaugtis tik dabar galima perkant namus per musų tautietį. Parašykit jam laišką jeigu laiko nėra jo ofisan pributi po sekamu adresu:
PETER F. YUSTIS,
9732 — 81-st Street, Woodhaven, L. I. N. Y.
(Paimkit Fulton St. Elev. ir išlipkite ant 80-th St.)

5 DIENOS ANT VANDENYNO
iš arba į
LIETUVĄ
per Cherbourgą arba Bremeną didžiausiais ir greičiausiais vokiečių laivais
BREMEN ir EUROPA
TIK 7 DIENOS Į LIETUVĄ
Nužemintos kainos trečia klesa į abi pusi — Patogus susisiekimas gelžkelių į visas Europos dalis.
Reguliariai Išplaukimai ant kitų populiariškų LLOYD laivų.
Del sugrįžimo į Ameriką certifikatų ir kitų informacijų kreipkitės pas vietinius agentus arba
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

KELIAUK Į LIETUVĄ PER KLAIPĖDA
Laivais
BALTIC AMERIKOS LINIJOS
Žemiausios Kainos Tiesiai į
KLAIPĖDĄ IR ATGAL
Patariam pirkti laivakortes į abi pusi, nes tuomi sučėdysite sau pinigų.

Trečia klase	$107.00
Trečia klase į ten ir atgal tiktai	181.00
Turistine trečia klase, Main Deck	129.50
Turistine trečia klase į ten ir atgal	216.00
Cabin	147.50

„Revenue Tax" ir Pagalvė „Head Tax" atskirai.

Per „Vasaros Sezoną" važiuojant į Europą — nuo Birželio 15 iki Liepos 15 — o į Ameriką nuo Rugpiučio 1 iki Rugsėjo 22, visos kainos padidinamos $7.50 vienan galan, o $12.50 į abu galu.

—o—

BALTIC AMERICA LINIJOS Laivų populiarumas Lietuvių tarpe priklauso ne vien nuo to, kad jos laivai eina tiesiai į KLAIPĖDĄ, bet nuo to, kad pasažieriams teikiama geras maistas ir patarnavimas.

Sekantį Laivai Išplauks Iš New Yorko:

„LITUANIA" — Liepos 20	„LITUANIA" Rugpiučio 31
„ESTONIA" Rugpiučio 10	„POLONIA" — Rugsėjo 7

Del visų informacijų kreipkitės į vietos agentą
arba
BALTIC AMERICA LINE
8 Bridge Street, New York.